

Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1.1 Ynlieding.....	5
1.2 Leeswijzer	7
1.3 2020 IN VOGELVLUCHT.....	9
2 BESLUITVORMING.....	22
3.1 Programma's	23
Bestuur en ondersteuning.....	24
Veiligheid	42
Verkeer, vervoer en waterstaat	48
Economie.....	56
Onderwijs	62
Sport, cultuur en recreatie	70
Sociaal domein	83
Volksgezondheid en milieu.....	106
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.....	119
Overhead	126
3.2 Paragrafen.....	145
A – Lokale heffingen.....	145
B – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	150
C – Onderhoud kapitaalgoederen	160
D – Financiering	162
E – Bedrijfsvoering.....	165
F – Verbonden partijen	166
G – Grondbeleid	176
4.1 Balans	182
4.2 Baten en lasten.....	186
4.3 Grondslagen financiële verslaglegging.....	189
4.4 Toelichting balans.....	194
4.5 Toelichting baten en lasten	214
4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT).....	216
4.7 Single Information Single Audit.....	218
4.8 Controleverklaring accountant	224

1.1 Ynliding

Foar jo leit de jierrekken 2020. In jier dat foar it grutste part yn it teken stie fan COVID-19. In tiid dy't ús bliuwend bybliuwe sil. Sa as de wiksel dy't lutsen is op de soarch yn hokker foarm dan ek. It ferlies fan dierberen, wêr't op beheinde wize ôfskied fan naam wurde koe. It op jinssels werom wurpen wêze en de refleksje dy't dat mooglik ek oplevere hat. De tsjinstellings yn ús mienskip dy't ynienen útfergrutte foar it ljocht kaam binne.

De bliuwende ympakt fan de pandemy kinne we op dit stuit noch net oersjen. Net yn hoe't it ús mienskip en libben permanint feroare hat, as wat krekt de gefolgen foar bygelyks in kultuersektor of ûndernimmers op (middel)lange termyn binne. Bliuwe we mear digitaal wurkjen of is it anst sa gau as mooglik wer hinne en wer reizigje en yn de file stean? Ien ding is wis: de moeting ha we mist en is needsaaklik. Om elkoar oan te sjen en goed te ferstean. De misferstannen lizze – hoe moai de technyk ek is – gau op de loer en dat soarget foar in protte ferlerne enerzjy. Enerzjy dy't we mear as nedich ha om ús libben wer op 'e nij stâl te jaan en elkoar te finen.

En fansels hat COVID-19 ek ympakt hân op de wize sa't de gemeente wurke hat. Der is besocht mei safolle mooglik kreativiteit dochs útfierding te jaan oan it trochsetten fan plannen en beliedsútfierding. Op dit plak past ek in grut kompliment oan ús 'bûtentsjinst'. De mannen – it binne meast mannen – ha altyd trochwurke om de tsjinstferliening troch te setten. De jiske moat ophelle wurde, de kolken moatte sûge wurde en de miljeustrjitte wie gewoan iepen sadat de ynwenners harren opromme solders en húsried bringe koene. Dêr steane we somtiden te min by stil, mar dizze wurknimmers falle ûnder de wêzentlike tsjinsten fan de mienskip.

Fanút de gemeente ha we besocht dêr te stypjen wêr't it nedich is. Romte te bieden oan ferienings, ûndernimmers en ynwenners dy't it dreech ha. Kompinsaasjepakketten binne beskikber steld en maatwurk is en bliuwt mooglik om knipepunten op te lossen. Ek foar 2021 binne dy maatwurkoplossings mooglik, om't wy ferwachtsje dat it swiertepunt fan de besteeging yn 2021 falle sil. Per saldo binne de finansjele gefolgen fan COVID-19 beheind bleaun foar it ferslachjier 2020.

Risseltaat jierrekken

De jierrekken oer 2020 slút ôf mei in negatyf saldo fan. It risseltaat wurdt ûntlutsen oan de algemiene reserve. Nei ferrekkening komt dizze op 31 desimber 2020 út op in stân fan € 17.888.000. Wy hiene jo yn desimber in perspektyf bearn fan € 2.218.000 (negatyf) en komme no op in risseltaat fan € 883.000 út. De útkomst fan it risseltaat is troch ferskate ûntjouwings sterk beynfloede. Yn paragraaf 1.3 kinne jo in neiere taljochting weromfine.

As kolleezje binne we bliid mei dit risseltaat. Hjiryn is ek de foarsjenning foar de reinwetterputten opnaam. Sûnder dy saak wiene we posityf eindige. Dat wol net sizze dat we út de 'gevarezone' binne. De problematyk fan de iepeneinde regeling yn it sosjaal domyn is noch hieltyd net definityf en struktureel oplost. Ja, de arbitraazjeútspraak leit der, mar dit demissionêre kabinet ferbynt der noch gjin strukturele konsekwinsjes oan. De útspraak jout

dúdlík oan dat gemeenten 1,9 miljard euro yn 2022 derby ha moatte soene foar de problematyk yn de jeugdsoarch en 1,6 miljard foar 2023 en 2024 en rint werom nei 800 miljoen yn 2028. Dizze befêstiging fan de soargen fan gemeenten sterket ús, mar is pas oplost as der in beslút fan in kabinet leit. De druk op it risseltaat en it beslach op de reserve bliuwt oanhâldend grut. Ferline jier ha we besletten ta in pakket fan ombûgingsmaatregels dy't liede moat ta in strukturele besparring fan rom 3 miljoen fan 2024 ôf.

Ta beslút

Wy biede jo de jierstikken 2020 oan. Dizze binne opsteld neffens de easken fan it *Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)*. Yn de jierstikken lizze wy as kolleezje fan Boargemasters en Wethâlders ferantwurding oan jo as gemeenteried ôf.

Yn dit nuvere jier moasten alle seilen byset wurde om de gearstalling fan de jierstikken foar elkoar te krijen. Wy binne tige grutsk op alle meiwurkers dy't dizze útdaaging net út de wei gongen binne en harren bydrage levere ha. De goede gearwurking mei de akkountant hat der foar soarge dat we de stikken op 't tiid en mei in goedkarrende ferklearring oan jo foarlizze kinne.

1.2 Leeswijzer

Vooraf

De jaarstukken horen bij de Planning & Control cyclus. In de Meerjarenprogrammabegroting van de gemeente wordt op hoofdlijnen verteld wat de gemeenten willen bereiken en wat dat mag kosten.

De jaarstukken zijn opgesteld volgens de eisen van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad. De jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

JAARVERSLAG

In het jaarverslag staat de beleids- en bedrijfsvoeringsverantwoording centraal. Dat gebeurt aan de hand van de 3W-vragen:

- wat wilden we bereiken?
- wat hebben we gedaan?
- wat heeft het gekost?

JAARREKENING

De jaarrekening is financieel van aard. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de gemeente.

In deze leeswijzer wordt aangegeven wie welke rol heeft en hoe de indeling van de jaarstukken eruitziet.

Wie doet wat?

Met de wet Dualisering gemeentebestuur is bedoeld om de lokale politiek dichter bij de burger te brengen. Zo wordt bijvoorbeeld door de begroting de transparantie van het bestuur vergroot. In de begroting staan namelijk meetbare resultaten. De burger kan zien waar de lokale bestuurders zich mee bezighouden en welke resultaten er behaald worden.

Door het dualistisch werken hebben de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders andere rollen gekregen: het college regeert en de raad controleert. De raad bepaalt het beleid op hoofdlijnen en neemt de belangrijkste beslissingen. Het college bestuurt en voert alle besluiten van de gemeenteraad uit. In schema ziet het er als volgt uit:

raad		college	
kaderstellen	wat willen we en wat mag het kosten	besturen	wat gaan we doen
controleren	wat bereikten we en wat kostte het	verantwoorden	wat hebben we gedaan

Om slagvaardig te kunnen handelen heeft het college bevoegdheden gekregen om zelfstandig te handelen *mits het binnen het beleids- en financiële kader* past dat de raad heeft vastgesteld. De bedrijfsvoering is bijvoorbeeld een bevoegdheid van het college.

Opbouw van de jaarstukken

In de inhoudsopgave staan de verschillende hoofdstukken. Deze zijn als volgt.

2020 in Vogelvlucht

Voorafgaande aan de eigenlijke jaarstukken worden in een aantal infographics de belangrijkste financiële ontwikkelingen getoond. Vervolgens worden de belangrijkste opgaven en het beleidsinhoudelijke en financiële resultaat in 2020 benoemd.

JAARVERSLAG

Het jaarverslag is verdeeld in Programma's en Paragrafen zoals die ook voorkomen in de Programmabegroting.

De programma's bestaan uit een aantal vaste onderdelen:

- Inhoudelijk, met daarin een korte beschrijving van het programma
- Financieel, de resultaten per programma inclusief een analyse.
- Beleidsindicatoren die verplicht zijn op grond van de BBV. Deze informatie is afkomstig uit Waarstaatjegemeente.nl.

De paragrafen zijn in feite een dwarsdoorsnede uit de programma's. De paragrafen zijn verplicht.

JAARREKENING

De jaarrekening is grofweg verdeeld in Balans en Baten en lasten. Verder vindt u in dit onderdeel de Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT) en de Controleverklaring van de accountant.

1.3 2020 IN VOGELVLUCHT

OM TE BEGINNEN

Tytsjerksteradiel is een middelgrote gemeente met veel groen en water. Veel werk wordt gedaan vanuit het gemeentehuis in Burgum. Maar we gebruiken ook enkele locaties voor de buitendienst, zoals bijvoorbeeld de afvalinzameling en het beheer van het openbaar groen. We zijn een groene gemeente, met aandacht voor mens en milieu. Daar zetten we ons elke dag weer met hart en ziel voor in.

Veel taken worden voor ons uitgevoerd door de Werkmaatschappij 8KTD. Voor de uitvoering van deze taken verstrekt de gemeenten een bijdrage aan de werkmaatschappij 8KTD. De Werkmaatschappij heeft een eigen begroting en legt zelfstandig verantwoording af.

In dit verslag geven we op hoofdlijnen aan wat we gedaan hebben en wat dat gekost heeft. Wij zijn ons ervan bewust dat we met gemeenschapsgeld werken en we willen daar ook transparant in zijn. En dus leggen we met plezier verantwoording af over wat de gemeente Tytsjerksteradiel in 2020 heeft gedaan en wat het heeft gekost.

PROGRAMMA'S EN TAAKVELDEN

De begroting van onze gemeente is verdeeld in programma's en daaronder liggende taakvelden. De indeling in programma's en taakvelden is verplicht gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

in de programma's vertellen we wat we willen bereiken en wat dat mag kosten. In de jaarstukken leggen we uit wat we hebben bereikt en wat het gekost heeft. Maar we vertellen ook wat (nog) niet gelukt is.

De begroting en het jaarverslag zijn op dezelfde manier ingedeeld. Dit vergroot het inzicht.

Op de volgende pagina ziet u in één oogopslag:

- wat hadden we begroot
- wat hebben we werkelijk uitgegeven

We hebben de **uitgaven** verdeeld in drie aandachtsgebieden:

- Wonen en werken
- Samenleving
- Bestuur en dienstverlening

De **inkomsten** zijn verdeeld in

- wat we van het Rijk ontvangen
- alle overige inkomsten uit lokale heffingen en andere inkomstenbronnen

JAARREKENING 2020 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze jaarrekening geeft u in één oogopslag informatie over de inkomsten en uitgaven in 2020 van de gemeente Tytsjerksteradiel (bedragen x € 1.000).

	begroot	werkelijk	verschil
UITGAVEN	98.644	93.460	5.185
Wonen en werken	11.067	10.494	573
Economie	549	1.031	- 482
Verkeer, vervoer en waterstaat	7.026	5.690	1.336
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	3.492	3.773	- 281
Samenleving	67.757	64.452	3.305
Onderwijs	5.042	5.392	- 350
Sociaal domein	45.187	41.917	3.270
Sport, cultuur en recreatie	6.650	6.610	41
Veiligheid	2.238	2.163	75
Volksgezondheid en milieu	8.640	8.371	269
Bestuur en dienstverlening	19.820	18.513	1.307
Bestuur en ondersteuning	19.820	18.513	1.307
Per inwoner (in hele euro's) *	3.078	2.916	162
INKOMSTEN	96.426	92.577	- 3.849
Ontvangen wij van het rijk	53.464	53.921	457
Lokale heffingen en overige inkomstenbronnen	42.962	38.656	- 4.306
Per inwoner (in hele euro's) *	3.009	2.889	- 120
RESULTAAT	- 2.218	- 883	1.335
Per inwoner (in hele euro's) *	- 69	- 28	42

* inwoneraantal per 01.01.2020

Wat hebben we ervoor gedaan?

De jaarrekening 2020 sluit af met een nadelig saldo van € 883.000. Hiervan heeft een bedrag van € 1.380.000 betrekking op de realisatie van een voorziening voor de regenwatersystemen. Bij de begroting na wijziging (december 2020) gingen we nog uit van een verwacht nadelig saldo van € 2.218.000. Het verschil van € 1.335.000 in hoofdlijnen is als volgt:

Ontwikkeling saldo jaarrekening 2020	Bedrag
Stand begroting 2020 na wijzigingen	-2.218.000
Ontwikkeling jaarrekening reguliere bedrijfsvoering	
Bijstorting voorziening APPA obv berekening APG	-303.000
Algemene uitkering 2020	228.000
Lagere personeelskosten gemeente	150.000
Lagere bijdrage aan WM8KTD	28.000
Lagere subsidie peuterspeelzalen	181.000
Lagere kostprijsverhogende btw	138.000
Lagere rentelasten agv herfinanciering tegen lagere rente	124.000
Onderbenutting diverse budgetten bedrijfsvoering	298.000
Lagere dividend uitkering waaronder BNG	-124.000
Hogere kosten leerlingenvervoer	-49.000
Bijstandsverlening (BUIG)	475.000
Besluit Zelfstandigen	131.000
Debiteuren Zelfstandigen	193.000
Schuldienstverlening	96.000
Reintegratie projecten en trajecten	-76.000
Armoede beleid en kwijtscheldingen	-108.000
Riolering	-183.000
Afval	81.000
Lagere bijdrage FUMO	33.000
Maatwerkvoorzieningen WMO	928.000
Maatwerkvoorzieningen Jeugd	-324.000
Jeugdbescherming en reclassering	-120.000
Beschut werken	-45.000
Duurzaamheidsbudget	73.000
Diverse ontwikkelingen	-20.000
	1.805.000
Ontwikkelingen jaarrekening incidenteel / bijzonder	
Algemene uitkering oude jaren	229.000
Afrekening peuterspeelzalen 2019	38.000
Winst en verliesneming en correctie voorzieningen m.b.t. bedrijventereinen	-131.000
Winstneming en correctie voorzieningen m.b.t. woningbouw	388.000
Voorziening regenwatersystemen	-1.380.000
Vrijval middelen lokaal onderwijsbeleid 2018	48.000
Project invordering conversiedossiers Jeugd	143.000
Afwikkeling ESF perioden 2016-2019	46.000
Vergoeding aanleg glasvezel	54.000
Vergoeding onderdoorgangen Centrale As	95.000
	-470.000
Resultaat jaarrekening 2020	-883.000

In de toelichting per cluster hieronder in hoofdlijnen én in de afzonderlijke programma's is een nadere toelichting opgenomen van de belangrijkste afwijkingen van de jaarrekening 2020 ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2020. Dit is bij de verschillende programma's te vinden onder 'Wat heeft het gekost'.

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de kadernota rechtmatigheid zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2020 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's:

- programma 0 (Bestuur en ondersteuning)
- programma 3 (Economie)
- programma 4 (Onderwijs)
- programma 8 (Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing)

Wij vinden dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid. Voor een toelichting op de overschrijding verwijzen wij u naar het betreffende programma.

De ontwikkelingen van het saldo van de primitieve begroting 2020 naar het saldo van de begroting na wijziging heeft zich in de loop van 2020 als volgt ontwikkeld.

Verloop begroting 2020	Bedrag
Saldo begroting 2020 (primitief)	-1.550.000
	-
1e bestuursrapportage 2020	
Actualisering budget Jeugd maatwerkvoorzieningen 2020	-1.000.000
Actualisering budget Wmo maatwerkvoorzieningen 2020	-2.500.000
Overge ontwikkelingen	-5.000
	-3.505.000
2e bestuursrapportage 2020	
Kosten Omgevingswet 2020	-238.000
Verkoop du Tourslaan 5 Noardburgum	221.000
Actualisatie kosten en opbrengsten bruggen	107.000
Ontwikkelingen mei en septembercirculaire 2020	972.000
Nadeel exploitatie zwembaden	-210.000
Actualisering kapitaallasten	154.000
Diverse ontwikkelingen	-106.000
	900.000
Decemberwijziging 2020	
Ontwikkelingen BUIG	150.000
Verkoop kavel Sumar	129.000
Vrijval gereserveerde middelen Beschermd wonen	250.000
Voordelige ontwikkeling maatwerkvoorziening WMO	500.000
Voordelige ontwikkeling PGB WMO begeleiding	175.000
Personeelslasten	735.000
Diverse ontwikkelingen	67.000
	2.006.000
Overige begrotingswijzigingen	
Uitbreiding dienstverband adjunct-griffier (Raad 19-11-2020)	-1.000
Participatie voor de omgevingswet (Raad 10-12-2020)	-68.000
	-69.000
Begroting 2020 na wijzigingen	-2.218.000

De ontwikkelingen van het verloop van de algemene reserve heeft zich in 2020 ten opzichte van de begroting als volgt ontwikkeld:

Verloop algemene reserve jaar 2020	Prognose begroting	Realisatie jaarrekening
<i>(bedragen in € 1.000)</i>		
Saldo algemene reserve (jaarrekening 2019)	16.933	16.933
Mutaties in 2020		
Af:		
Gebiedontwikkeling Zuid en Midden Centrale As	-1.188	-
Regiodeal (raad 25-4-2019)	-257	-257
Ontwikkeling beschermd wonen (raad 11 juli 2019)	-250	-
Digitalisering administratieve processen Buitendienst	-75	-25
Bijdrage aan omgevingswet	-60	
Onderzoeksbudget ombuigingen	-60	-60
Kwantitatieve en kwalitatieve impuls financiën en control	-45	-45
Actualisatie en koppeling BGT en GBI-beheersysteem	-45	-45
Bijdrage aan Karakteristieke panden	-45	-
Caparis dekking nadeel	-28	-
Actualisering locatiedossiers op het onderdeel bodem	-7	-
Implementatiekosten verzuimmodule Raet	-7	-7
Bijdrage aan Millenium	-3	-3
Implementatie van waarden op gebruikersoppervlakte	-2	-2
	-2.072	-444
Bij:		
Storting precariobelasting in AR	2.026	2.016
Vrijval Risicoreserve bouwgrondexploitatie	242	242
Vrijval reserve plattelandsvernieuwing	24	24
	2.292	2.282
Stand algemene reserve voor besluit jaarrekening		18.771
Besluitvorming jaarstukken 2020		
Resultaat		-883
Stand algemene reserve na besluit (stand: 31/12/2020)		17.888

Temporisering

Voor de geplande onttrekkingen uit reserves, die niet in 2020 hebben plaatsgevonden, wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening aan de raad gevraagd om deze door te schuiven naar 2021. Dit noemen we temporiseren. Hierdoor vallen de benodigde middelen niet vrij en kunnen ze in een volgend jaar worden ingezet. Zo worden bijvoorbeeld de nog benodigde middelen voor gebiedsontwikkelingen Zuid en Midden Centrale As doorgeschoven naar 2021. Dit komt doordat de uitvoering van projecten niet (geheel) volgens planning plaatsvindt in het rekeningjaar, maar in het jaar daarop of later. In dit geval zijn er met de provincie afspraken gemaakt waarbij de cofinanciering van de provincie nog enkele jaren beschikbaar blijft om deze projecten tot uitvoer te brengen. Om de benodigde stortingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Temporisering onttrekking reserves		Bedrag
Programma 2	Bijdrage Reserve Kansen in Kernen	1.079.000
Programma 2	Bijdrage Reserve Overlopende posten Actualisering wegenlegger	18.000
Programma 2	Bijdrage AR Digitaliseren administratieve processen Buitendienst	50.000
Programma 7	Bijdrage Reserve aardgasvrij Garyp	627.000
Programma 7	Bijdrage AR Actualisering locatiedossiers bodem	7.000
Programma 8	Bijdrage AR Karakteristieke panden	45.000
Programma 8	Bijdrage AR Gebiedsontwikkeling Zuid en Midden Centrale As	1.188.000
Programma 8	Bijdrage AR Omgevingswet	60.000
Totaal		3.074.000

WONEN EN WERKEN

Woningbouw

In nauwe samenwerking met regiopartners en provincie zijn in 2020 woningbouwafspraken voor de periode 2020–2030 gemaakt. In deze afspraken is ruimte voor en vertrouwen voor de regio. De afspraken bieden gemeenten, in de vorm van een 5-jarig experiment, regie en verantwoordelijkheid voor de *balans* op de woningmarkt. Bij het nemen van verantwoordelijkheid, hoort een meerjarige visie op balans en kwaliteit.

Omgevingswet

In 2020 is in Tytsjerksteradiel de begroting voor de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet vastgesteld voor 2020 en 2021. In december is via een begrotingswijziging nog een bedrag voor participatie toegevoegd dat bij de bespreking in mei uit de oorspronkelijke begroting was gehaald. Bij die vaststelling werd nog uitgegaan van ingangsdatum 1 januari 2021. De ingangsdatum is inmiddels uitgesteld naar 1 juli 2022. Dit heeft er onder meer toe geleid dat een belangrijk deel van het voor 2020 vastgestelde budget via overlopende posten is meegenomen naar 2021.

Het vrijgemaakte budget is gebruikt voor de aanschaf van software voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet om aansluiting op de landelijke systemen mogelijk te maken. Er is naast een tijdelijke externe projectleider een beheerder aangetrokken om dit te realiseren.

Een ander deel van het budget is gebruikt voor het inzetten van tijdelijk extra personeel. Zo ontstaat voor de eigen medewerkers ruimte om zich de benodigde kennis en vaardigheden in het kader van de Omgevingswet eigen te maken. Dit is nodig om te kunnen werken met de nieuwe systemen, maar ook om de aanpassingen in het vergunningverleningsproces door te kunnen voeren, de kennis over het nieuwe omgevingsplan te verwerven en de omgevingsvisie op te stellen. Een derde belangrijk onderdeel van het budget is aangewend om te kunnen voldoen aan de eisen die de wet stelt ten aanzien van participatie. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot de komst van een participatie website. Met behulp van deze website willen we een groter aantal inwoners bereiken om mee te denken over de omgevingsvisie en om hen actief te betrekken bij diverse projecten in de gemeente.

In 2020 is De Friese Aanpak weer actief geworden. Door aan te sluiten bij dit samenwerkingsverband, is op een effectieve manier aan kennisuitwisseling gewerkt en zijn twee “weken van de Friese/Noordelijke” Omgevingswet georganiseerd. Medewerkers hebben tijdens deze weken webinars van de VNG kunnen volgen en er zijn werkgroepen tot stand gekomen om bijvoorbeeld op het gebied van ketensamenwerking (met Wetterskip, Provincie en Fumo) en de uitwerking van de bruidsschat niet alle gemeenten zelf het wiel uit te laten vinden.

In november is een opleiding voor teamleiders gestart. Dit betreft niet alleen de direct betrokken leidinggevenden, maar ook vertegenwoordigers van ondersteunende diensten en het sociaal domein om het integrale karakter van de Omgevingswet te onderstrepen.

Corona heeft een negatief effect gehad op de voortgang van de voorbereiding. Zowel in directe zin omdat de bezetting niet optimaal was, maar ook indirect omdat de prioriteit in de werkzaamheden niet bij dit implementatie proces lag. Dit weerspiegelt zich in het achterblijven van de uitgaven. Zoals hierboven beschreven, zijn de budgetten conform afspraak meegenomen naar 2021.

Regiodeal – Versnellingsagenda

De eerste projecten met een bijdrage uit de versnellingsagenda zijn van start gegaan. In 2020 hebben 15 projecten subsidie uit de versnellingsagenda ontvangen. Er zijn zeven subsidies tot en met € 5.000 en acht subsidies vanaf € 5.000 toegekend. De eerste formele tender is in juni 2020 opengesteld. In 2020 zijn de eerste twee subsidierondes (tenders) voor de versnellingsagenda opengesteld.

Aan subsidieaanvragen tot en met € 5.000 worden minder voorwaarden gesteld en er geldt een kortere beslistermijn. Deze subsidies kunnen het gehele jaar door aangevraagd worden. Subsidies vanaf € 5.000 aangevraagd worden als de regeling is opengesteld. Dit gebeurt vanaf nu jaarlijks in de maanden januari, mei en september.

In 2020 is er voor gekozen vanuit zuiverheid in rollen gedurende de looptijd van de Regiodeal –Versnellingsagenda om de programma-organisatie te splitsen in het Subsidiebureau (subsidieverlening) en de stichting Qop (makelen en schakelen). Dit om vanuit ieders expertise zo optimaal mogelijk samen te kunnen werken in de regio.

De Regioboard, waarin deelnemers uit onderwijs, ondernemers en overheid zitting hebben, is formeel opgericht en de leden van de Regioboard zijn geïnstalleerd (maart 2020). Samen met Stichting Qop werkt de Regioboard aan de economische groei van de regio, de stabilisatie van de werkgelegenheid en aan een grote innovatieslag. Daarnaast beoordeelt de Regioboard of projecten gesubsidieerd worden uit de versnellingsagenda (de gelden uit de regiodeal).

Duurzaamheidsagenda en Transitievisie Warmte

In 2020 is hard gewerkt aan de totstandkoming van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie warmte op basis van de in 2019 door de raad vastgestelde startnotitie. Op basis van deze startnotitie is in samenwerking met de gemeente Achtkarspelen, een concept duurzaamheidsagenda en een concept warmtevisie opgesteld. Op 10 september (Iepen Podium), 17 september 2020 (informerend) en 19 november (opiniërend) zijn de concept

duurzaamheidsagenda en concept warmtevisie behandeld. Het rekenkamer rapport 'Raad weten met energie' is in het Iepen Podium van 6 oktober 2020 aan de raad gepresenteerd en samen met de concept duurzaamheidsagenda op 19 november 2020 opiniërend behandeld. Vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.

Wettersoarch

Op grûn fan de Wet Milieubeheer hat de rie yn 2020 it Ferbettere Gemeentlike Rioleringsplan (vGRP) 'Wettersoarch' foar de kommende fiif jier fêststeld. Dêrby hat hy keazen foar in 'klimaat robuuste' oanpak op de ferbrede wettertaken fan de gemeente.

Dizze strategische kar freget mei namme mear ynset op de ferwurking fan reinwetter yn de iepenbiere romte en de riolen (buffering en berging). De kommende jierren wurdt yn de Basis Riolerings Plannen (BRP's) neier útwurke hoe de útgongspunten fan it vGRP op doarp/wiik/strjitte nivo fierder yn konkrete maatregels oerset wurde. Fierder sil de kommende jierren mear ynset wurde op it advisearjen en foarljochtsjen fan boargers en bedriuwen op it gebiet fan fergriening, ôfkeppeljen fan reinwetter en klimaat robuust hanneljen. Op dizze manier kin elkenien bydrage oan in 'klimaat robuust' Tytsjerksteradiel.

SAMENLEVING

Sociaal Domein

In 2020 hebben wij in het Sociaal Domein diverse maatregelen uit het Beleidskader Sociaal Domein, vastgesteld in april 2019, uitgevoerd. Dit heeft o.a. geleid tot beperking van de formatie, minder budget voor re-integratie/participatie en een strakkere sturing op indicatiezwaartes in de jeugdzorg. Tegelijkertijd zijn wij het jaar gestart om meer te gaan sturen vanuit onze beschikbare data op de financiën. Dit leidde in het eerste kwartaal tot een fors geprognosticeerd tekort op de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Een sterke groei in de loop van 2019, mede ingegeven door verandering van Rijksbeleid op gebied van de eigen bijdrage, speelde hierin mee. Dit heeft tot aanvullende bezuinigingsmaatregelen geleid die eind 2020 en in 2021 zullen worden uitgewerkt.

Wmo

De corona-maatregelen hebben de mogelijkheden om onze inwoners te ondersteunen bij hun zelfstandigheid en maatschappelijke deelname bemoeilijkt. De mogelijkheden voor kwetsbare inwoners tot deelname aan dagbesteding, persoonlijke begeleiding en vervoer waren beperkter. Wij hebben ervoor gekozen om zorgaanbieders en -vervoerders te compenseren en alternatieve ondersteuning te vergoeden. Hier heeft het Rijk bij gemeenten ook om verzocht.

Jeugd en Welzijn

Jeugdigen konden veelal niet naar school en sportactiviteiten. Het was daardoor voor onze welzijnsorganisatie moeilijker om met jongeren op de normale 'vindplaatsen' (scholen en op straat) in contact te komen. Dit is vervangen door meer één-op-één coaching en (toen dat weer kon) sportactiviteiten in de buitenlucht. In 't Stationnetje zijn, zodra het weer kon, de activiteiten (vanwege de grote behoefte van de deelnemers) corona-proof weer opgepakt.

Daarnaast heeft 't Stationnetje met subsidie vanuit 'Jeugd aan zet' in beide gemeenten veel (digitale en fysieke) activiteiten kunnen organiseren voor de jeugd.

In 2020 hebben wij geen verhoogd beroep gezien op specialistische jeugdhulp. Er zijn wel signalen dat de zwaarte van de benodigde jeugdhulp eind van 2020 is toegenomen, het effect van de coronamaatregelen speelt daarin mee.

Ook het onderwijs heeft flink te leiden gehad onder de corona-maatregelen. Er zijn onmiskenbaar achterstanden ontstaan. Alle zeilen worden bijgezet om de schade te beperken. Daarentegen is de ontwikkeling van het afstandsonderwijs in een stroomversnelling geraakt. Maar ook zijn kwetsbare situaties blootgelegd en er is noodopvang georganiseerd.

Inkomen en ondernemen

De maatregelen hebben ook op inkomensvlak gevolgen gehad. Zelfstandig ondernemers in bepaalde branches, waaronder vele ZZP'ers, zagen de mogelijkheden om te werken en inkomen te genereren afnemen en in sommige gevallen zelfs reduceren tot nul. Door uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) via het Bureau Zelfstandigen Fryslân hebben wij hen ondersteund. Ook hebben wij via verschillende communicatiekanalen onze zelfstandige ondernemers in kennis gesteld van de mogelijkheden. In 2020 is er echter op de inkomensregelingen, de bijstandsuitkeringen en armoederegelingen, en onze gemeentelijke schulddienstverlening geen verhoogd beroep gedaan.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Samenwerking

Tytsjerksteradiel continueert de (ambtelijke) samenwerking met de gemeente Achtkarspelen binnen de huidige samenwerkingsvariant, zodat er een gezamenlijke effectieve en efficiënte bedrijfsvoering ontstaat. Deze samenwerking raakt steeds meer ingebed in de reguliere processen. Door middel van de regelmatige ontmoetingen tussen beide colleges, de invulling van directie, MT en organisatie is uitvoering gegeven aan het uitgangspunt *Samen, tenzij*. Eind 2020 is een evaluatie naar de samenwerking en een benchmark gestart.

Covid-19 heeft grote gevolgen gehad voor de dienstverlening van de gemeente. Thuiswerken is een nieuwe standaard geworden in onze werkwijze. Tijdens de corona-crisis hebben de digitale middelen een nog meer centrale plaats in onze dienstverlening en bedrijfsvoering gekregen.

Kwaliteitsontwikkeling

Het beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel is nodig om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering te kunnen garanderen. In dit kader heeft structurele uitbreiding van de formatie plaatsgevonden binnen het cluster Bedrijfsvoering.

Risicomangement

In 2020 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen onze organisatie. Ondanks de beperkingen van Covid-19 en de lockdown heeft de organisatie mooie stappen kunnen zetten.

De medewerkers zijn betrokken bij de organisatie en geven blijk van een intrinsieke motivatie om de administratieve organisatie en interne beheersing van de organisatie verder te optimaliseren.

Dit blijkt concreet uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletter 2019 van onze accountant alsmede het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures. Voorbeelden daarvan zijn onder andere een kwalitatieve verbetering en uitbreiding van de formatie bij onder meer team financiën en de inzet van diverse verbetertrajecten met betrekking tot de IT-omgeving. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor inrichting van het 'Three lines of defence' model om uitvoering te geven aan de Verbijzonderde Interne Controles. Dit om vanaf het verantwoordingsjaar 2021 een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven.

Procesoptimalisatie

Onze organisatie heeft verbeteringen hoog op de agenda staan en we werken hierin nauwgezet en gestructureerd. In 2020 is hard gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen. De organisatie is een traject voor procesoptimalisatie gestart waarbij harmonisatie van de werkprocessen één van de doelen is.

Digitalisering

In 2020 is de informatiestrategie vastgesteld. Hiermee streven we naar *informatievoorziening zonder belemmeringen*. In dit kader is in 2020 een start gemaakt met gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening om de burger gerichter en sneller van dienst te zijn. Hiernaast zijn stappen gezet om een scanstraat te ontwikkelen, waarmee de analoge post en informatie zoveel mogelijk door de scanstraat digitaal ter beschikking kan worden gesteld en worden geplaatst in taakspecifieke applicaties. Dit ondersteunt vakafdelingen en bovendien is informatie daarmee blijvend vindbaar.

Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een update van de huidige BIG, "Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten". De meest basale onderdelen van deze wet- en regelgeving zijn inmiddels geïmplementeerd. Er zijn stappen gezet in:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

Ontwikkeling personeelskosten

In december heeft er een bijstelling op de begroting plaatsgevonden. Hierin is eveneens gerapporteerd over de ontwikkeling van de personeelskosten. Op dat moment werd een gunstige ontwikkeling verwacht waardoor een deel van het verwachte voordeel reeds ten gunste van het saldo is vrijgevallen. Daarbij was eveneens rekening gehouden met eventuele

onvoorziene kosten die in zich in het laatste kwartaal van het jaar nog voor hadden kunnen doen. Er hebben zich echter geen onvoorziene situaties voorgedaan waardoor er uiteindelijk een extra voordeel is ontstaan van € 150.000.

Ontvangen en bestede coronamiddelen in 2020

Voor het jaar 2020 is in vier tranches een bedrag van € 1.231.000 voor corona compensatie mogelijkheden ontvangen. Hiervan is in 2020 € 312.000 besteed. Het verschil van € 919.000 is via overlopende posten overgeheveld naar 2021.

Naast de bestede middelen ten laste van de ontvangen rijks gelden, is voor zwembaden en sport een bedrag van € 267.000 ten laste van de eigen middelen gebracht. Voor deze onderwerpen is de toegezegde compensatie nog niet ontvangen.

Ontvangen middelen Rijk Onderwerp	Totaal ontvangen 1e t/m 4 tranche	Besteding in 2020	Beschikbaar voor 2021	Besteding / Bestedingsrichting
Lokale culturele voorzieningen	184.000	21.800	162.200	Bijdrage Observeum
Inhaal Jeugd	66.000	66.000	-	Toevoeging budget in relatie tot jeugd en corona
Inhaal Wmo	24.000	24.000	-	Toevoeging budget in relatie tot WMO en corona
Mutatie Participatie	270.000	-	270.000	
Toeristen/parkerbelasting	69.000	69.000	-	Compensatie toeristenbelasting toegevoegd aan exploitatie
Eigen bijdrage Wmo	42.000	42.000	-	Toevoeging budget in relatie tot WMO en corona
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	47.000	-	47.000	
Schrappen opschalings korting 2020 en 2021	119.000	50.000	69.000	Extra apparaatskosten
Buurt- en dorps huizen	23.000	-	23.000	
Vrijwilligers organisaties	14.000	-	14.000	
Toezicht en handhaving	79.000	23.000	56.000	Extra inzet VTHV ivm corona
Voorschoolse voorziening peuters	19.000	-	19.000	
Extra kosten verkiezingen	77.000	-	77.000	
Precario belasting en markt- en evenementenleges	27.000	16.000	11.000	Compensatie inkomsten
Aanvullende pakket re-integratiekosten	62.000	-	62.000	
Gemeentelijk schuldenbeleid 2020 en 2021	19.000	-	19.000	
Bijzondere bijstand	6.000	-	6.000	
Continuïteit van zorg (COVID 19)	42.000	-	42.000	
Compensatie quarantainekosten	5.000	-	5.000	
Jeugd aan zet	10.000	-	10.000	
Perspectief jeugd en jongeren	27.000	-	27.000	
	1.231.000	311.800	919.200	
Overige ontvangsten/bestedingen				
TOZO regelingen 1e t/m 5 tranche 2020	4.999.000	4.999.000	-	Besteding in lijn met TOZO
Ten laste van exploitatie zonder tegemoetkoming				
Zwembaden (inkomstenderving)	-	210.000	-210.000	Nog geen compensatie ontvangen; tlv rekeningsresultaat 2020
Kwijtschelding huur sport	-	57.000	-57.000	Nog geen compensatie ontvangen; tlv rekeningsresultaat 2020
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties 1 maart - 1 juni 2020	29.150	29.150	-	Specifieke uitkering; ontvangen in 2020
Totaal t.l.v. exploitatie zonder tegemoetkoming			-267.000	

BALANS

De balans is het overzicht van alle bezittingen en schulden op een bepaald moment. Deze momentopname laat zien hoe de organisatie er financieel voor staat. De balans bestaat uit twee delen.

De twee zijdes van de Balans

Op de linkerkant van de balans zijn de bezittingen te vinden. Aan de rechterkant van de balans staan de schulden. Het verschil tussen bezittingen en schulden is het eigen vermogen.

De balans is in evenwicht

De balans laat zien hoe de bezittingen (de linkerkant) worden gefinancierd (de rechterkant). Een belangrijk kenmerk van de balans is dus dat de twee zijdes van de balans altijd aan elkaar gelijk zijn, vandaar de naam.

Balans per 31 december 2020 (x € 1.000)

BEZITTINGEN	2020	2019	SCHULDEN	2020	2019
Bezittingen	61.548	61.226	Eigen vermogen	28.563	27.388
Vorraden, geld en en vorderingen	20.028	15.683	Schulden	53.013	49.521
TOTAAL	81.576	76.909	TOTAAL	81.576	76.909

2 BESLUITVORMING

Wij stellen u voor:

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen.
2. De overschrijding van programma's 0, 3, 4 en 8 vast te stellen (zie analyse van de betreffende programma's). Overschrijdingen in de jaarrekening op programmaniveau moeten op grond van het BBV alsnog door de raad worden goedgekeurd.
3. De vrijval van beschikking over reserves als gevolg van temporisering van de initiatieven in 2020 voor het restant bedrag van € 3.074.000 opnieuw beschikbaar te stellen voor de begroting van 2021 en verder.
4. Het gerealiseerde resultaat van € 883.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

3.1 Programma's

Bestuur en ondersteuning

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Programma preventie (programma overstijgend)

[Kadernota 2018 nr. 0.00 c]

Wat wilden we?

We willen toe naar een op preventie toegesneden programma, waarin thema's en onderwerpen dwars door alle portefeuilles heen zijn opgenomen, een intersectorale aanpak. We willen maximaal inzetten op preventie want voorkomen is beter dan genezen. Met het overhevelen van taken in het Sociaal Domein van het Rijk naar gemeenten is niet alleen het uitvoeren van zorgtaken een belangrijk aspect waar uitwerking aan gegeven moet worden. Ook aspecten rond preventief handelen rond zorg spelen hierbij een belangrijke rol ter voorkoming van uitvoeringstaken en de daarmee gepaard gaande kosten. Inmiddels worden er ook voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd betreffende aspecten rond de nieuwe omgevingswet. Herinrichting van de omgeving heeft in het kader van zorg, milieu, energie en circulaire economie een belangrijke rol. Ook hier is preventie een belangrijke thema. Gaandeweg ontwikkelt zich een situatie waarbij preventie dus verder reikt dan de afzonderlijke sectoren. Maatschappelijke effecten rond leefbaarheid en welzijn kunnen niet zonder een integrale preventieve aanpak.

Overigens kan het nalaten van de opzet van een integraal preventieprogramma leiden tot maatschappelijk negatieve effecten en het toenemen van druk op de begroting. De toekomstige kosten zullen met name duidelijk worden bij de opzet van het programmaplan.

De meeste kosten zullen opgaan in personele inzet van beleid- en uitvoerende medewerkers. Incidenteel is denkbaar dat er voorinvesteringen nodig zijn om activiteiten op gang te brengen.

Wat hebben we bereikt?

Preventie maakt integraal onderdeel uit van onder meer de Omgevingsvisie en het Beleidskader Sociaal Domein. Daarmee is de gewenste intersectorale aanpak geborgd en kan het thema zodoende als apart 'programma' vervallen.

Wat is (nog) niet gelukt?

De Omgevingsvisie wordt in het laatste kwartaal van 2021 vastgesteld.

Status

[Op schema]

BRO: Implementatie van basisregistratie ondergrond

[Kadernota 2019

nr. 0.01]

Wat wilden we?

Het is een wettelijke verplichting dat we de BRO (BasisRegistratie Ondergrond) voeren en gegevens vanuit het werkveld opnemen en ter beschikking stellen. Vanuit de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) geldt ook de verplichting om over de BRO verantwoording af te leggen. Om hieraan te kunnen voldoen wordt onderzocht waar deze taken het beste kunnen worden gepositioneerd (bij beide Beheerafdelingen of bij Basisregistraties) en worden de taken, mogelijk met externe begeleiding, ingericht en geïmplementeerd. De kosten voor implementatie bedragen voor 2020 per gemeente € 7.000 en de structurele kosten voor beheer en uitvoering bedragen vanaf 2020 per gemeente € 8.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De formatie en middelen voor dit onderwerp zijn per 2020 toegekend. De werkzaamheden starten per 2021 waarvoor budget is toegekend in de Kadernota 2021. Het budget voor 2020 van € 15.000 per gemeente is niet besteed en komt ten gunste van het resultaat.

Wat is (nog) niet gelukt?

De taken worden in 2021 uitgevoerd. In 2020 kon aan dit onderwerp geen uitvoering aan worden gegeven, omdat de uitvoering van het grondstoffenbeleidsplan heel veel tijd heeft gevraagd.

Status

[Vertraging]

Jaarbijeenkomst nieuwe vorm vanaf 2019

[Kadernota 2018

nr. 0.01 d]

Wat wilden we?

Naar aanleiding van de geslaagde bijeenkomst begin 2018, om inwoners en ondernemers informeel te ontmoeten, gaan we deze bijeenkomst voortaan jaarlijks organiseren. De ontmoeting, maar ook het feit dat het gemeentebestuur (raad en college) een brede uitnodiging voor iedereen uit Tytsjerksteradiel deed uitgaan, werd erg op prijs gesteld. We streven ernaar om deze bijeenkomst met wisseling van het winter- en lenteseizoen te laten plaatsvinden. De kosten hiervan zijn in afgeslankte vorm meegenomen in de begroting.

Wat hebben we bereikt?

Omdat Corona nog steeds een sterk beperkende factor is kan er niet op de conventionele wijze een samenkomst worden georganiseerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

We hebben (nog) niet een passende oplossing gevonden om zowel ondernemers, inwoners en gemeente actief en interactief op hetzelfde moment met elkaar te laten communiceren.

Status

[In ontwikkeling]

Implementatie van het waarden op gebruikersoppervlakte

[Kadernota 2019

nr. 0.02]

Wat wilden we?

Het waarden op gebruikersoppervlakte (GBO) is noodzakelijk per 2022. Als voorbereiding hierop worden in onze gemeente 3D-metingen van objecten verricht. In de vorige Kadernota is daarvoor eenmalig € 25.000 beschikbaar gesteld. Nu is het de uitdaging om op basis van een testomgeving de resultaten van de 3D-metingen te analyseren en te verwerken en deze te transporteren in onze waarderingsapplicatie. Hiervoor is het noodzakelijk een testomgeving in te richten voor het analyseren, verwerken en transporteren van de GBO-resultaten naar de waarderingsapplicatie. Hierdoor kunnen we schaduwdraaien op GBO en zijn we uiteindelijk in staat een kwalitatieve overgang te realiseren van inhoud naar gebruikersoppervlakte (waardering). Voor onze gemeente is voor de jaren 2020 en 2021 een bedrag van tweemaal € 2.500 nodig. Het betreft hier eenmalige kosten, die ten laste van de algemene reserve worden gebracht.

Wat hebben we bereikt?

De testfase is afgerond.

Wat is (nog) niet gelukt?

De gemeente T-Diel zal de testomgeving in 2021 gebruiken voor het schaduwdraaien op GBO. De planning is dezelfde werkwijze toe te passen o.b.v. de ervaring die is opgedaan voor 8K. De verwachting is dat de WOZ-beschikkingen voor woningen gebaseerd zijn op GBO met ingang van 1 januari 2022.

Status

[Op schema]

Leges kinderopvang

[Kadernota 2019

nr. 0.16]

Wat wilden we?

Als ondernemers/burgers een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of gastouderbureau willen starten dan moeten ze een aanvraag indienen voor het opnemen van de locatie in een landelijk register. De GGD controleert dan of aan alle regels van de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen voldoet. Dit brengt kosten met zich mee (administratie en toezicht/handhaving). Voor het in behandeling nemen van aanvragen kunnen leges worden geheven. Op basis van voorbeelden van legesverordeningen van Heerenveen en Leeuwarden en ingediende aanvragen in Tytsjerksteradiel in 2018 is een inschatting gemaakt van de inkomsten.

Wat hebben we bereikt?

De leges zijn sinds 2020 ingesteld voor het in exploitatie nemen van een kindercentrum, gastouderbureau en voorziening voor gastouderopvang als bedoeld in artikel 1.45 lid 1 en 2 Wet kinderopvang.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

 [Gereed]

Maatschappelijk Vastgoed versus voorzieningen

[MUP nr. TD03001]

Wat wilden we?

Onderzoeken hoe om te gaan met het Maatschappelijk Vastgoed en het bundelen van voorzieningen.

Wat hebben we bereikt?

In december heeft de raad een startnotitie aangenomen waarin het proces om te komen tot een visie op Maatschappelijk Vastgoed is vastgelegd. Volgens deze planning wordt de visie op Maatschappelijk Vastgoed rond de zomer van 2021 vastgesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

 [Op schema]

Innen belastingen

[MUP nr. TD06002]

Wat wilden we?

Mogelijke uitbesteding van belastinginning.

Wat hebben we bereikt?

De eerste voorbereidingen voor een beknopt onderzoek op hoofdlijnen zijn getroffen. Het opstellen van dit onderzoek staat gepland in het eerste halfjaar van 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?

De daadwerkelijke uitwerking is in 2020 niet gelukt vanwege hogere prioriteiten die ook voortkomen uit de Coronasituatie.

Status

 [In ontwikkeling]

Voorbeeldfunctie gemeente

[CUP nr. TDCoal051]

Wat wilden we?

We helpen meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk.

Wat hebben we bereikt?

In 2013 hebben het kabinet en werkgevers afgesproken dat ze 125.000 extra banen creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Werkgevers in de marktsector hebben toegezegd tot 2026 100.000 extra banen te creëren. De overheidswerkgevers creëren tot 2024 25 duizend extra banen. De banenafpraak (BAB-banen) is wettelijk vastgelegd in de

Quotumwet. Werkgevers met 25 medewerkers of meer hebben de verplichting om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Voldoen werkgevers daar niet aan dan betalen zij een boete. De quotumregeling wordt geactiveerd als werkgevers de aantallen banen niet realiseren. Een BAB-baan telt volledig mee als er sprake is van een dienstverband van 25,5 uur.

Realisatie tot en met 2020

- Tytsjerksteradiel: 2,51 arbeidsplaatsen
- WM8KTD: 1,73 arbeidsplaatsen

Taakstelling tot en met 2020

- Tytsjerksteradiel: 2
- WM8KTD: 12,4

Wat is (nog) niet gelukt?

Het realiseren van voldoende arbeidsplaatsen binnen de WM8KTD is nog niet gelukt. Daar moet een inhaalslag plaatsvinden van 10,67 arbeidsplaatsen.

Status

[Op schema]

Laagdrempelig en transparant communiceren

[CUP nr. TDCoal061]

Wat wilden we?

Ons bestuur functioneert laagdrempelig en communiceert transparant met de burgers. In de communicatie hebben we aandacht voor de goede toonzetting, waarbij het gaat om respect, vertrouwen en begrijpelijke teksten.

Wat hebben we bereikt?

We werken voortdurend aan goede toonzetting, begrijpelijke, laagdrempelige en transparante communicatie. In een eerder stadium zijn acties uitgezet om de schriftelijke communicatie te verbeteren, bijvoorbeeld in het Sociaal Domein. Deze intentie is vervolgens meegenomen in ons dienstverleningsplan waarin we streven naar doelgroep bewuste en klantgerichte medewerkers. Werkwijzen en processen worden waar het nodig is, herijkt of opnieuw ingericht. Begrijpelijke en toegankelijke publiekscommunicatie is onderdeel van deze procesontwikkeling. De eerdere aansluiting bij de Direct Duidelijk campagne van het ministerie van Binnenlandse Zaken levert tips en input bij deze procesontwikkeling.

Wat is (nog) niet gelukt?

Dit is een continu proces.

Status

[Continue proces]

Samenwerking 8KTD

[CUP nr. TDCoal062]

Wat wilden we?

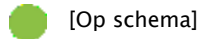
We zetten de samenwerking met Achtkarspelen geïntensiveerd voort.

Wat hebben we bereikt?

De samenwerking is in het afgelopen jaar geïntensiveerd. De opdracht voor evaluatie van de samenwerking is inmiddels opgestart.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status

[Op schema]

Samenwerking provincie en gemeentelijke partners

[CUP nr. TDCoal063]

Wat wilden we?

We werken constructief samen met provincie en (gemeentelijke) partners waarbij wij, vanwege de gewijzigde bestuurlijke verhoudingen, onze positie in ANNO en Stadsgewestelijk verband herijken.

Wat hebben we bereikt?

De gemeenteraad wil zich oriënteren op de mogelijkheden van regionale samenwerking vanuit het perspectief van de gemeente, mede omdat zowel de samenwerking in de Stadsregio als ANNO II tot z'n eind is gekomen. De raadsleden zijn op 18 februari opiniërend met elkaar in gesprek gegaan over de mogelijkheden van regionale samenwerking. De notitie 'Tytsjerksteradiel in regionale samenwerking' diende hiervoor als basis. De opbrengst van het opiniërende debat gebruikt het college voor het verder ontwikkelen van bestaande regionale samenwerkingen of het aangaan van nieuwe vormen van regionale samenwerking.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

[Gereed]

Beperken regeldruk

[CUP nr. TDCoal064]

Wat wilden we?

We streven naar het beperken van regeldruk voor burgers, het bedrijfsleven en instellingen.

Wat hebben we bereikt?

Het beperken van regeldruk van burgers, bedrijven en instellingen is en blijft een algemeen aandachtspunt.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

[Continue proces]

Right to Challenge en dorpsbudgetten

[CUP nr. TDCoal065]

Wat wilden we?

Meer ruimte voor initiatieven vanuit de mienskip volgens het Right to Challenge principe en het vroegtijdig ondersteunen van initiatieven door middel van co-creatie.

Wat hebben we bereikt?

In de afgelopen jaren zijn in Tytsjerksteradiel verschillende burgerinitiatieven ontstaan. We hebben naar aanleiding van deze trajecten de samenwerking tussen de gemeente en de initiatiefgroepen geëvalueerd. Het doel hierbij was om verbeterpunten, duidelijke kaders en

werkafspraken voor de toekomst op te stellen voor overheidsparticipatie in burgerinitiatieven. Dit heeft geleid tot een voorstel voor inwoners- en overheidsparticipatie dat in de gemeenteraad is besproken. Het aanpassen van de verordening voor burgerinitiatieven is hier een onderdeel van.

Wat is (nog) niet gelukt?

Besluitvorming over dit onderwerp is nog niet geweest. We verwachten dit in het voorjaar van 2021.

Status

 [In ontwikkeling]

Initiatiefloket

[CUP nr. TDCoal066]

Wat wilden we?

Een (digitaal en/of fysiek) initiatiefloket.

Wat hebben we bereikt?

In het najaar van 2020 is het onderwerp 'inwoners- en overheidsparticipatie' in de gemeenteraad besproken. Het initiatiefloket is hier een onderdeel van.

Wat is (nog) niet gelukt?

Besluitvorming over dit onderwerp is nog niet geweest. We verwachten dit in het voorjaar van 2021.

Status

 [In ontwikkeling]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

HEKO-loods: vervangen cv

[Nr. TS-0.4 Beh 01 (b)]

Wat is gerealiseerd?

De huidige verwarming kan nog blijven functioneren in afwachting van besluiten over duurzaamheid.

Wat was het maatschappelijke effect?

n.v.t.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	2	2	2	-
gerealiseerd	2	-	-	-
nog te realiseren	-	2	2	-
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]	[onbekend]

HEKO-loods: vervangen dakbedekking

[Nr. TS-0.4 Beh 01 (a)]

Wat is gerealiseerd?

Vervanging van de dakbedekking kan uitgesteld worden naar 2023 wat leidt tot genoemde besparing in kapitaallasten.

Wat was het maatschappelijke effect?

Met uitzondering van genoemde besparingen, heeft het uitstellen van de vervanging van de dakbedekking geen maatschappelijke effecten tot gevolg.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	2	2	2	-
gerealiseerd	2	-	-	-
nog te realiseren	-	2	2	-
status	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Uitstel aanpassingen liftinstallatie

[Nr. TS-04 Beh 02 (c)]

Wat is gerealiseerd?

De geplande aanpassingen aan de liftinstallatie zijn uitgesteld wat zal leiden tot genoemde effecten als weergegeven.

Wat was het maatschappelijke effect?

De bezuiniging heeft geen maatschappelijke effecten tot gevolg gehad.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	2	2	2
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	2	2	2
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]	[onbekend]

Uitstel vervanging koelcompressor

[Nr. TS-04 Beh 02 (b)]

Wat is gerealiseerd?

Het uitstellen van de in 2019 geplande vervanging heeft geleid tot een gerealiseerd positief effect van € 1.000 in de kapitaallasten.

Wat was het maatschappelijke effect?

N.v.t.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	1	1	1
gerealiseerd	1	-	-	-
nog te realiseren	- 1	1	1	1
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]	[onbekend]

Uitstel vervanging lichtstraat

[Nr. TS-04 Beh 02 (a)]

Wat is gerealiseerd?

Voor 2020 is de vervanging van de lichtstraat uitgesteld. Vervanging kan verder worden uitgesteld bij acceptatie van lichte lekkage.

Wat was het maatschappelijke effect?

N.v.t.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	2	2	2	2
gerealiseerd	2	-	-	-
nog te realiseren	-	2	2	2
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]	[onbekend]

Uitstel vervanging projecttapijt

[Nr. TS-04 Beh 02 (d)]

Wat is gerealiseerd?

Vervanging is uitgesteld waardoor de komende jaren een besparing gerealiseerd kan worden in de kapitaallasten.

Wat was het maatschappelijke effect?

N.v.t.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	1	1	1
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	1	1	1
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]	[onbekend]

Verhuur leegstand pand Eastermar

[Nr. TS-0.0 e]

Wat is gerealiseerd?

Het gebouw in Eastermar waarvoor een huurcontract geldt tot 2026 maakt in 2020 onderdeel uit van de onderwijsbegroting. De verhuur van het leegstaande gedeelte van het gebouw is nog niet gerealiseerd.

Wat was het maatschappelijke effect?

Zolang er geen interesse is in de huur van het pand leidt dit tot leegstand en onzekerheid in het behalen van het geplande effect van extra inkomsten.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	30	30	30
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	30	30	30
status	 [onbekend] 	[gepland] 	[gepland] 	[gepland]

Overige ontwikkelingen

Algemene uitkering

Jaar 2020

De algemene uitkering uit het gemeentefonds inclusief integratie uitkering voor het Sociaal Domein voor 2020 bedraagt € 53,7 miljoen. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 53,5. Voor de jaarrekening 2020 betekent dit een voordeel van € 228.000. Begroting en jaarrekening zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2020 en de laatste specificatie van 2020 op basis van de decembercirculaire 2020. Het voordeel bestaat uit de volgende onderdelen:

• Vrijval verdeelreserve (plus twee punten)	€	61.000	V
• Actualisering aantallen diverse maatstaven	€	37.000	V
• Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen c.a.	€	35.000	N
• Faciliteitenbesluit opvangcentra	€	155.000	V
• Diversen	€	10.000	V
Totaal	€	228.000	V

Drie onderdelen lichten we hieronder nog specifiek toe.

Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen en voorzieningen

Op 1 januari 2020 is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor zijn in de septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld naar de Wlz. Daarbij zijn VWS en VNG overeengekomen dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. Op basis van de realisatiegegevens over de eerste acht maanden van 2020 blijkt dat er € 16,9 miljoen te weinig is overgeheveld vanuit het gemeentefonds naar de Wlz. De correctie heeft alleen voor 2020 via de decembercirculaire plaatsgevonden. In de meicirculaire 2021 wordt de nacalculatie structureel verwerkt op basis van realisatiegegevens over de eerste negen maanden van 2020, aangevuld met een nog af te spreken ophoging voor onderhoudskosten.

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Aan gemeenten waarin een opvangcentrum is gevestigd, wordt jaarlijks door het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) een uitkering op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra verstrekt. Dit gebeurt op basis van het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de Basisregistratie Personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum. De uitkering dient ter compensatie van middelen die gemeenten normaliter via de algemene uitkering ontvangen (voor inwoners en woningen). Op basis van gegevens uit eerdere jaren was al rekening gehouden met € 27.000. De afrekening die wij hier in december voor hebben ontvangen bedraagt echter € 182.000. Het voordelige verschil van € 155.000 vindt zijn

oorzaak in dat er vanaf 2020 gerekend wordt met de nieuwe hogere capaciteit (593 in plaats van 450 bewoners), terwijl de nieuwbouw nog niet volledig gereed is. Daarnaast stonden er in verhouding tot eerdere jaren minder mensen geregistreerd in de Basisadministratie, waardoor hiervoor ook nog een hogere compensatie is gekomen dan verwacht.

3e steunpakket Corona maatregelen

Daarnaast zijn in december de middelen van het 3e steunpakket Coronamaatregelen met betrekking tot het jaar 2020 beschikbaar gesteld. De Raad heeft op 18 februari 2021 besloten om deze middelen conform de eerdere besluiten over het 1e en 2e steunpakket coronamaatregelen via de reserve overlopende posten beschikbaar te houden voor 2021. Het gaat hierbij om een bedrag van € 144.000. Voor de jaarrekening 2020 heeft dit geen effect op het resultaat.

Uitkering vorige dienstjaren (2017, 2018 en 2019):

In 2020 is er nog een aantal mutaties over de jaren 2017, 2018 en 2019 doorgevoerd. Voor de jaarrekening 2020 levert dit per saldo een voordelige ontwikkeling op van € 229.000.

Het betreft de volgende mutaties m.b.t. de verschillende jaren:

Jaar 2017

• Correctie uitkeringsfactor (0,1 punt; oud)	€	2.000	N
Totaal	€	2.000	N

Jaar 2018

• Correctie uitkeringsfactor (1 punt; oud)	€	20.000	V
• Actualisering WOZ-waarden	€	18.000	V
Totaal	€	38.000	V

Jaar 2019

• Correctie uitkeringsfactor (1 punt; nieuw)	€	30.000	V
• Actualisering maatstaven langdurig medicijngebruik	€	199.000	V
• Actualisering aantal bijstands- en uitkeringsontvangers	€	37.000	N
• Actualisering aantal leerlingen VO	€	1.000	V
Totaal	€	193.000	V

Ontwikkeling voorziening APPA

Op basis van de recente berekening van de actuariële waarde van de pensioenaanspraken van wethouders en voormalige wethouders is beoordeeld in hoeverre aanpassing nodig is van de voorziening APPA. Deze berekeningen worden gemaakt aan de hand van de wettelijke factoren voor individuele waardeoverdracht naar de situatie van eind 2020. Hierbij wordt uitgegaan van de uitgangspunten circulaire 'aanpassingen pensioenen en inhoudingen APPA, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het vaststellen van de contante waarden als belangrijke basis voor de berekening wordt in hoge mate bepaald door de marktrente. Die is de laatste jaren al laag, maar voor dit jaar opnieuw lager dan vorig jaar. Voor het bepalen van de wettelijke tarieven voor waardeoverdrachten/berekenen contante waarden van pensioenaanspraken wordt door De Nederlandsche Bank de rente genomen die geldt voor verplichtingen met een looptijd van 25 jaar voor toekomstige pensioenen en een looptijd van 10 jaar voor reeds ingegane pensioenen.

De rente voor toekomstige pensioenen met een looptijd van 25 jaar is vastgesteld op 0,082%. Dit houdt in dat er minder rente-inkomsten worden voorzien en er om die reden fors meer kapitaal moet worden aangehouden/gereserveerd voor de ingegane en toekomstige pensioenen. Een dergelijke ontwikkeling is voor ons niet beïnvloedbaar. Voor onze gemeente betekent dat wij een extra storting in de voorziening APPA moeten doen van € 303.000. Voor de jaarrekening een nadelige ontwikkeling.

Treasury

Het saldo van de kosten en opbrengsten voor treasury toont een positief verschil van € 15.000. We merken hierbij op dat de betaalde rente op langlopende leningen een voordeel is gerealiseerd van € 126.000. Aan dividenden is € 125.000 minder ontvangen dan begroot. In 2020 is er namelijk geen dividend ontvangen van de BNG. Een nadelig verschil met de begroting van € 98.000. Daar dit besluit pas in 2021 bekend is gemaakt kon in de decemberwijziging de begroting niet meer worden aangepast.

De BNG heeft bekend gemaakt dat op 19 maart 2021 een deel van het goedgekeurde dividend van 2019 circa € 25 miljoen is uitgekeerd. Voor onze gemeente 48.945 aandelen x € 0,43 = € 21.046. Het resterende bedrag aan dividend blijft gereserveerd voor uitkering op een later moment. Wanneer is nog niet bekend. Het dividend betreffende het dienstjaar 2020 van de BNG zal dan vermoedelijk ook een jaar worden opgeschoven naar 2022. De Europese Centrale Bank heeft de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenuitkering of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen.

Op basis hiervan heeft de BNG besloten het hiervoor genoemde dividend uit te keren.

Ontwikkeling reserves c.a

Binnen programma 0 worden de mutaties op de reserves verantwoord. Voor de geplande onttrekkingen uit reserves, die niet in 2020 hebben plaatsgevonden, wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening aan de raad gevraagd om deze door te schuiven naar 2021. Dit noemen we temporiseren. Hierdoor vallen de benodigde middelen niet vrij en kunnen ze in een volgend jaar worden ingezet. Op het taakveld reserves is per saldo sprake van een nadeel van € 3.320.000. Tegenover dit nadeel ontstaat op de diverse programma's een voordeel, omdat de geplande uitgaven niet of deels niet zijn gemaakt. Binnen deze programma's vindt u de inhoudelijke toelichting. Voor 2020 betreft dit onder meer:

- Kansen in Kernen (programma 2) € 1.079.000
- Aardgasvrij Garyp (programma 7) € 627.000
- Gebiedsontwikkelingen Zuid en Midden Centrale As (programma 8) € 1.188.000

Bijdrage aan WM8KTD

De jaarrekening 2020 van de WM8KTD laat een onderschrijding van de budgetten zien waardoor van beide gemeenten in totaal een lagere bijdrage van € 53.000 nodig is.

Voor onze gemeente betekent dit een lagere bijdrage van € 28.000 aan de WM8KTD, hetgeen een voordeel van dezelfde omvang voor de jaarrekening van de gemeente betreft. De onderschrijdingen zijn in de jaarrekening 2020 van de WM8KTD toegelicht. In verband met de verplichte verdeling over taakvelden conform het BBV, zien we het voordeel van de WM8KTD als volgt terug in de jaarrekening van de gemeente:

Programma 0:	€ 17.000 V
Programma 1:	€ 15.000 V
Programma 2:	€ 44.000 V
Programma 3:	€ 4.000 N
Programma 4:	€ 11.000 N
Programma 5:	€ 21.000 N
Programma 6:	€ 153.000 N
Programma 7:	€ 37.000 V
Programma 8:	<u>€ 104.000 V</u>
Totaal:	€ 28.000 V

Ontwikkeling personeelskosten (alle programma's)

In december heeft er een bijstelling op de begroting plaatsgevonden. Hierin is eveneens gerapporteerd over de ontwikkeling van de personeelskosten. Op dat moment werd een gunstige ontwikkeling verwacht waardoor een deel van het verwachte voordeel reeds ten gunste van het saldo is vrijgevallen. Daarbij was eveneens rekening gehouden met eventuele onvoorziene kosten die in zich in het laatste kwartaal van het jaar nog voor hadden kunnen doen. Er hebben zich echter geen onvoorziene situaties voorgedaan waardoor er uiteindelijk een extra voordeel is ontstaan van € 150.000. Dit voordeel betreft de totale personeelslasten van alle programma's tezamen.

Extra baten uit verhuur gronden

De ontvangen baten uit met name gronden (niet in exploitatie) zijn hoger dan begroot. Naast een groot aantal kleinere toenames in baten, is er sprake van een additionele huuropbrengst van velden door het COA. voor de jaarrekening een voordeel van € 59.000.

Onderbesteding post eenmalig onvoorzien

In de begroting is voor eenmalig onvoorziene ontwikkelingen een stelpost opgenomen van € 50.000. In 2020 is hiervan € 10.000 besteed. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 40.000.

Overige baten en lasten – onbenutte budgetten

In de jaarrekening waren een aantal algemene stelposten opgenomen, die verder in het kader van de jaarrekening niet zijn benut. Het betreft hier onder meer een onderzoeksbudget, een budget voor eenmalig onvoorziene kosten en een budget voor fiscale kosten. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 298.000.

Ontwikkeling personeelskosten voormalig bestuur

In lijn met 2019 zijn de sociale lasten (o.a. pensioenlasten en sociale uitkeringen van voormalige bestuurders) wederom hoger uitgevallen dan begroot. Voor de jaarrekening een nadeel van € 66.000.

Lagere ontvangst precariorechten en invorderingen

Vanwege het vestigen van zakelijke rechten (in de loop van jaar 2019) heeft Tennet minder leidingennetwerk boven openbare gemeentegrond in Tytsjerksteradiel. Dit heeft geleid tot lagere opbrengsten. Hiernaast zien we dat de opbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen een nadeel laat zien ten opzichte van begroot. De opbrengst hiervan wisselt jaarlijks en is lastig te voorspellen. Voor de begroting wordt gekeken naar de werkelijke opbrengst over de afgelopen vijf jaren. Door Corona zijn er voor 2020 vrijwel geen baten op deze post gerealiseerd. Het dwanginvorderingsproces is opgestart in 2021.

Voor de jaarrekening een totaal nadeel van € 29.000.

Lagere leges Burgerzaken agv corona

Door corona zijn minder leges ontvangen. Dit zorgt voor een nadeel op de baten en een voordeel op de lasten. Dit komt onder andere doordat er minder huwelijken zijn voltrokken en minder aanvragen voor verklaringen en uittreksels zijn gedaan. Dit komt mede doordat het gemeentehuis slechts beperkt toegankelijk is geweest gedurende een langere periode. Voor noodzakelijke aanvragen hebben burgers ten opzichte van eerdere jaren wel meer gebruik gemaakt van de digitale mogelijkheden die die gemeente hiervoor biedt.

Voor de jaarrekening een nadeel van € 24.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dat is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Bestuur	1.856	1.898	2.263	- 365
Burgerzaken	1.285	1.206	1.082	124
Beheer overige gebouwen en gronden	437	459	470	- 11
Treasury	- 51	240	116	124
OZB woningen	241	233	195	37
OZB niet-woningen	159	155	162	- 7
Belastingen overig	32	32	61	- 28
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
Overige baten en lasten	1.822	565	300	264
Totaal lasten	5.783	4.788	4.649	139
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Bestuur	1.016	1.016	3	- 1.013
Burgerzaken	394	323	302	- 21
Beheer overige gebouwen en gronden	86	359	429	70
Treasury	137	187	78	- 109
OZB woningen	5.577	5.577	5.563	- 14
OZB niet-woningen	2.320	2.320	2.325	5
Belastingen overig	2.096	2.096	2.064	- 32
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	51.069	53.464	53.921	457
Overige baten en lasten	15	15	35	20
Totaal baten	62.710	65.358	64.719	- 639
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	56.927	60.570	60.070	- 501

In de reserves gestort	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Mutaties reserves	1.614	5.095	4.049	1.047
Totaal lasten	1.614	5.095	4.049	1.047

Uit de reserves gehaald	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Mutaties reserves	2.591	5.341	1.990	- 3.350
Totaal baten	2.591	5.341	1.990	- 3.350
Saldo mutaties reserves	977	245	- 2.058	- 2.304

TOTAAL	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Lasten programma	7.397	9.883	8.698	1.185
Baten programma	65.302	70.699	66.709	- 3.989
Saldo programma	57.904	60.816	58.011	- 2.804

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		- 2.804
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		411
Lasten	177	
- Onderbesteding post eenmalig onvoorzien	40	
- Diversen	67	
- Ontwikkeling Personeelskosten bestuur	- 66	
- Overige baten en lasten – onbenutte budgetten	298	
- Lagere rentelasten c.a. m.b.t. geldleningen	124	
- Lagere Bijdrage aan 8KTD programma 0	17	
- Ontwikkeling voorziening APPA	- 303	
Baten	234	
- Lagere leges Burgerzaken agv corona	- 24	
- Lagere ontvangst precariorechten en invorderingen	- 29	
- Extra baten uit verhuur gronden	59	
- Algemene uitkering 2020	228	
Incidentele voor- of nadelen		- 3.215
Lasten	-	
Baten	- 3.215	
- Ontwikkeling reserves ca	- 3.320	
- Lagere dividend uitkering waaronder BNG	- 124	
- Algemene uitkering oude jaren	229	

Verbonden Partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de Verbonden Partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Werkmaatschappij Achtkarspelen–Tytsjerksteradiel

Vestigingsplaats

Buitenpost / Burgum

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij

Vitens

BNG Bank NV

Vestigingsplaats

Zwolle

Den Haag

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
Apparaatskosten						
Kosten per inwoner						
Tytsjerksteradiel	euro			768,0	886,0	714,0
(Cijfers jaarrekening 2020)						
Nederland	euro			onbekend	onbekend	onbekend
Bezetting						
Bezetting in fte per 1.000 inwoners						
Tytsjerksteradiel	fte			2,5	2,2	2,3
Nederland	fte			onbekend	onbekend	onbekend
Externe inhuur						
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen						
Tytsjerksteradiel	euro			5,1	3,5	6,0
(Cijfers jaarrekening 2020)						
Nederland	euro			onbekend	onbekend	onbekend
Formatie						
Het aantal fte per 1.000 inwoners						
Tytsjerksteradiel	fte			2,8	2,6	2,7
Nederland	fte			onbekend	onbekend	onbekend

Veiligheid

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitbreiding taken Veiligheid (0,3 fte)

[Kadernota 2019 nr. 1.02]

Wat wilden we?

Veiligheid wordt een steeds grotere taak van gemeenten. Sinds de bezuinigingen op de formatie (besluit eerste helft 2017) heeft de eenheid Veiligheid er diverse taken bij gekregen.

Genoemd worden:

- De repressieve last groeit meer en meer, niet in de laatste plaats als gevolg van een terugtrekkende politie. Zaken met een relatie met personen met verward gedrag worden meer en meer doorgespeeld naar de gemeente. De stijging van het aantal personen met verward gedrag wordt over het algemeen toegeschreven aan de bezuinigingen van het vorige kabinet op de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). De gevolgen dienen zich nu aan.
- De Wet aanpak woonoverlast. De burgemeester krijgt meer bevoegdheden om woonoverlast aan te pakken.
- Aangescherpt Beleid Opiumwet. De bevoegdheid van de burgemeester om panden te sluiten. Een bevoegdheid die vorig jaar al een aantal malen is toegepast.
- Preventieve taak op het gebied van cybercrime. Hiervoor zijn afspraken in de driehoek Noordoost Fryslân (burgemeester-politie-justitie) op 15 maart 2018.
- Persoonsgerichte Aanpak (PGA). Een samenwerkingsverband tussen gemeenten, politie en andere ketenpartners voor de aanpak van veiligheidsproblemen zoals:
 - plegers van High Impact Crimes;
 - jeugdigen met grote kans op een criminele carrière;
 - potentieel gewelddadige eenlingen;
 - personen met verward gedrag.

De gemeenten krijgen hierin een regierol,

- Ondernijnde criminaliteit. De onderwereld die zich in de “bovenwereld” manifesteert. Een stijgend aandachtspunt.
- Radicalisering. Een convenant van de overheid, waaronder wordt voorzien in het trainen van medewerkers in het herkennen van signalen van radicalisering.
- Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ, inwerkingtreding 2020). Deze wet vergroot de bevoegdheid van de burgemeester. Zo kunnen naast gedwongen opname in een GGZ-instelling ook andere crisismaatregelen worden opgelegd.

De huidige bezetting kan deze uitbreiding niet opvangen.

Wat hebben we bereikt?

De vacature is ingevuld. De taken zijn in 2020 voortvarend opgepakt. Met name op het gebied van jeugdoverlast zijn er stappen gezet om de overlast terug te dringen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Door corona zijn veel taken blijven liggen. De prioriteit lag vanaf eind februari bij taken die voortvloeiden uit het de door de Rijksoverheid opgelegde maatregelen. Hierdoor is het reguliere werk onder druk komen staan. Zo zijn bijvoorbeeld wel de gesubsidieerde projecten “Binnenspiegel” en “Ongewenste inmenging in dorpen en wijken opgepakt” door de extern projectleider, maar zijn de reguliere taken die gepland stonden niet of in mindere mate uitgevoerd.

Status

[Gereed]

Uitbreiding taken BOA–sturing (0,05 fte)

[Kadernota 2019

nr. 1.03]

Wat wilden we?

Er zal op provinciale schaal en ook binnen Noordoost Fryslân meer worden samengewerkt op het gebied van strafrechtelijk optreden. Binnen Noordoost Fryslân zijn intenties om samen te werken op het gebied van verkeer, Drank- en horecawet, milieu, groen en bouwen. Dit vraagt om sturing.

Wat hebben we bereikt?

Een van de coördinatoren van de eenheid Toezicht en Handhaving heeft deze taak gekregen. Daarvoor heeft hij een deel van zijn taak (Beleidsmedewerker integrale veiligheid) overgedragen aan een andere medewerker, die deze formatie erbij heeft gekregen. De coördinator geeft sturing aan de BOA's en heeft contacten met de Regionale coördinator (Noardeast Fryslân). Door de coronamaatregelen is nog weinig uitvoering gegeven aan de samenwerking.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zodra de Coronacrisis achter de rug is zal de samenwerking op beoogd niveau worden gebracht.

Status

[Gereed]

Overige ontwikkelingen

Crisisbeheersing

Voor crisisbeheersing is een jaarlijks werkbudget beschikbaar voor opleidingen, kosten voor tijdelijke opvang, voorzieningen en de aanschaf van materialen voor de medewerkers in de crisisorganisatie. Tevens wordt het budget ingezet voor te maken onvoorziene kosten bij uitbreken van een crisis of incidenten. De opleidingen worden steeds meer overgenomen door de Veiligheidsregio. Materialen en ICT-middelen worden vaak betaald uit andere budgetten. Hiermee wordt het budget minder structureel ingezet, maar meer gebruikt voor incidentele kosten bij crisis of incidenten. Dit betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 13.000.

Veiligheid

Voor veiligheid is jaarlijks een werkbudget beschikbaar voor verschillende jaarlijkse activiteiten op het gebied van veiligheid. Zoals de week van de veiligheid, preventieve activiteiten in het kader van cybercrime, inhuur beveiliging, de inzet van verkeersregelaars bij evenementen en preventieve activiteiten. Door de coronacrisis zijn veel activiteiten in 2020 niet doorgestaan. Ook zijn werkzaamheden doorgeschoven naar volgend jaar. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 24.000.

Veiligheid realiseren continuïteitsplan

Voor het opstellen van een continuïteitsplan is een budget van € 15.000 beschikbaar. De werkzaamheden zullen worden opgepakt binnen het team informatie en automatisering en het budget zal hiermee worden overgedragen naar automatisering. Voor het taakveld veiligheid is dit een voordeel.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoord en we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Crisisbeheersing en brandweer	1.792	1.792	1.755	37
Openbare orde en veiligheid	358	446	407	38
Totaal lasten	2.150	2.238	2.163	75
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
Openbare orde en veiligheid	31	23	18	- 6
Totaal baten	31	23	18	- 6
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 2.118	- 2.214	- 2.145	69

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)	69
---	-----------

negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig

<u>Reguliere voor- of nadelen</u>	69
Lasten	69
- Veiligheid realiseren continuïteitsplan	15
- Minder inzet van het werkbudget Veiligheid	24
- Diversen	2
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	15
- Minder inzet van het werkbudget Crisisbeheersing	13

Verbonden Partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de Verbonden Partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Veiligheidsregio Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 01. Veiligheid

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
Misdrijven – Diefstal uit woning per 1.000 inwoners						
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.						
Tytsjerksteradiel	aantal	■	■	1,1	1,1	1,9
Nederland	aantal	■	■	2,5	2,5	2,5
Misdrijven – Geweldd misdrijven per 1.000 inwoners						
Het aantal geweldd misdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).						
Tytsjerksteradiel	aantal	■	■	2,0	2,0	1,9

Nederland	aantal			4,7	4,9	4,8
Misdrijven – Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte)						
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.						
Tytsjerksteradiel	aantal			3,2	3,4	3,5
Nederland	aantal			6,7	5,8	5,4
Misdrijven – Winkeldiefstal per 1.000 inwoners						
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.						
Tytsjerksteradiel	aantal			0,6	0,6	0,6
Nederland	aantal			2,2	2,2	2,2
Verwijzingen Halt						
Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straaf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.						
Tytsjerksteradiel	aantal			52,0	52,0	98,0
Nederland	aantal			132,0	132,0	119,0

Verkeer, vervoer en waterstaat

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

2e fase Gebiedsontwikkeling De Centrale As

[Kadernota 2019 nr. 2.02]

Wat wilden we?

De Gebiedsontwikkeling zorgt ervoor dat De Centrale As goed wordt ingepast in het landschap en moet daarnaast zorgen voor een “plus” aan het gebied. Deze “gebiedsplus” is als een soort van compensatie toegezegd aan de streek. Onze inzet is vooral gericht op de realisatie van recreatieve maatregelen, zoals de aanleg van fiets- en wandelpaden. Voor de uitvoering van de Gebiedsontwikkeling is de Gebiedsontwikkelingscommissie (GOC). De Centrale As geïnstalleerd. Hierin zijn de diverse belangen vertegenwoordigd. De GOC heeft een visie voor het gebied uitgewerkt: Integrale visie Gebiedsontwikkeling De Centrale As “Oer weide, sompe en wâld”. Deze visie is vervolgens vertaald naar een Maatregelenkaart, welke opgedeeld is in fase 1 en fase 2 maatregelen. Voor de fase1 maatregelen is tevens de gemeentelijke cofinanciering geregeld.

Voor de fase 2 maatregelen is geen gemeentelijke cofinanciering geregeld. In eerste instantie zal de financiering van fase 2 gezocht worden in de verwachte vrijval aan middelen die voor fase 1 zijn geraamd. Twee maatregelen, de aanleg van een fietspad langs de Reidlânsfeart in Hurdegaryp en de aanleg van een wandelpad in Burgum–West, kunnen in ieder geval op deze manier worden gerealiseerd. Dit is inmiddels ook toegezegd.

Financiering van de overige maatregelen in fase 2, waaronder de eventuele realisatie van een pontverbinding over het PM–kanaal tussen Burgum en Sumar, is afhankelijk van verdere vrijval van middelen. De middelen die de provincie voor de tweede fase gereserveerd heeft, blijven overigens vijf jaar voor de gemeente beschikbaar. Dat geeft ons de ruimte om binnen die termijn alsnog de benodigde financiering te vinden voor de overgebleven projecten.

Wat hebben we bereikt?

De financiële afwikkeling van zowel fase 1 als 2 is nog niet afgerond. De Provincie heeft

meer tijd nodig voor de uitwerking hiervan.

Wat is (nog) niet gelukt?

De overige fase 2 maatregelen zijn niet gerealiseerd omdat er nog geen duidelijkheid is over de algehele afrekening. Zodra hier meer over bekend is kan een totaalplaatje gemaakt worden voor de fase 2 maatregelen en kan gekeken worden welke maatregelen wellicht in de toekomst nog uitgevoerd kunnen worden.

Status

[In ontwikkeling]

Digitalisering administratieve processen Buitendienst

[Kadernota 2019

nr. 2.03]

Wat wilden we?

De huidige manier van planning en administratie van de afdeling Buitendienst Tytsjerksteradiel kost veel tijd en energie omdat veel activiteiten handmatig worden uitgevoerd. Het doel is om via digitale (en veel kortere en snellere) wegen te communiceren met elkaar en met onze burgers. Snelle inhoudelijk afhandeling met directe terugkoppeling naar klant en organisatie is in deze tijd de normaalste zaak van de wereld. Het team beheer Buitendienst is voorbereidend gestart met een transformatie van analoog naar digitaal werken. Parallel aan dit proces wordt onderzocht hoe de bestaande processen efficiënter en effectiever ingericht kunnen worden.

De benodigde middelen worden grotendeels binnen bestaande formatie en budgetten opgevangen. Wel is een extra eenmalige investering nodig om in deze digitale transitie succesvol te laten zijn. Hiervoor wordt eenmalig € 75.000 uitgetrokken die ten laste van de algemene reserve wordt gebracht.

Op voorwaarde dat de snellere systematiek goed opgebouwd wordt in een relatief korte periode, valt er ook terug te verdienen. De verwachting is dat er jaarlijks bespaard kan worden op de middellange termijn. Mocht de efficiëntie in het werk verder toenemen, dan zijn er meer mogelijkheden.

Wat hebben we bereikt?

Het doorontwikkelen en optimaliseren met digitale mogelijkheden is een continu proces. In 2020 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden om over te gaan naar een nieuw meldingssysteem openbare ruimten (Fixi) in onze gemeenten (8KTD). Hiervoor hebben betreffende medewerkers deelgenomen in projectgroepen om de introductie van Fixi voor te bereiden en hier de processen nader op in te richten. Fixi is inmiddels gestart per 1 februari 2021. Een ander voorbeeld is het realiseren van digitale (pin) betalingsmogelijkheden op al onze locaties.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het doorontwikkelen en optimaliseren met digitale mogelijkheden is een continu proces. Op verschillende onderdelen zullen we hier ook de komende periode activiteiten blijven ontplooien.

Status

[Gereed]

Wat wilden we?

Vele jaren lang werden de GBKN (nu BGT) en de geografische data in het beheersysteem (GBI) voor de openbare ruimte separaat van elkaar bijgehouden. In de loop van jaren zijn hierdoor veel grotere en kleine verschillen tussen beide datasets ontstaan. Een analyse heeft aangetoond dat er niet alleen verschillen tussen de BGT en GBI zijn, maar dat de informatie ook niet altijd overeenkomt met de werkelijke situatie buiten op straat. Conform de Wet Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is de gemeente verplicht om de BGT actueel te houden. Daarnaast dient voor 1 januari 2020 fase II van de transitie BGT uitgevoerd te zijn. Dit betreft onder andere het verbeteren van de volledigheid en de kwaliteit van de BGT. Daarnaast zijn we verplicht om de BGT te gebruiken als basis voor onze beheeractiviteiten.

De beide systemen (BGT en GBI) moeten gekoppeld worden, waarbij de BGT leidend wordt. Hierbij mogen geen metadata verloren gaan. Dit is een arbeidsintensieve klus hoewel een groot deel geautomatiseerd gekoppeld kan worden. Echter, alle verschillen tussen de systemen moeten handmatig op elkaar afgestemd worden. Daarnaast volgt er nog een grote hoeveelheid mutaties als gevolg van de Centrale As en Kansen in Kernen. De koppeling biedt uiteindelijk veel voordelen: enkelvoudig data inwinnen/meervoudig gebruik, voorkomen van fouten, betere analysemogelijkheden door standaardisatie.

Samengevat

- De BGT is niet 100% actueel conform Wet Basisregistratie Grootchalige Topografie
- We hebben ons te beheren areaal in de openbare ruimte niet compleet in beeld in ons beheersysteem
- De systemen zijn niet gekoppeld waardoor veranderingen in de openbare ruimte via de BGT niet geautomatiseerd in het beheersysteem GBI komen (dubbel werk, kans op fouten)

De basis moet dus weer op orde komen en blijven. Door samenwerking tussen het team Informatiebeheer (WM) en Beheer Binnendienst (TD) kunnen we een boppeslach maken: optimalisatie van zowel de BGT (verplichting Wet BGT) als ook het GBI-beheersysteem. We gaan hiervoor bovendien ervaringen inwinnen bij Achtkarspelen. In Achtkarspelen is de BGT en GBI inmiddels op elkaar afgestemd en gekoppeld. De omvang van de werkzaamheden is op voorhand niet in te schatten. Het betreft veelal handmatig mutatie-werk. Op basis van ervaringen elders is bekend dat hier minimaal ca. 2,5 jaar werk (€ 175.000) in zit.

Reeds beschikbaar in begroting van 2019: € 70.000. Nog benodigd:

- in 2020 € 35.000
- in 2021 € 70.000

Wat hebben we bereikt?

De kaarten in BGT en GBI zijn voor het overgrote deel met elkaar in overeenstemming gebracht. Binnenkort wordt een automatische validatie gedaan om dit te toetsen. Bij een positieve uitslag kunnen we de koppeling installeren en inschakelen. Vervolgens gaan we verder met het aanvullen en verbeteren van de gegevens op de kaart. Doordat we de

koppeling hebben, hoeven we dat dan nog maar in één kaart te doen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

Status

[Op schema]

Digitalisering en optimalisering data areaal openbare ruimte

[Kadernota 2019

nr. 2.06]

Wat wilden we?

Het GBI-beheersysteem bevat momenteel in grote lijnen alleen het areaal verhardingen, openbaar groen en hoofdriolering. Veel informatie met betrekking tot het areaal en beheer van de openbare ruimte is grotendeels alleen in analoge vorm en/of Excel-lijsten beschikbaar of dient in het veld te worden geïnventariseerd. Deze informatie moet in het GBI-beheersysteem opgenomen worden door een digitaliseringsslag te maken. Op die manier zijn gegevens geografisch beschikbaar en zijn beheerdata beter te koppelen aan de objecten. Ook is integraal en kwaliteitsgestuurd beheer en analyse op deze wijze beter mogelijk. Informatie die gedigitaliseerd opgenomen moet worden in het GBI-beheersysteem betreft onder andere: duikers, damwanden, beschoeiingen, steigers, bruggen, rioolaansluitingen, metadata groenvlakken, VTA-inspecties bomen, inrichtingselementen (bijv. bankjes, prullenbakken en kunstwerken), bebording, markering en eigendom/openbaarheid.

Deze inhaalslag in digitalisering, optimalisatie en standaardisering is noodzakelijk om goed inzicht te houden/krijgen in het volledige areaal en de bijbehorende onderhoudstoestand om de beheertaken goed uit te voeren. Zonder optimale en complete data lopen we daarnaast risico's door areaal dat niet in beeld is, waardoor bijvoorbeeld door verjaring van openbare wegen op particuliere terreinen de onderhoudsplicht bij de gemeente komt te liggen op basis van de Wegenwet.

Zonder deze inhaalslag is er geen optimale basis om de beheertaken goed uit te voeren.

De basis moet dus weer op orde komen en blijven. De omvang van de werkzaamheden om alle beheerdata op het gewenste niveau te brengen is op voorhand niet volledig in te schatten. Het betreft veelal handmatig mutatie-werk. Gedurende het proces zal daar meer duidelijkheid in komen. Vooralsnog gaan we uit van een klus van minimaal 2 jaar (€ 150.000).

Reeds beschikbaar in begroting van 2019: €75.000. Nog benodigd:

- in 2020 € 37.500
- in 2021 €37.500

Wat hebben we bereikt?

In de tweede Burap 2020 is reeds aangegeven dat als gevolg van Covid-19 dit jaar beperkt uitvoering is gegeven aan dit onderwerp. Het (deels door een externe partij laten) uitvoeren

van de werkzaamheden vraagt intensieve aansturing, begeleiding en afstemming met collega's uit de diverse vakgebieden (wegen, groen, water, binnen- en buitendienst). Dat was niet goed mogelijk.

Wel hebben we dit jaar een begin gemaakt met de inventarisatie van groen (hagen) in het beheersysteem. Bovendien kunnen we, nadat we ons de afgelopen tijd met name gericht hebben op de BGT-GBI-koppeling die nu bijna gereed is, ons nu meer richten op het verder digitaliseren (completeren), standaardiseren en optimaliseren van de informatie over ons areaal in GBI. Dit is een arbeidsintensief proces dat meerdere jaren duurt en, zoals reeds aangegeven in de tweede Burap 2020, plaats zal vinden in de periode 2021–2023.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

Status

[Op schema]

Brugbediening op afstand – Eastermar

[Kadernota 2018

nr. 2.1 b]

Wat wilden we?

Er zijn een aantal opties om bediening op afstand van de brug Eastermar weer mogelijk te maken (door RWS vanuit Lemmer, door provincie vanuit Leeuwarden, door gemeente vanaf een gemeentelijke locatie). Daarnaast zijn er een aantal alternatieven waaronder overdracht van de brug aan provincie Fryslân, de brug vervangen door een hogere vaste brug en de brug volledig vernieuwen/reconstrueren. We gaan de (on)mogelijkheden, kosten en gevolgen van de opties en alternatieven nader onderzoeken.

Voor het jaar 2019 zal de bediening van de brug nog verzorgd worden door RWS. Juridisch is inmiddels uitgezocht dat de brug ons eigendom is en blijft.

Wat hebben we bereikt?

De variantenstudie Brug Eastermar is gereed. Naar alle belanghebbenden is een brief gestuurd. In maart 2021 wordt de variantenstudie opiniërend behandeld in de raad. Daaraan voorafgaand wordt de variantenstudie gepresenteerd in het Iepen Podium.

Op basis van de uitkomsten van de opiniërende behandeling gaat het college bepalen hoe de vervolgstappen en de besluitvorming eruit komen te zien. Eerder is al gemeld dat de brugbediening door Rijkswaterstaat nog tot uiterlijk 1 januari 2023 gegarandeerd is.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie voorgaand.

Status

[Op schema]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Recreatieve haven Eernewoude

[Nr. TS-2.3 a]

Wat is gerealiseerd?

Op dit moment is er een externe projectleider bezig met het in kaart brengen van de mogelijkheden en onmogelijkheden. De verwachting is dat het geplande financiële effect in 2021 niet wordt gerealiseerd. De raad is per collegebrief in december 2020 geïnformeerd over de stand van zaken en de voorgenomen planning.

Wat was het maatschappelijke effect?

Niet van toepassing.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	–	178	178	178
gerealiseerd	–	–	–	–
nog te realiseren	–	178	178	178
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [verkennend]	 [verkennend]

Overige ontwikkelingen

Kansen in Kernen

Het project Kansen in Kernen zou in het boekjaar 2020 geheel worden afgerond. Daarom is de volledige reserve KIK opgevoerd als budget en zou in 2020 het projectresultaat worden verantwoord.

De kans voor herinrichting van de buitenruimte van de Molkfabryk in Burgum vergt echter meer tijd in voorbereiding en uitvoering. Daarom is verlenging van de projectperiode aangevraagd en verleend tot november 2021.

Daarnaast is er met de provincie Fryslân nog geen overeenstemming over de afrekening van de rotonde in Burgum. De uitgaven zijn door beide oorzaken fors lager dan voorzien en bleven beperkt tot € 1.079.000 een verschil van € 1.323.000.

De uitgaven worden voor de helft gedekt uit subsidie van de provincie Fryslân en de andere helft ten laste van de reserve KIK en zijn daarmee neutraal voor de jaarrekening.

Het voordelige verschil bij de lasten van € 1.323.000 is echter even groot als het nadeel op de baten van de provinciale subsidie van € 244.000 en de lagere onttrekking ten laste van de reserve KIK van € 1.079.000. Daarmee is er geen effect op het resultaat van de jaarrekening.

Vergoeding onderdoorgangen Centrale As

Met onderdoorgangen Centrale As worden de locaties bedoeld waar de gemeentelijke wegen onder de Centrale As doorgaan. De weg door die onderdoorgangen zijn in beheer en onderhoud overgedragen aan de gemeente. In een aantal van die onderdoorgangen speelden nog restpunten die de provincie nog moest oplossen. Die zijn in het reguliere onderhoudsprogramma van de gemeente, het asfaltbestek, hersteld. Omdat de gemeente hier werk heeft uitgevoerd voor de provincie, het was hun eigendom, heeft de provincie de kosten hiervoor vergoed. Voor de jaarrekening betekent dit een eenmalig voordeel van € 95.000.

Vergoeding aanleg kabels en leidingen

Dit is met name de vergoeding van nutsbedrijven voor degeneratie van verhardingen als gevolg van het werken aan kabels en leidingen. Sinds 2019 geschiedt de verrekening van de kosten via de webapplicatie MOOR. De nutsbedrijven moeten in deze applicatie een melding doen alvorens er gegraven mag worden ten behoeve van werkzaamheden aan kabels en leidingen. Door het gebruik van deze applicatie zijn nagenoeg alle werkzaamheden in beeld, administratief vastgelegd en verloopt de financiële afhandeling nagenoeg geautomatiseerd. Voor het gebruik van MOOR waren deze werkzaamheden niet goed in beeld en/of niet administratief vastgelegd en bijgevolg werd er niet altijd een degeneratievergoeding betaald door de nutsbedrijven. Daarnaast lijkt er sprake van steeds meer werkzaamheden aan kabels en leidingen als gevolg van vervanging van oude netwerken en als gevolg van de energietransitie. Deze meeropbrengst aan vergoeding betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 54.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Verkeer en vervoer	5.445	6.601	5.270	1.331
Recreatieve havens	284	260	265	- 5
Economische havens en waterwegen	205	165	155	11
Totaal lasten	5.934	7.026	5.690	1.336
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Verkeer en vervoer	148	1.440	1.329	- 111
Recreatieve havens	101	101	121	21
Economische havens en waterwegen	29	29	29	1
Totaal baten	278	1.569	1.480	- 90
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 5.656	- 5.457	- 4.210	1.246

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)	1.246
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>	
Reguliere voor- of nadelen	167
Lasten	18
- Diversen	- 26
- Ontwikkeling personeelslasten	44
Baten	149
- Vergoeding onderdoorgangen Centrale As	95
- Vergoeding aanleg glasvezel	54
Incidentele voor- of nadelen	1.079
Lasten	1.079
- Kansen in Kernen	1.079

Economie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Nieuw gemeentelijk beleid voor recreatie en toerisme

[Kadernota 2018 nr. 5.7 c]

Wat wilden we?

In 2019 – met de regionale kaders als kapstok – zetten we met nieuwe ambitie in op recreatie en toerisme in Tytsjerksteradiel. We evalueren het beleid 2007–2017 en onderzoeken waar de kansen voor de komende periode liggen. Op basis daarvan stellen we onze strategieën opnieuw vast en vertalen dit in een beleidsplan voor de periode 2020–2030.

Wat hebben we bereikt?

Vanwege het later gereedkomen van het regionale beleid en vervolgens corona waar de toeristische sector geheel door in beslag werd genomen, heeft de raad in september 2020 ingestemd met de startnotitie voor nieuw gemeentelijk beleid voor toerisme en recreatie. Vervolgens is daarmee een start gemaakt.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het conceptbeleidsplan staat opiniërend geagendeerd voor de raad van 1 juli en de vaststelling is gepland in de raad van 16 september 2021.

Vervolgens volgt eventuele aanpassing en vaststelling.

Status

[In ontwikkeling]

Versterken ondernemersklimaat

[CUP nr. TDCoal020]

Wat wilden we?

We zetten ons in voor het versterken van het ondernemersklimaat (MKB-vriendelijke gemeente en inzet voor banengroei).

Wat hebben we bereikt?

Versterken van het ondernemersklimaat is een dagelijks aandachtspunt vanuit het beleidsveld EZ. Dat geldt zowel voor individuele zaken als collectieve, zoals bedrijventerreinen, winkelcentra, winkeltijden, ed.

Dit jaar is er veel aandacht voor de effecten van de coronapandemie voor ondernemers. Via nieuwsbrieven worden ondernemers geïnformeerd over de actualiteit met betrekking tot steunpakketten en andere relevante informatie. We hebben ondernemers ontvangen en herhaaldelijk digitaal gesproken en/of ontmoet. Ook zijn wij dagelijks aanspreekbaar voor de vele vragen die dit oproept bij de ondernemers.

Er is een start gemaakt met een nieuw beleidsplan Economische Zaken. Input vanuit ondernemers en raad, via een expertmeeting, wordt daarin nadrukkelijk meegenomen. Daarbij wordt opgetrokken met Achtkarspelen. Na het zomerreces van 2021 zal het nieuwe beleidsplan ter vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

 [Op schema]

MKB-vriendelijke gemeente

[CUP nr. TDCoal021]

Wat wilden we?

We zetten ons in voor een MKB-vriendelijke gemeente.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is Tytsjerksteradiel voor de tweede keer op rij uitgeroepen tot de meest MKB-vriendelijkste gemeente van Fryslân. De volgende verkiezing voor 2020 is gestart. Wij hebben niet meegedaan aan een 'betaald onderzoek' door de organisatie. Dat is naar onze opvatting minder passend. De uitslag wordt in 2021 weer bekend gemaakt.

De verkiezing is gestoeld op 4 thema's waarop ondernemers de gemeente beoordelen:

- tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening
- imago van de gemeente
- communicatie en beleid van de gemeente
- beleving van de gemeentelijke lasten

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Bedrijventerreinen Skûlenboarch-Westkern en Garyp-Noord

[CUP nr. TDCoal029]

Wat wilden we?

Wij ontwikkelen Bedrijventerreinen Skûlenboarch-Westkern en Garyp-Noord.

Wat hebben we bereikt?

De nieuwe bedrijventerreinen Garyp-Noord en Sanjesfjild Oentsjerk zijn opgenomen in het Convenant Bedrijventerreinen. De situatie is nijpend, te meer omdat voor ondernemers verder (nagenoeg) geen vestigingsmogelijkheden zijn in de gemeente.

In 2020 is het complex Bedrijventerrein Garyp Noard uit de bouwgrondexploitatie genomen omdat er geen reëel uitzicht is op daadwerkelijke ontwikkeling. De gronden zijn afgewaardeerd naar agrarische waarde. Het verlies is meegenomen ten laste van de jaarrekening 2020.

Voor bedrijventerrein Sanjesfjild loopt de ruimtelijke procedure. Deze wordt in voorjaar 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd. Ook voor bedrijventerrein Jisteboerewei loopt de planologische procedure. Voor dit plan wachten we op een uitspraak van de Raad van State.

Voor industrieterrein Skulenboarch zijn dit jaar de laatste (particuliere) kavels uitgegeven.

Wat is (nog) niet gelukt?

Garyp-Noord is uit de bouwgrondexploitatie genomen.

Status

 [In ontwikkeling]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Verhoging toeristenbelasting

[Nr. TS-5.7 r&t i]

Wat is gerealiseerd?

Met ingang van 2021 wordt de toeristenbelasting verhoogd van € 1 naar € 1,50 euro.

Wat was het maatschappelijke effect?

Naar aanleiding van de verhoging hebben enkele ondernemers gereageerd met het verzoek om niet met een vast bedrag te verhogen maar met een percentage. Hier is in overleg met de ondernemers onderzoek naar verricht waarbij de conclusie was dat een verhoging met een vast bedrag de voorkeur heeft.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	–	140	140	140
gerealiseerd	–	140	140	140
nog te realiseren	–	–	–	–
status	[n.v.t.] 	[gepland] 	[gepland] 	[gepland]

Overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen bouwgrondcomplexen bedrijventerreinen

Burgum West

Binnen het complex Burgum West verlopen de grondverkopen sneller dan verwacht, waardoor de looptijd van de grondexploitatie kan worden verkort. De geraamde verliesvoorziening voor dit complex is hiermee niet meer nodig. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 84.000.

Gytsjerk Centrum

Voor het complex Gytsjerk Centrum kan volgens de percentage of completion (poc) methode in 2020 een winst worden genomen van € 38.000.

Garyp Noard

In 2003 zijn gronden aangekocht voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein Garyp Noard. De bouwgrondexploitatie voor deze ontwikkeling loopt vanaf 2008. Op dit moment is er geen zicht op daadwerkelijke aanleg van dit bedrijventerrein, en uitgifte van bouw kavels.

Om risico's die samenhangen met (zeer) lang lopende projecten te beperken is het uitgangspunt dat de looptijd van een bouwgrondexploitatie maximaal 10 jaar bedraagt (notitie Grondbeleid BBV 2019). Deze 10 jaar wordt gehanteerd als richtlijn, waar 'gemotiveerd' van kan worden afgeweken. Op dit moment is er echter geen reëel uitzicht op daadwerkelijke ontwikkeling. Conform de voorschriften moet het complex dan uit exploitatie worden genomen en de gronden naar agrarische waarde af te waarderen. Voor de jaarrekening betekent dit een eenmalig nadeel van € 280.000

Voorziening afgewikkelde complexen

In verband met de afwikkeling van de complexen Noordbergum bedrijventerrein en Hurdegaryp Schalmei kunnen de resterende voorzieningen van resp. € 11.000 en € 16.000 vrijvallen. Dit levert een voordeel op van € 27.000.

Toeristenbelasting

De inkomsten van toeristenbelasting zijn aan schommelingen onderhevig. In 2020 is voor een bedrag van € 37.000 meer aan toeristenbelasting ontvangen dan begroting. Vanwege de corona hebben we het afgelopen jaar via het compensatiepakket van het Rijk een extra bijdrage ontvangen van € 69.000 voor het wegvallen van opbrengsten. Deze bijdrage en de ontvangen toeristenbelasting van € 321.000 leiden ten opzichte van de begroting tot een voordeel in de jaarrekening van € 106.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoord en we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	149	401	401	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	52	-	472	- 472
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	328	71	70	1
Economische promotie	124	77	87	- 10
Totaal lasten	653	549	1.031	- 482
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	-	-	-	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	129	471	341
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13	5	8	2
Economische promotie	285	216	323	107
Totaal baten	298	350	801	451
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 355	- 199	- 230	- 31

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		- 31
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		31
Lasten	- 6	
- Hogere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	- 4	
- Diversen	- 2	
Baten	37	
- Meeropbrengst toeristenbelasting	37	
Incidentele voor- of nadelen		- 62
Lasten	- 131	
- Ontwikkelingen bouwgrondexploitatie bedrijventerreinen	- 131	
Baten	69	
- Bijdrage corona compensatiepakket Rijk	69	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 03. Economie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
Banen						
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.						
Tytsjerksteradiel	aantal			529,5	529,4	529,5
Nederland	aantal			792,1	792,1	774,0
Funciemenging						
De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.						
Tytsjerksteradiel	%			42,2	42,2	42,5
Nederland	%			53,2	52,2	52,8
Vestigingen						
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.						
Tytsjerksteradiel	aantal			137,3	137,3	134,8
Nederland	aantal			151,6	151,6	145,9

Onderwijs

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 4.1 Openbaar onderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Maatschappelijk vastgoed; ontwikkelingen onderwijs (onderwijshuisvesting)

[Kadernota 2018 nr. 0.00 b]

Wat wilden we?

In Eastermar en Tytsjerk is per 1 september 2018 de samenwerking tussen openbaar en christelijk basisonderwijs een feit en in Jistrum zal dit naar verwachting in 2019 gebeuren. In Jistrum en Tytsjerk heeft dit effect op de onderwijshuisvesting omdat de bestaande scholen te klein zijn om alle leerlingen te huisvesten. In de Kadernota van 2017 is daarvoor al geld gevraagd. Bij de berekening daarvan is uitgegaan van normbedragen van de VNG. Inmiddels is duidelijk dat die normbedragen veel te laag zijn en heeft de VNG deze normbedragen gecorrigeerd. Wanneer we de correctie doorrekenen dan heeft dat een nadelig effect vanaf 2020 op de in 2017 gevraagde middelen. De verbouwplannen voor Sumar, die ook onderdeel waren van de aanvraag in 2017, zullen al in 2018 worden uitgevoerd maar vallen nog wel binnen de lasten die daarvoor waren berekend.

De in 2017 (vorige Kadernota) gevraagde middelen (investering) betekenen een jaarlijkse kapitaallast vanaf 2019. Maar de plannen voor Jistrum en Tytsjerk zijn nog niet zo concreet dat er al lasten in 2019 aan toe gerekend moeten worden. De verbouwkosten voor Sumar, die ook onderdeel van de aanvraag waren, zullen wel al in 2018 worden uitgegeven en bedragen € 23.000 per jaar. Ten opzichte van het gevraagde bedrag van € 50.000 per jaar betekent dat voor 2019 een voordelige bijstelling van € 27.000.

De lasten vanaf 2020 zijn nu berekend op basis van de nieuwe VNG-normen. Dat levert het volgende nieuwe inzicht,. Nieuwe investeringen leiden tot de volgende kapitaallasten:

Tytsjerk € 72.000

Jistrum € 64.000

Sumar € 23.000
Totaal € 159.000

De huidige kapitaallasten bedragen voor deze scholen € 60.000. In 2017 werd al € 50.000 extra in de begroting opgenomen. Dat houdt in dat er nu nog een extra jaarlijks bedrag van € 49.000 vanaf 2020 gevraagd wordt. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele boekwinsten, die kunnen worden gerealiseerd wanneer de huidige scholen kunnen worden verkocht. Het huidige verschil tussen WOZ-waarde en boekwaarden van de vier scholen bedraagt ruim € 500.000. Conform de voorschriften van het BBV vloeien eventuele boekwinsten terug in de algemene reserve. In 2019 komen we met een raadsvoorstel met daarin de uitgewerkte plannen.

Wat hebben we bereikt?

De werkzaamheden in Sumar zijn in 2020 afgerond. In Jistrum en Tytsjerk loopt het proces door in 2021. Beleidsmatige keuzes die in het kader van integraal accommodatiebeleid nog worden genomen zijn van invloed op de financiering en dekkingsmogelijkheden van deelnemende partners/instellingen. In afwachting van de kaders van het accommodatiebeleid van de gemeente maken de ontwikkelingen een pas op de plaats. De plannen voor vervangende nieuwbouw voor de scholen in Tytsjerk en Jistrum zijn een goed moment om breder met het dorp te kijken naar een optimale voorziening en eventueel slimme combinaties. Het proces loopt.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het is wenselijk vanuit de gemeente een eenduidige visie te ontwikkelen voor het accommodatiebeleid. Dit is van belang bijvoorbeeld bij de vragen die spelen over eventuele bijdragen van de gemeente voor het 'niet onderwijsdeel' van voorzieningen. Het voornemen is erop gericht een accommodatiebeleid vast te leggen en deze in de zomer 2021 ter vaststelling aan de raad aan te bieden. Met inachtneming van dat kader kunnen de plannen van Tytsjerk en Jistrum verder worden uitgewerkt.

Status

[In ontwikkeling]

Integraal HuisvestingsPlan (IHP)

[Kadernota 2019

nr. 4.01]

Wat wilden we?

We willen adequate onderwijshuisvesting realiseren. Daarvoor moet er een nieuw gemeentelijk Integraal HuisvestingsPlan (IHP) worden vastgesteld. Het plan heeft als doelstelling het geven van een gemeentelijk beleidskader voor de huisvesting van onderwijsvoorzieningen (inhoud geven aan de 'wettelijke zorgplicht'). In dit plan worden de ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting benoemd. Daarnaast geeft dit plan inzicht in de beschikbare voorzieningen en de noodzakelijke omvang van deze voorzieningen voor de korte en de lange termijn.

Per dorp moet een schets worden gemaakt van de huidige situatie en de ontwikkelingen in de komende jaren. De in het plan opgenomen planning zal binnen deze kaders worden uitgewerkt. Het plan zal iedere drie jaar worden herijkt. De bevoegdheid voor het bepalen van het totale financiële kader voor de uitgaven voor het onderwijs ligt bij de gemeenteraad.

Het college is bevoegd om binnen deze kaders de afzonderlijke besluiten te nemen. In het IHP wordt het totale financiële kader geschetst. Met de nodige investeringen is al rekening gehouden, deze zijn verwerkt in de begroting 2019 en de meerjarenramingen tot en met 2023.

Wat hebben we bereikt?

Op basis van de bilaterale gesprekken met de schoolbesturen, de landelijke en lokale ontwikkelingen wordt een IHP opgesteld. Het concept wordt besproken met de schoolbesturen.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2021 wordt het IHP aan de raad voorgelegd.

Status

[In ontwikkeling]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Onderwijshuisvesting – lege schoolgebouwen

[Nr. TS–0.0 b]

Wat is gerealiseerd?

1. De school in Noardburgum wordt op dit moment gebruikt voor de tijdelijke huisvesting van een deel van de leerlingen van de AZC–school.
2. Het haalbaarheidsonderzoek naar de opties naar een MFC in Tytsjerk is nog niet geheel afgerond. Hierdoor is nog niet met alle zekerheid te stellen dat dit gebouw kan worden afgestoten.
3. In 2020 is De Iepenstee in Jistrum leeg komen te staan.
4. Per 1–1–2021 is het gebouw van het Tjalling Koopmanscollege leeg komen te staan.

Zoals de planning nu is zal de nieuwe AZC–school in augustus 2021 opgeleverd worden en daarmee komt de Oerstek in Noardburgum ook weer over naar de gemeente. Deze ontwikkelingen zullen leiden tot hogere kosten voor beheer en onderhoud van deze gebouwen én onzekerheid in het kunnen realiseren van de geplande financiële positieve effecten.

Wat was het maatschappelijke effect?

Het niet kunnen verkopen of herbestemmen van leegstaande gebouwen leidt tot leegstand en mogelijk tot extra lasten.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	–	–	25	25
gerealiseerd	–	–	25	25
nog te realiseren	–	–	–	–
status	 [gerealiseerd]	[onbekend]	 [gepland]	 [gepland]

Schoolbegeleiding: verminderen of schrappen

[Nr. TS-4.3 a]

Wat is gerealiseerd?

De schoolbegeleidingsmiddelen worden over een periode van 3 schooljaren wegbezuinigd. In het schooljaar 2019–2020 ontvingen de schoolbesturen nog 100%, in het schooljaar 2020–2021 nog 50% en in het schooljaar 2021–2022 0%.

Wat was het maatschappelijke effect?

De schoolbesturen zijn vroegtijdig geïnformeerd over de bezuiniging en hebben dus de tijd gehad om hierop te anticiperen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	10	23	23	23
gerealiseerd	10	23	23	23
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]

Verlagen bijdrage Kinderopvang (peuterspeelzalen)

[Nr. TS-4.3 f]

Wat is gerealiseerd?

Met het vaststellen van het beleidsplan "Samen sterk in de basis" door de raad (medio 2020) is de bezuiniging van € 100.000 op het reguliere budget peuteropvang gerealiseerd per 1-1-2021.

Wat was het maatschappelijke effect?

N.v.t.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	100	100	100
gerealiseerd	-	100	100	100
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [verkennend]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]

Overige ontwikkelingen

Onderwijsachterstandenbeleid.

Algemeen

In 2019 is het Onderwijsachterstandenbeleid landelijk herijkt. Bij de nieuwe verdeling heeft de gemeente aanzienlijk meer middelen tot haar beschikking gekregen voor deze taken. De ontvangen middelen mogen gedurende een periode van vier jaar worden ingezet. De ontvangen bedragen uit 2019 en 2020 zijn nog niet volledig benut. Het restant is via de balans 'Vooruitontvangen bedragen' overgebracht naar 2021. Dit betreft een bedrag van € 522.000 en heeft dus geen effect op het resultaat.

Voordeel subsidiëring peuterspeelzalen

In de verschillende dorpen worden de peuterspeelzalen van de nodige subsidie voorzien voor het organiseren van programma's en activiteiten. Met de verhoging van de rijksbijdrage Onderwijsachterstandenbeleid is het jaarlijkse subsidiebedrag voor peuterspeelzalen vanuit het Rijk aanmerkelijk verhoogd. Het beschikbare subsidiebedrag is hiermee ruim voldoende om de noodzakelijke kosten te dekken. Daarnaast konden als gevolg van Covid19 een aantal activiteiten in 2020 geen doorgang vinden wat heeft geleid tot lagere uitgaven. Voor de jaarrekening 2020 per saldo een voordeel van € 181.000.

Afrekening Kinderwoud 2019

In november 2020 was de afrekening subsidie 2019 Kinderwoud bekend. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 38.000.

Leerlingenvervoer

De kosten voor fiets- en autokostenvergoedingen voor ouders die voor hun kinderen geen gebruik maken van Jobinder maar op basis van de verordening recht hebben op vergoedingen, zijn dit jaar, als gevolg van Covid19, € 40.000 hoger dan begroot. Daarnaast zijn de ontvangen ouderbijdragen voor leerlingenvervoer, als gevolg van de perioden dat de scholen gesloten waren door Covid19, € 9.000 lager dan begroot. Per saldo een nadeel voor de jaarrekening 2020 van € 49.000.

Lokaal onderwijsbeleid

Voor het lokaal onderwijsbeleid wordt een 4-jaarlijks plan opgesteld dat vervolgens in jaarlijkse programma's wordt uitgevoerd. Met de raad is de afspraak gemaakt om de discrepantie tussen beschikbaarstelling op basis van kalenderjaar en kosten en daaruit voortvloeiende declaraties op basis van schooljaar op te lossen door toe te staan dat overblijvende middelen in een kalenderjaar mogen worden meegenomen. Richtlijn daarbij is dat de balanspost in het jaar ná het jaar van opname besteed moet worden. In het jaar daarna komt deze te vervallen. Voor 2018 stond nog een balanspost open en deze is in 2020 komen te vervallen. Voor de jaarrekening 2020 een voordeel van € 48.000.

Onderwijshuisvesting

Huur 't Torentje

In de begroting was rekening gehouden met huurinkomsten voor 't Torentje van € 38.000. De ruimten werden verhuurd aan voormalige jeugd- en dorpentteams en aan de Veiligheidsregio. In een eerder stadium zijn de jeugd- en dorpentteams vertrokken uit 't Torentje en per 1 oktober 2020 heeft ook de Veiligheidsregio de huur opgezegd. De raming is in de begroting nog niet geactualiseerd op deze nieuwe situatie. Voor de jaarrekening 2020 per saldo een nadeel van € 21.000.

Kosten leegstaande schoolgebouwen

Dit jaar hebben diverse leegstaande schoolgebouwen voor een nadelige ontwikkeling gezorgd voor de gemeentelijke exploitatie. Normaliter worden schoolgebouwen die leeg komen te staan als een gewoon gemeentelijk actief beschouwd. In die gevallen horen deze gebouwen niet meer thuis binnen het programma Onderwijs. Deze overheveling heeft echter nog niet plaatsgevonden. Om verpaupering te voorkomen worden echter wel kosten gemaakt voor de instandhouding. Voor de jaarrekening 2020 een nadeel van € 39.000.

Huisvestingsvoorziening basisonderwijs asielzoekerskinderen

In oktober 2020 heeft de gemeente een aanvraag ingediend bij het COA om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de OHBA-regeling voor de nieuwbouw van de school voor asielzoekerskinderen. Het COA heeft hierop positief beslist en met een beschikking eind december 2020 een bedrag beschikbaar gesteld van € 831.000. Dit bedrag is gestort in de reeds bestaande voorziening Onderwijshuisvesting leerlingen AZC. De ontvangen middelen en de storting in de voorziening hebben dus per saldo geen effect op het resultaat in de jaarrekening 2020.

Bewegingsonderwijs

In 2020 zijn minder ingeroosterde uren voor het gebruik van de accommodaties in rekening gebracht, onder meer in verband met corona. Voor de jaarrekening levert dit een nadeel op van € 29.000.

Actualisatie kapitaallasten schoolgebouwen

Op basis van de actualisatie van de kapitaallasten met betrekking tot de schoolgebouwen zijn er meer kapitaallasten toegerekend dan begroot. Voor de jaarrekening een nadeel van € 12.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Openbaar onderwijs	433	434	538	- 104
Onderwijshuisvesting	2.295	2.226	3.160	- 934
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.506	2.381	1.694	688
Totaal lasten	4.235	5.042	5.392	- 350
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Openbaar onderwijs	425	425	528	103
Onderwijshuisvesting	73	73	898	825
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	148	934	438	- 495
Totaal baten	646	1.432	1.865	433
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 3.588	- 3.610	- 3.527	83

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)	83
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>	
Reguliere voor- of nadelen	- 3
Lasten	- 3
- Diversen	- 23
- Huurinkomsten 't Torentje	- 21
- Huur sporthallen bewegingsonderwijs	- 29
- Actualisatie kapitaallasten schoolgebouwen	- 12
- Kosten instandhouding leegstaande onderwijsgebouwen	- 39
- Bijdrage WM8KTD	- 11
- Leerlingenvervoer	- 49
- Subsidie Peuterspeelzalen 2020	181
Incidentele voor- of nadelen	86
Lasten	48
- Vrijval middelen Lokaal Onderwijsbeleid 2018	48
Baten	38
- Afrekening subsidie Peuterspeelzalen 2019	38

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 04. Onderwijs

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)						
Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.						
Tytsjerksteradiel	%			1,4	1,0	1,0
Nederland	%			2,0	1,9	1,9
Absoluut verzuim						
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.						
Tytsjerksteradiel	aantal			0,0	0,0	0,0
Nederland	aantal			1,9	1,9	1,8
Relatief verzuim						
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Per 1.000 leerlingen.						
Tytsjerksteradiel	aantal			26,0	43,0	43,0
Nederland	aantal			26,0	23,0	27,0

Sport, cultuur en recreatie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresent., -prod. en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Swim2play (Vergroten van zwemveiligheid basisschoolkinderen Tytsjerksteradiel)

[Kadernota 2019

nr. 5.06]

Wat wilden we?

De pilot zetten we om in een structureel aanbod en nemen we op in de begroting en het activiteitenprogramma van het zwembad. Dit is in lijn met het coalitieakkoord waarin zwemveiligheid een grote plaats inneemt. En ook uit de Kieswijzer 2018 blijkt dat het zwemmen in het basisonderwijs belangrijk wordt gevonden door onze inwoners. Met dit aanbod kunnen we voor alle scholen Swim2play aanbieden waarbij we tijdens het buitenseizoen ook gebruik maken van het buitenbad in Gytsjerk. Hierbij draagt de gemeente zorg voor aanbod en kwaliteitsbewaking. Scholen en ouders dragen zorg voor vervoer en financiën met betrekking tot de inzet van de Bewegcoach onderwijs.

Wat hebben we bereikt?

Swim2play heeft een vaste plaats gekregen in het programma binnen het zwembad en gemeentelijke begroting. Nagenoeg alle scholen doen mee aan Swim2play.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Status

 [Gereed]

Legacy LF-2018

[Kadernota 2018

nr. 5.3]

Wat wilden we?

Het jaar van de Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân (LF2018) gebruiken we als vliegwiel voor de komende jaren. De vraag is of we het succes in culturele activiteiten uit de 'mienskip' geheel zonder extra budget in stand kunnen houden. Inmiddels vindt er een verkenning plaats in het kader van Legacy 2028, oftewel hoe kunnen we na 2018 Tytsjerksteradiel en Fryslân verder laten groeien in het zijn van een levendige mienskip.

Wat hebben we bereikt?

Tijdens LF2018 zijn diverse culturele activiteiten uitgevoerd. De gemeente heeft de activiteiten gesubsidieerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er heeft geen extra verkenning plaatsgevonden. In 2021 stellen we nieuw cultuurbeleid op waar oog is voor de rol van de mienskip. Inmiddels heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden voor organisaties, inwoners en raadsleden en dit jaar zal de cultuurnota ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Status

[Gereed]

Alde Feanen; herinrichting – afrondende (3e) uitvoeringsmodule

[Kadernota 2018

nr. 5.7 a]

Wat wilden we?

Op basis van de laatste gesprekken (en ramingen) van de Provincie met ons en de andere gebiedspartners houden wij in de begroting rekening met een minimale bijdrage/cofinanciering van de gemeente van € 240.000, verspreid over de jaren 2020 t/m 2022. Hierdoor kunnen we de gewenste afronding van de vaarroute realiseren en krijgen we een eindinrichting van de Panhuyspoel. Daardoor kunnen we ook het gebied afmaken en inrichten zoals het beoogd was in het Raamplan. En sluiten we aan bij de reeds eerder uitgevoerde 1e en 2e uitvoeringsmodule en blijven eerder gedane investeringen behouden. De bijdrage is bestemd voor het afronden van de vaarroute uit de 2e uitvoeringsmodule (€ 140.000) en de eindinrichting van de Panhuyspoel (€ 100.000).

Wat hebben we bereikt?

Afgelopen najaar 2020 is gestart met de uitvoering van de eerste planonderdelen uit de 3e module. Het betreft onderdelen die in een ander deel van het gebied liggen (buiten onze gemeente). Dit heeft geen financiële gevolgen. De gemeentelijke voorzieningen zullen naar verwachting met name in 2022 gerealiseerd worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

De (gemeentelijke) doelen zijn nog niet behaald, omdat de uitvoering nog niet gestart is. De uitvoering hiervan is met name voorzien in 2022.

Status

[Op schema]

Kuierpaad Earnewâld (1e oanlis)

[Kadernota 2018

nr. 5.7 b]

Wat wilden we?

Vanuit Earnewâld (Doarpsbelangen en Vereniging Toeristenbureau (VTE) is er een wens om een 'kuierpaad' vanuit het dorp te realiseren. Alle andere 'kuierpaden' beginnen buiten het dorp en met name vanuit toeristisch oogpunt zou een 'kuierke' beginnend vanuit het dorp wenselijk zijn. Het dorp heeft hiervoor het 40-med paad in gedachten. We zijn bezig met het realiseren van de externe financiering. De verwachting is dat we daarmee de dekking rond krijgen en het 40-med pad kunnen realiseren overeenkomstig de bedragen die in de Kadernota zijn genoemd en in deze begroting zijn opgenomen.

Wat hebben we bereikt?

De dekking is rond maar vanwege de stikstofproblematiek kon niet gestart worden met de uitvoering.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er is inmiddels zicht op dat uitvoering mogelijk is en de initiatiefnemer (Doarpsbelangen/VTE) heeft van de provincie bericht ontvangen dat de subsidietermijn verlengd is tot april 2022.

Status

 [Vertraging]

Accomodaties – huurtarieven

[MUP nr. TD52001]

Wat wilden we?

Verhoging van de huurtarieven voor de gebruikers.

Wat hebben we bereikt?

Per 1 juli 2021 worden de huurprijzen voor gemeentelijke sportaccommodaties verhoogd. Deze verhoging is zodanig totdat over 4 jaar een verhoging van 25% (ten opzichte van 2020) is bereikt. De verhoging geldt voor zowel binnen- als buitensport. De huur van het basisonderwijs wordt niet verhoogd omdat dit intern wordt verrekend in het kader van de onderwijshuisvesting.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Status

 [Op schema]

Afstoten zwembaden

[MUP nr. TD52003]

Wat wilden we?

Onderzoeken wat het effect is van het afstoten van de gemeentelijke zwembaden.

Wat hebben we bereikt?

De activiteiten in relatie tot het afstoten van de gemeentelijke zwembaden kenden hun oorzaak in de zoektocht naar noodzakelijke ombuigingen. Hierbij is gekozen voor andere ombuigingsoplossingen om de benodigde besparingen te realiseren.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

Status

Onderhoud sportvelden

[MUP nr. TD52005]

Wat wilden we?

Mogelijke uitbesteding van het onderhoud.

Wat hebben we bereikt?

Dit is vooreerst stopgezet in afwachting van de Evaluatie Werkmaatschappij en in aansluiting daarop het onderzoek naar de samenwerking met Beheer Achtkarspelen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

Status

Kappen bomen

[MUP nr. TD57001]

Wat wilden we?

Meewerken aan het kappen van bomen op verzoek van bewoners in relatie tot zonnepanelen. Het verminderen van het aantal bomen leidt tot minder onderhoud.

Wat hebben we bereikt?

Het college heeft in de Duurzaamheidsagenda vastgesteld dat wij geen gemeentelijke bomen kappen ten behoeve van zonnepanelen. Op 18 februari 2021 is deze behandeld in de gemeenteraad. Hierbij is per amendement geregeld dat zonneparken niet op de grond worden ingericht, tenzij deze het gevolg zijn van een burgerinitiatief. In bestaande situaties wordt niet meegewerkt aan snoeien/kappen behalve als er sprake is van zieke bomen. In nieuwe situaties (aanplant) wordt rekening gehouden met zonnepanelen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie bovenstaand.

Status

Gastvrijheidseconomie

[CUP nr. TDCoal027]

Wat wilden we?

We gaan aan de slag met gastvrijheidseconomie.

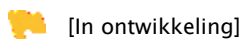
Wat hebben we bereikt?

Na vaststelling van de regionale visie voor toerisme en recreatie in Noordoost-Friesland in februari 2020 is gestart met het maken van gemeentelijk beleid. Vanwege Covid-19 en het effect daarvan op de toeristische sector is besloten na de zomer te starten. In september heeft de raad ingestemd met de startnotitie voor gemeentelijk beleid voor toerisme en recreatie. In dit beleidsplan wordt opgenomen hoe we vorm willen geven aan deze onderwerpen uit het collegeprogramma.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het beleidsplan wordt in 2021 vastgesteld.

Status

Vrijwilligersinzet

[CUP nr. TDCoal042]

Wat wilden we?

We ondersteunen vrijwilligersinzet in het verenigingsleven.

Wat hebben we bereikt?

Vanaf de zomer 2020 is er vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (de buurtsportcoaches) 9 uur beschikbaar voor het ondersteunen van vrijwilligersinzet in het verenigingsleven. Deze inzet vanuit de regeling heeft eveneens een versterkend effect op de uitvoering van de thema's genoemd in het Sportakkoord Achtkarspelen & Tytsjerksteradiel. Vanuit het programma JOGG en de Gezonde kantine worden verenigingen ondersteund in het realiseren van een gezonde kantine. In 2020 zijn er met drie sportverenigingen/ sportaanbieders de eerste stappen gezet om te komen tot een gezonde kantine. Ook worden in gezamenlijkheid met Achtkarspelen sportcafés georganiseerd waar thema's worden behandeld die verenigingen raken.

Wat is (nog) niet gelukt?

Als gevolg van de pandemie zijn halverwege maart 2020 de Coronamaatregelen van kracht. Dit heeft logischerwijs effect gehad op de bovengenoemde activiteiten.

Status

[Op schema]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Beëindiging/verlaging subsidie bibliotheken SBMF

[Nr. TS-5.6 a]

Wat is gerealiseerd?

De subsidie aan SBMF is per 1 januari 2021 gekort met € 100.000

Wat was het maatschappelijke effect?

Beperking van de dienstverlening, waaronder sluiting van vestiging Hurdegaryp.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	–	100	100	100
gerealiseerd	–	100	100	100
nog te realiseren	–	–	–	–
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Benutting financiële ruimte budget iepziekte

[Nr. TS-5.7 f]

Wat is gerealiseerd?

Het bedrag dat beschikbaar was voor het herplanten van iepen is vanaf 2021 niet meer opgenomen in de begroting.

Wat was het maatschappelijke effect?

Zieke iepen worden niet meer vervangen waardoor een verschraling qua aantal bomen in het straatbeeld kan optreden.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	5	5	5	5
gerealiseerd	5	5	5	5
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Minder schouwen bomen.

[Nr. TS-5.7 b]

Wat is gerealiseerd?

De bezuiniging is verwerkt in de begroting. Het budget is met € 18.000 verlaagd, dit is een structurele bezuiniging die doorwerkt in de komende jaren.

Wat was het maatschappelijke effect?

De gewenste besparing is verwerkt in de vastgestelde begroting.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	18	18	18	18
gerealiseerd	18	18	18	18
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Onderhoud en beheer voormalig Olympiadeterrein

[Nr. TS-5.2 e3]

Wat is gerealiseerd?

Het betreffende terrein is verpacht waardoor de voorgestelde besparing is gerealiseerd.

Wat was het maatschappelijke effect?

De betreffende besparing is verwerkt in de begroting.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	10	10	10	10
gerealiseerd	10	10	10	10
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Sporthallen en gymzalen: uitstellen vervangingen (a)

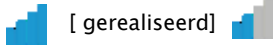
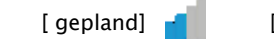

[Nr. TS-5.2 e2]

Wat is gerealiseerd?

Deze bezuiniging is volledig gerealiseerd, € 4.000 per jaar tot 2023.

Wat was het maatschappelijke effect?

De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd waardoor de sporthallen naar behoren gebruikt kunnen worden. De investeringen ten aanzien van modernisering en verduurzaming blijven achter.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	4	4	4	-
gerealiseerd	4	4	4	-
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	[onbekend]

Sporthallen en gymzalen: uitstellen vervangingen (b)

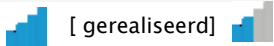

[Nr. TS-5.2 e1]

Wat is gerealiseerd?

Van de bezuiniging is volledig gerealiseerd € 21.000 per jaar tot 2024.

Wat was het maatschappelijke effect?

De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd waardoor de sporthallen naar behoren gebruikt kunnen worden. De investeringen ten aanzien van modernisering en verduurzaming blijven achter.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	21	21	21	21
gerealiseerd	21	21	21	21
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	[gepland]

Stoppen onkruidvrije haagvoet volgroeide hagen

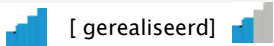
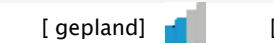

[Nr. TS-5.7 a]

Wat is gerealiseerd?

De betreffende besparing is ingeboekt. Dit is een eenmalige structurele bezuiniging die ook zo doorwerkt in de komende jaren.

Wat was het maatschappelijke effect?

Het stoppen van onkruid wieden bij hagen kan leiden tot een kleine verlaging van de beeldkwaliteit.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	12	12	12	12
gerealiseerd	12	12	12	12
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	[gepland]

Tijdelijke verlaging budget gazonmaaien

[Nr. TS-5.7 c]

Wat is gerealiseerd?

Door het anders organiseren van deze activiteiten hebben wij deze besparing gerealiseerd.

Wat was het maatschappelijke effect?

Deze maatregel heeft geen maatschappelijk effect.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	30	30	30	30
gerealiseerd	30	30	30	30
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Zwembad Sawn Doarpen: uitstellen vervangingen (a)

[Nr. TS-5.2 m]

Wat is gerealiseerd?

Deze bezuiniging is tot nu toe volledig gerealiseerd, vanaf 2021 € 4.000 per jaar.

Wat was het maatschappelijke effect?

De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd waardoor het zwembad naar behoren gebruikt kan worden. De investeringen ten aanzien van vervanging en vernieuwing blijven achter.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	4	4
gerealiseerd	-	-	4	4
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]

Zwembad Sawn Doarpen: uitstellen vervangingen (b)

[Nr. TS-5.2 l]

Wat is gerealiseerd?

Deze bezuiniging is tot nu toe volledig gerealiseerd, € 12.000 per jaar tot 2023.

Wat was het maatschappelijke effect?

De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd waardoor het zwembad naar behoren gebruikt kan worden. De investeringen ten aanzien van vervanging en vernieuwing blijven achter.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	12	12	12	-
gerealiseerd	12	12	12	-
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [onbekend]

Overige ontwikkelingen

Misgelopen inkomsten zwembaden en sporthallen ten gevolge van de coronamaatregelen

Vanaf 16 maart 2020 zijn de beperkende maatregelen rondom Covid-19 ook voor sporthallen en zwembaden begonnen. Zowel de binnen- als buitensportaccommodaties inclusief zwembaden zijn afwisselend dicht of in beperkte mate open geweest. Voor de periode tot 1 juni heeft dit voor de binnen en buitensport geresulteerd in een huurderving van bijna € 30.000. Vanuit de overheid zijn we voor dit bedrag 100% gecompenseerd. De verwachting is ook dat dit ook zal gebeuren voor de periode van 1 juni tot aan de zomervakantie toen de binnensportaccommodaties ook nog gesloten waren. Op dit moment wordt er een regeling ingericht om ook de houders van zwembaden te compenseren voor de gederfde inkomsten over 2020. Het buitenbad De Sâwn Doarpen in Gytsjerk is door de maatregelen een maand later opengegaan voor bezoekers dan normaal. Hier konden gedurende het hele seizoen ook minder bezoekers worden ontvangen. Dit was ook het geval voor de recreatieve uren bij het binnenbad. Voor het binnenbad de Wetterstins betekent een maand totale sluiting ongeveer € 6.500 omzetverlies, naast de gederfde huurinkomsten van rond de € 2.000. Hoe de compensatieregeling vanuit de overheid voor de zwembaden er precies uit komt te zien, wordt later in 2021 duidelijk.

Ingebruikname van sporthal de Nije Westermar

Op 2 oktober 2020 is de Nije Westermar formeel opgeleverd en op 19 oktober is deze voor het eerst naar grote tevredenheid in gebruik genomen door de scholen en sportverenigingen. Helaas is tot op heden nog geen volledig gebruik mogelijk door de beperkende maatregelen rondom covid-19 en is er dan ook nog geen enkele wedstrijd gespeeld waarbij toeschouwers aanwezig waren. Ook een feestelijke opening is hierdoor nog niet aan de orde geweest.

Bestrijding Eikenprocessierups

In 2020 is de populatie eikenprocessierups fors uitgebreid. Dit ondanks dat wij in de voorgaande jaren alle nesten die wij in gemeentelijke bomen tegenkwamen hebben opgeruimd. Deze uitbreiding resulteert in een toename van de kosten voor het opzuigen van nesten van € 3.000 in 2019 naar € 13.000 in 2020.

Bestrijding Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw

Naar aanleiding van een toezegging aan de raad in 2018 hebben wij in 2020 wederom de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw bestreden. De gemaakte kosten bedragen € 18.000.

Fries taalbeleid

In verband met corona konden activiteiten geen doorgang vinden. Voor de jaarrekening een voordeel van € 10.000

Viering 75 jaar vrijheid

In verband met corona konden activiteiten geen doorgang vinden. Voor de jaarrekening een voordeel van € 10.000

Bijdrage Wetterskip voor onderhoud waterschapsslotten

Van het Wetterskip is voor het onderhoud van de waterschapsslotten een bedrag ontvangen. hiermee was in de begroting geen rekening gehouden. voor de jaarrekening een voordeel van € 15.000.

Btw teruggave

Ingaande 2019 is het btw-regiem voor sport veranderd waarbij de btw niet meer verrekenbaar is. De zgn. sportvrijstelling. Dat betekent dat over de uitgaven geen btw teruggevraagd kan worden en over de inkomsten geen btw hoeft te worden afgedragen.

Voor de beide zwembaden was dat laatste, geen btw afdragen over de inkomsten, niet juist in de administratie verwerkt. In 2019 was wel btw afgedragen. Die fout is in 2020 hersteld en is de over 2019 ten onrechte afgedragen btw terugontvangen. Voor de jaarrekening een voordeel van € 30.000.

Minder uitgaven Sportbeleid als gevolg van corona

In 2020 zijn als gevolg van corona minder uitgaven ten aanzien van sportbeleid gemaakt. Voor de jaarrekening een voordeel van € 10.000.

Aanleg en onderhoud groen naar aanleiding van extra sneltrein

Door de komst van de extra sneltrein Groningen–Leeuwarden (ESGL) is ter hoogte van Hurdegaryp de spoorbaan verbreed. Als gevolg daarvan moest er het een en ander aan de openbare ruimte worden gewijzigd. De gemeente heeft dit in samenhang met KIK–Hurdegaryp als één project opgepakt. Provinsje Fryslân heeft de kosten die het gevolg waren van de ESGL vergoed. Voor de jaarrekening een voordeel van € 27.000

Opbrengsten sportaccommodaties

In de bestuursrapportages 2020 zijn de verwachte inkomsten voor de sportaccommodaties in verband met corona, naar beneden bijgesteld. In totaal met € 267.000. Uiteindelijk is dat meegevallen en is er ten aanzien van de bijgestelde begroting een overschot. Voor de jaarrekening een voordeel van € 32.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Sportbeleid en activering	195	213	187	26
Sportaccommodaties	2.938	2.709	2.823	- 114
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	445	453	468	- 16
Musea	46	68	67	1
Cultureel erfgoed	44	44	37	7
Media	688	701	701	-
Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.352	2.464	2.327	137
Totaal lasten	6.709	6.650	6.610	41
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Sportbeleid en activering	46	81	85	4
Sportaccommodaties	1.026	759	854	95
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	57	57	59	1
Musea	-	-	-	-
Cultureel erfgoed	14	14	4	- 10
Media	-	-	-	-
Openb. groen en (openlucht)recreatie	138	138	179	41
Totaal baten	1.281	1.050	1.181	131
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 5.427	- 5.601	- 5.429	172

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		172
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		110
Lasten	95	
– Minder uitgaven Sportbeleid agv corona	10	
– Diversen	8	
– Aanleg en onderhoud groen nav extra sneltrein	27	
– Fries taalbeleid en viering 75 jaar vrijheid	20	
– Eikenprocessierups, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw	– 31	
– Ontwikkeling personeelslasten	61	
Baten	15	
– Bijdrage Wetterskip voor onderhoud waterschapssloten	15	
Incidentele voor- of nadelen		62
Baten	62	
– Opbrengsten sportaccommodaties	32	
– Btw teruggave	30	

Verbonden Partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de Verbonden Partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

<u>Naam verbonden partij</u>	<u>Vestigingsplaats</u>
Recreatieschap Marrekrite	Grou

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 05. Sport, cultuur en recreatie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
% Niet-sporters						
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.						
Tytsjerksteradiel	%			55,7	55,7	55,7
Nederland	%			48,7	48,7	48,7

Sociaal domein

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Wet verplichte GGZ

[Kadernota 2019 nr. 6.01]

Wat wilden we?

In 2020 gaat de nieuwe Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg van kracht. Deze wet vervangt de Wet Bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Gemeenten krijgen in deze wet nieuwe taken toebedeeld zoals het verkennend onderzoek, horen van betrokkenen wanneer een crisismaatregel wordt opgelegd en het informeren van familie/naasten. Daarnaast is in de wet geregeld dat de voorwaarden die nodig zijn voor deelname aan het maatschappelijke verkeer zoals huisvesting, inkomen, schuldenproblematiek of dagbesteding worden geregeld. Deze voorwaarden worden onderdeel van een zorgplan dat wordt vastgesteld door de rechter. Binnen de gemeente worden procesregisseurs binnen team Veiligheid en in de gebiedsteams belast met uitvoering van de nieuwe taken.

Door de uitbreiding van taken en procedures is de verwachting dat er extra ambtelijke inzet nodig is. Ook zijn er extra kosten voor automatisering. Er kan nog geen inschatting worden

gemaakt van de hoogte van de kosten. Om de kosten te beperken zullen we waar mogelijk samenwerken met de Friese gemeenten. In de meicirculaire is een bedrag opgenomen voor de taak. Onduidelijk is of dit bedrag voldoende zal zijn om de nieuwe taak voor te verrichten.

Wat hebben we bereikt?

Wij hebben de Wvvgz geïmplementeerd in onze organisatie. De Friese gemeenten hebben ervoor gekozen om de Wvvgz op dezelfde wijze uit te voeren. Zo worden de nieuwe taken in het kader van het 'horen' en het 'verkennd onderzoek' namens alle Friese gemeenten uitgevoerd door de GGD. Ook hebben alle gemeenten regisseurs aangesteld die fungeren als aanspreekpunt voor ketenpartners. Naast dat het efficiënter is om de taken gezamenlijk uit te voeren is het ook eenvoudiger voor ketenpartners als politie en GGZ wanneer gemeenten allemaal dezelfde werkwijze hanteren. Voor 2020 en 2021 is er een aparte dienstverleningsovereenkomst opgesteld met de GGD. In 2021 zal er een besluit worden genomen hoe de Wvvgz vanaf 2022 zal worden uitgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Met ingang van 2020 is de Bopz (Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen) vervangen door de Wvvgz en de Wet zorg en dwang. Voor de Wzd was 2020 nog een overgangsjaar. In de praktijk blijkt dat de aansluiting tussen de Wvvgz en de Wzd wettelijk niet goed is geregeld. Er is onduidelijkheid over de rol van de gemeente bij de Wzd. Er is afgesproken om knelpunten rondom de Wzd daar waar mogelijk gezamenlijk met de Friese gemeenten op te pakken, de GGD speelt hierin een coördinerende rol.

Status

[Continue proces]

Pilot ontschotting wonen, welzijn en zorg

[Kadernota 2018

nr. 6.1 c]

Wat wilden we?

Ambtelijk wordt in samenwerking met Patyna, VWS, ActiZ (branchevereniging in de zorg), zorgverzekeraar de Friesland en de gemeente Súdwest Fryslân onderzocht hoe en op welke wijze schotten tussen wettelijke regelingen rond welzijn en zorg kunnen worden weggenomen. Voor onze gemeente en de gemeente Súdwest Fryslân ligt hier een belang waar het gaat om het inzetten van WMO-middelen. Met het ontschotten van wettelijke regelingen ontstaan er mogelijkheden om kwalitatief en kwantitatief effectiever met welzijn en zorg om te gaan. Op basis van een gezamenlijke (werk)conferentie tussen alle betrokken partijen zal ook bekeken hoe en in welke mate de experimentenwet ten behoeve van deze pilot kan worden ingezet. In deze pilot zullen ambtelijk beleidsmedewerkers, de dorpen- en jeugdteams ook betrokken worden. De pilot richt zich in eerste instantie op alle ontwikkelingen rond Heemstra State in Oentsjerk maar zal, wanneer het succesvol is, ook impact hebben op andere ontwikkelingen binnen onze gemeente.

Wat hebben we bereikt?

We werken aan een pilotproject ontschotting tussen Zvw, Wlz en Wmo rond Heemstrastate. Het projectplan is in december 2019 opgeleverd. In voorjaar 2020 is een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMW voor de uitvoering van dit project. De verwerking van deze aanvragen heeft door Corona vertraging opgelopen. In september 2020 is bekend geworden dat de

subsidieaanvraag is afgewezen. We onderzoeken nu of er overige subsidiemiddelen zijn waar een beroep op gedaan kan worden. Verder is met de deelnemende partijen (zorgkantoor/zorgverzekeraar, gemeente, zorgaanbieder) gekeken naar welke onderdelen uit het project wél uitgevoerd kunnen worden. Ook Trynwalerein is hierbij aangesloten als vertegenwoordiging namens de inwoners van de Trynwalden. Als eerste wordt er nu een cliëntreis beschreven om goed in kaart te brengen waar voor de klant de huidige situatie knelt doordat zorg vanuit verschillende wetten wordt gefinancierd. In een cliëntreis worden de contactmomenten met de verschillende partijen uit de verschillende wetten beschreven. Door interviews met inwoners komen de knelpunten naar voren. Een volgende stap zal zijn om te kijken hoe we deze knelpunten kunnen oplossen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het is nog niet gelukt dit project in zijn geheel te starten, door de afwijzing van de subsidieaanvraag. Er wordt nu met betrokken partijen onderzocht hoe dit project, ondanks de afwijzing van de aangevraagde subsidie toch doorgang kan vinden. Tegelijkertijd wordt gezocht naar overige subsidiemogelijkheden.

Status

[Vertraging]

Beschermd wonen en opvang

[Kadernota 2018 nr. 6.1/8 aa]

Wat wilden we?

Sinds 2015 zijn alle Nederlandse gemeenten op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de beschermde woonvormen voor mensen die vanwege psychiatrische en psychosociale problematiek (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen. De financiering verloopt vooralsnog via centrumgemeente Leeuwarden, die ook voor de maatschappelijke opvang deze rol vervult. In de meicirculaire van 2018 (Binnenlandse Zaken) is aangegeven dat, tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan, de invoering van het objectieve verdeelmodel beschermd wonen/maatschappelijke opvang/Wmo 2015 begeleiding zal plaatsvinden vanaf 2021. Dit hangt samen met de openstelling van de Wlz in 2021 voor mensen met psychische aandoeningen. Tot 2021 blijft het huidige historische verdeelmodel voor beschermd wonen van kracht. Vanaf 2021 zullen de middelen over de lokale gemeenten verdeeld gaan worden.

Voor de gemeente Tytsjerksteradiel is het van belang om de ontwikkelingen goed te blijven volgen omdat we in de gemeente de crisisopvang (De Blijenhof) gehuisvest hebben. Voordat de daadwerkelijke overheveling plaats gaat vinden zullen wij nadenken over hoe en met welke partners (partijen en gemeenten) we het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang vorm gaan geven.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 hebben de Friese gemeenten een concept-regioplan opgesteld voor Beschermd Wonen (BW). Wanneer er duidelijkheid zou komen over de financiële middelen zou het concept-regioplan definitief aan gemeenteraden worden voorgelegd. De doordecentralisatie van beschermd wonen is echter opgeschoven naar 2023. Gemeente Leeuwarden blijft voorlopig fungeren als centrumgemeente en ontvangt hiervoor ook de middelen. Voor de nieuwe inkoop vanaf 2022 is in gezamenlijkheid met de Friese gemeenten gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe vormen van Beschermd Wonen. In de nieuwe inkoop zal ook

aandacht komen voor innovatie.

De doordecentralisatie van de Maatschappelijke Opvang (MO) is uitgesteld. Er zal in 2025 een landelijke evaluatie plaatsvinden en aan de hand van deze uitkomst zal er een besluit worden genomen over de mogelijke doordecentralisatie van de MO. In 2020 hebben de Friese gemeenten middelen ontvangen voor de 'Brede aanpak dakloosheid in Friesland 2021'. Het plan omvat een 7-tal projecten gericht op het voorkomen en oplossen van dakloosheid. Het plan vormt de basis voor de uitvoering van de MO voor 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?

.

Status

[Vertraging]

Aanpak personen met verward gedrag

[Kadernota 2018 nr. 6.1/8 ac]

Wat wilden we?

Landelijk hebben alle gemeenten de opdracht gekregen om te komen tot een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Om in Friesland te komen tot een regionale sluitende aanpak is gezamenlijk door de Friese gemeenten begin 2017 besloten een projectleider aan te stellen en deze voor de projectperiode te positioneren bij het Sociaal Domein Fryslân (SDF). Voor de continuering van de aanpak Personen met Verward Gedrag in 2019 zijn financiële middelen van alle Friese gemeenten nodig. Het Portefeuillehoudersoverleg SDF heeft in april 2018 ingestemd met het starten van een verkenning naar de structurele borging (bestuurlijk, organisatorisch en financieel), vanaf 2020, van de gemeentelijke inzet bij de aanpak Personen met Verward Gedrag bij GGD Fryslân als onderdeel van de Veiligheidsregio Fryslân. De te verwachten gemeentelijke kosten komen voort uit de gezamenlijke Friese aanpak en zijn op het gebied van passend vervoer, een crisisbeoordelingslocatie, time-out voorziening en ACT-team (ernstige zorgmijders).

Wat hebben we bereikt?

Wij hebben een sluitende aanpak voor deze doelgroep gerealiseerd. Pilots om de ernstige zorgmijders te bereiken, passend vervoer te organiseren en crisissen te kunnen beoordelen zijn positief afgerond.

Wat is (nog) niet gelukt?

De taken uit pilots ten aanzien van passend vervoer en beoordelingen van crisissen zullen nog structureel belegd moeten worden. Wij zijn in gesprek met de GGD om dit daar onder te brengen omdat dit past bij het takenpakket van de GGD op het terrein van zorg en veiligheid.

Status

[In ontwikkeling]

Buurtkamer

[Kadernota 2019

nr. 6.10a]

Wat wilden we?

Begin 2019 is in Burgum (Glinstra State) een ontmoetingspunt voor kwetsbare inwoners geopend: 'De Buurtkamer'. Alle inwoners zijn welkom, zoals bijvoorbeeld eenzame ouderen, maar de buurtkamer is met name bedoeld voor mensen met een psychische of psychosociale beperking. De Buurtkamer is op verzoek van de gemeente opgezet door KEARN en AanZet. De pilot wordt eind 2019 geëvalueerd.

Wat hebben we bereikt?

Aangezien de Buurtkamer in 2019 pas daadwerkelijk in april gestart is, is besloten om de Buurtkamer in 2020 te continueren. Door de corona crisis heeft de Buurtkamer in 2020 een beperkt succesvol jaar gedraaid in verband met noodgedwongen sluiting. Tijdens de sluiting is er wel alternatieve zorg geboden aan de kwetsbare bezoekers van de Buurtkamer. Voor 2021 wordt de Buurtkamer gefinancierd vanuit de reguliere subsidies aan KEARN en Stjoer (voormalig AanZet). Een voorziening als de Buurtkamer wordt mee afgewogen in onze visie op de sociale basis.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Gereed]

In gesprek met jongeren

[CUP nr. TDCoal045]

Wat wilden we?

We gaan actief in gesprek met jongeren.

Wat hebben we bereikt?

Zowel via het jongerenwerk van KEARN als onze gebiedsteams staan we in contact met onze jongeren. In 2020 heeft dit veel flexibiliteit gevraagd. Doordat vanwege het coronavirus veel activiteiten niet konden doorgaan en het onderwijs grotendeels vanuit huis werd gevolgd waren de jongeren niet altijd op de reguliere plaatsen te vinden. Toch is het de jongerenwerkers gelukt om (o.a. met het Mobiele Ontmoetings Punt) jongeren te vinden en met hen in contact te zijn en te blijven.

't Stationnetje in Hurdegaryp heeft met subsidie vanuit het programma Jeugd aan Zet in Coronatijd vele activiteiten georganiseerd voor en met de jeugd in onze gemeenten.

Tegelijkertijd is de eenzaamheid onder jongeren toegenomen. Maatwerk (bijvoorbeeld in de vorm van één-op-één coaching door de jongerenwerkers) heeft daarom een belangrijke plaats ingenomen bij de activiteiten in 2020.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Mantelzorg en vrijwilligerswerk versus respijtzorg

[CUP nr. TDCoal049]

Wat wilden we?

We continueren de ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligerswerk, waarbij respijtzorg van groot belang is.

Wat hebben we bereikt?

De ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is een continu proces. In 2020 hebben wij specifiek ingezet op respijtzorg. Wij zijn gestart met het werven en opleiden van maatjes voor mensen met dementie; ter ontlasting van de mantelzorger. Door Corona is dit proces vertraagd, maar voorjaar 2021 vindt de eerste training plaats.

Daarnaast werken wij aan inloopvoorzieningen waar geen indicatie voor nodig is. Dit kan zijn in de vorm van een koffie-inloop, maar ook als dagbesteding met zorg. Deze punten worden meegenomen in de ontwikkeling van het voorliggend veld/sociale basis, waarvoor in 2021 een plan wordt gemaakt.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Maatwerk in de bijstand

[CUP nr. TDCoal050]

Wat wilden we?

Mensen in de bijstand stimuleren en activeren met maatwerk.

Wat hebben we bereikt?

De Participatiewet biedt voldoende mogelijkheden om maatwerk te bieden zodat we kunnen aansluiten bij de behoefte en talenten van werkzoekenden. Wij streven ernaar werkzoekenden te laten uitstromen naar een baan bij een reguliere werkgever. Is dat (nog) een brug te ver, dan ondersteunen wij bij het oplossen van de problemen die participatie en de stap naar werk in de weg staan.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Preventie en vroegsignalering

[CUP nr. TDCoal053]

Wat wilden we?

We richten onze aandacht op preventie en vroeg-signalering en waar nodig het versterken van financiële rust.

Wat hebben we bereikt?

In het kader van vroegsignalering en preventie ondersteunen wij Amargi, een project waarbij wordt ingezet op signalering nog voor er problematische betalingsachterstanden zijn. Hierbij wordt samengewerkt met diverse externe partners zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars en lokale werkgevers. De coördinatie loopt via Kern en er wordt samengewerkt met vrijwilligers.

Daarnaast is gewerkt aan een systeem ten behoeve van vroegsignalering (Inforing), waarbij

de gemeente digitaal signalen binnenkrijgt van organisaties en bedrijven bij betalingsachterstanden. Met deze signalen kunnen sociaal werkers van de gebiedsteams aan de slag.

Per 1 januari 2021 zijn we als gemeente verplicht opvolging te geven aan alle signalen vroegsignalering schulden. We starten in 2021 met een pilot waarbij Amargi de enkelvoudige signalen oppakt. Op- of afschaling tussen de gebiedsteams en Amargi is mogelijk.

In het kader van vroeg signalering en preventie ondersteunen wij Amargi, een project waarbij wordt ingezet op signalering nog voor er problematische betalingsachterstanden zijn. Hierbij wordt samengewerkt met diverse externe partners zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars en lokale werkgevers. De coördinatie loopt via Kearn en er wordt samengewerkt met vrijwilligers. Daarnaast is gewerkt aan een systeem ten behoeve van vroeg signalering (Inforing), waarbij de gemeente digitaal signalen binnenkrijgt van organisaties en bedrijven bij betalingsachterstanden. Met deze signalen kunnen sociaal werkers van de gebiedsteams aan de slag. Per 1 januari 2021 zijn we als gemeente verplicht opvolging te geven aan alle signalen vroeg signalering schulden. We starten in 2021 met een pilot waarbij Amargi de enkelvoudige signalen oppakt. Op- of afschaling tussen de gebiedsteams en Amargi is mogelijk.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Snelle toekenning bijstand

[CUP nr. TDCoal054]

Wat wilden we?

Wij voorkomen dat mensen in de schulden raken doordat toekenning van bijstand op zich laat wachten.

Wat hebben we bereikt?

We handelen de aanvragen algemene en/of bijzondere bijstand altijd tijdig en correct af. Afhankelijk van de aanvraag is hiervoor ook de medewerking van de aanvrager nodig voor het aanleveren van de juiste informatie. Indien nodig zetten we instrumenten (zoals voorschotten en leenbijstand) in die ervoor zorgen dat de betreffende inwoners in hun levensonderhoud kunnen voorzien en dat schulden kunnen worden voorkomen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Integrale aanpak schuldproblematiek

[CUP nr. TDCoal055]

Wat wilden we?

We pakken de schuldenproblematiek integraal aan.

Wat hebben we bereikt?

Na het vaststellen in beide gemeenteraden van het Beleidsplan Integrale Schulddienstverlening is samen met Achtkarspelen een gezamenlijke wijze van uitvoering van schulddienstverlening gerealiseerd. Daarbij wordt de dienstverlening waar mogelijk nog verder geoptimaliseerd en hebben preventie en vroeg signalering nog meer aandacht gekregen. In 2020 heeft de implementatie plaatsgevonden zodat per 1 januari 2021 een geharmoniseerde uitvoering schulddienstverlening mogelijk is. Wanneer er nog geen sprake is van problematische schulden worden onze inwoners goed begeleid door de vrijwilligers van onze ketenpartners. Waar nodig betrekken we professionals en vrijwilligers bij nazorg en begeleiding van inwoners die moeite hebben goed te budgetteren.

Wat is (nog) niet gelukt?

–

Status

 [Continue proces]

Integratie en participatie statushouder

[CUP nr. TDCoal060]

Wat wilden we?

Statushouders integreren en participeren op goede en snelle wijze.

Wat hebben we bereikt?

De integratie en participatie van statushouders in onze gemeente verloopt voorspoedig. Onze consultants werk & inkomen zijn betrokken bij de doelgroep en werken samen met Vluchtelingenwerk Noord-Nederland aan een zo optimale integratie. Het proces van integratie en participatie heeft in het kader van Corona in 2020 enige vertraging opgelopen, maar heeft geen grote problemen opgeleverd. Het wekelijkse spreekuur van Vluchtelingenwerk op Glinstra State heeft zo veel als mogelijk doorgang gehad. We zijn tevreden over de samenwerking en het werk van Vluchtelingenwerk in onze gemeente. We zijn volop bezig met de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering die is uitgesteld naar 1 januari 2022. In deze Wet komt de regie voor wat betreft de inburgering bij de gemeente te liggen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Status

 [Continue proces]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Activerend armoedebeleid

[Nr. TS6.3a]

Wat is gerealiseerd?

Het totale pakket aan maatregelen binnen de regelingen voor armoedebestrijding, die de beoogde bezuiniging moeten realiseren, is uitgevoerd (Maatschappelijke Participatieregeling (€ 40.000) en de Collectieve Ziektekostenverzekering AV–Frieso (€ 83.000). Daarmee is de bezuiniging staakstellig gerealiseerd.

Wat was het maatschappelijke effect?

Conform het Beleidskader Sociaal Domein worden de tegemoetkomingen maatschappelijke participatie op aanvraag verstrekt en is de toelatinggrens vastgesteld op 110% van het sociaal minimum. Tevens is de toelatinggrens voor de Collectieve Zorgverzekering AV–Frieso vastgesteld op 110% van het sociaal minimum en is de gemeentelijke tegemoetkoming in de premie verlaagd naar € 10 per verzekerde per maand. Op dit moment wordt er gewerkt aan een analyse van de maatschappelijke effecten.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	123	123	123	123
gerealiseerd	123	123	123	123
nog te realiseren	–	–	–	–
status	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]

Gedifferentieerde inkoop WMO

[Nr. TS6.6/6.71]

Wat is gerealiseerd?

In 2020 hebben wij onze inkoop van Wmo–maatwerkdienstverlening geëvalueerd. De Wmo–maatwerkdienstverlening betreft de huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf.

De uitkomsten van de evaluatie nemen wij mee richting nieuwe inkoop. In 2021 gaan wij in gesprek met zorgaanbieders, adviesraden e.a. over onze inkoopstrategie en –afspraken. Hierbij betrekken wij de inkoop van voorzieningen in het kader van de Participatiewet. De gemeenteraad wordt betrokken in het proces en de planning is om begin 2022 de contouren van de nieuwe inkoopstrategie vast te laten stellen door de gemeenteraad. Hiermee kan in 2022 opnieuw worden aanbesteed door het college, geëffectueerd per 1–1–2023 in een nieuwe inkoop van de Wmo–maatwerkdienstverlening. Mochten er op basis van de gesprekken vóór 1–1–2023 al mogelijkheden zijn om (kleinschalig) te experimenteren met andere inkoop, dan geven wij dat samen met de betreffende zorgaanbieders vorm.

Wat was het maatschappelijke effect?

Hierover valt nog niets te zeggen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	200	200
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	-	200	200
status	 [onbekend]	 [onbekend]	 [verkennend]	 [verkennend]

Kostenbewustzijn gebiedsteams

[Nr. TS6.2/6.71/6.72]

Wat is gerealiseerd?

Het kostenbewust handelen is op verschillende manieren tot uitvoering gebracht. Op gebied van Jeugdzorg zijn heronderhandelingen gevoerd over trajectprijzen. Op casusniveau is gestuurd op de juiste hoogte van intensiteiten door het toepassen van lokaal contractmanagement.

Met onze sociaal werkers met de expertise Wmo hebben wij de noodzaak tot anders handelen en benodigde acties daarvoor op uitvoeringsniveau besproken bij de geprognosticeerde tekorten begin van het jaar. In de toegang zijn wij daarom aan de slag geweest met meer heldere en methodische kaders, dit vindt zijn vervolg in 2021. Ook zal het datagestuurd werken per gebiedsteam onderdeel worden van kostenbewust werken.

Wat was het maatschappelijke effect?

Op korte termijn wordt eerder gezocht naar eigen kracht van de inwoner en minder snel naar een voorziening.

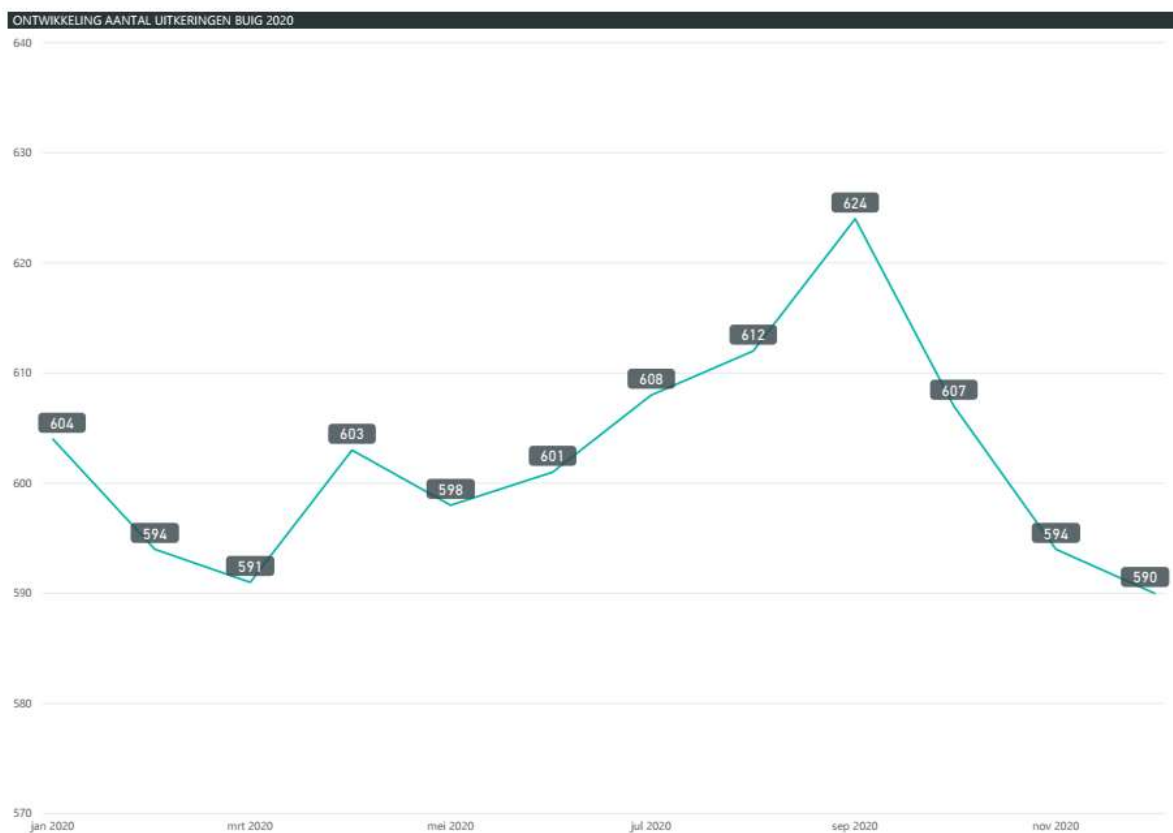
(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	50	200	400	-
gerealiseerd	50	-	-	-
nog te realiseren	-	200	400	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [onbekend]

Overige ontwikkelingen

6.3 Inkomensregelingen

Bijstandsverlening

De verwachting van een hogere instroom cliënten door COVID-19 bleef uit in 2020. Het aantal BUIG-clieënten in 2020 (gemiddeld 602) waren zelfs nog langer dan in 2019 (gemiddeld 611). In de decemberwijziging is aangegeven dat er een stijgende trend in het aantal uitkeringen zichtbaar was. Deze conclusie is getrokken op de gegevens tot en met september 2020 (624). Echter is in het laatste kwartaal een duidelijke daling zichtbaar in de aantal uitkeringen (590). Als gevolg hiervan zijn de totale uitkeringslasten lager dan was verwacht. Het resultaat voor de jaarrekening 2020 van de inkomensregelingen Bijstand en IOAW is per saldo € 475.000 voordelig.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

Eén van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis in 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en eventueel in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Voor onze gemeente is de TOZO-regeling uitgevoerd door Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) te Leeuwarden.

In 2020 is er totaal € 5.635.000 aan voorschotten ontvangen van het Rijk. De eerste vijf voorschotten zijn begroot. Het laatste voorschot van € 636.000 is door het Rijk bekendgemaakt in december en kon niet meer verwerkt worden in een begrotingswijziging. Hierdoor ontstaat er zowel aan de kant van de lasten als de baten een verschil van € 636.000. Per saldo geen effect op de exploitatie.

Deze voorschotten zijn één op één doorbetaald aan BZF, waarbij achteraf de verrekening zal plaatsvinden. Volgens de laatste gegevens van BZF zijn de daadwerkelijke kosten voor de uitvoering van de TOZO-regeling voor onze gemeente €2.898.000. Dit betekent dat we over 2020, op basis van de verstrekte voorschotten, €2.737.000 terugkrijgen van BZF en deze weer één op één aan het Rijk moeten betalen. Voor deze afrekening zijn balansposten gemaakt. Per saldo heeft de TOZO-regeling geen effect op het resultaat van de jaarrekening.

Zelfstandigenregelingen

Er is er minder bijstand verleend aan ondernemers. Deze daling komt doordat in veel gevallen de ondersteuning aan zelfstandigen is overgenomen door de TOZO-regeling als gevolg van COVID-19. Per saldo is dit een voordeel van € 131.000 voor de jaarrekening 2020.

Debiteuren Zelfstandigen

Voorheen werden de debiteuren van de zelfstandigenregelingen niet opgenomen op de balans. Vanaf 2020 is echter besloten om een uniforme werkwijze te hanteren en de debiteuren zelfstandigen wel op te nemen en een voorziening te vormen. Het saldo van de debiteuren zelfstandigen bedraagt €550.000. Het bedrag aan debiteuren zelfstandigen bestaat uit vorderingen die zijn ontstaan door te veel ontvangen uitkeringen, bedrijfskrediet en leningen. Vorderingen waarvan onzeker is of we het bedrag terugontvangen zijn dubieuze debiteuren. Hiervoor is een voorziening gevormd op basis van een percentage (65%) van de oninbaarheid van de vorderingen. Voor 2020 is er een dotatie gedaan van €357.000 in de voorziening Dubieuze debiteuren. Per saldo levert dit een voordeel op van €193.000 voor de jaarrekening.

Minimabeleid

Per saldo is het resultaat op het minimabeleid € 61.000 negatief. De bijzondere bijstand en de inkomensregelingen zijn open einde regelingen. Er is een lichte daling zichtbaar in de aantal verstrekkingen bij de bijzondere bijstand ten opzichte van 2019.

6.4 Begeleide participatie

Dienstverlening Caparis

In de loop van 2020 werd duidelijk dat de dienstverlening door Caparis een voordeel liet zien ten opzichte van de begroting . De raad is in de rapportage van oktober daarvan op de hoogte gebracht en er is een voordeel op het budget meegenomen van € 53.000, zijnde 75% van het totaal berekende voordeel van € 70.000. Omdat het jaar 2020 nog een aantal maanden had te gaan is veiligheidshalve die 75% van het totale voordeel daadwerkelijk in de raming doorgevoerd, vanwege eventuele wijzigingen in het aantal werknemers. Er is echter

geen wijziging meer opgetreden in het aantal werknemers in de resterende maanden. Voor de jaarrekening een voordeel van € 17.000.

Beschut Werken

Wanneer het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen vaststelt dat een persoon is aangewezen op beschut werk, dan hebben wij de wettelijke verplichting om een baan voor deze persoon te zoeken. Van het Rijk ontvangen wij gemiddeld een bedrag van € 8.500 per werknemer per jaar voor de kosten van begeleiding. In de begroting 2020 is, op basis van de realisatie in 2019, uitgegaan van 3 dienstverbanden. Eind 2020 hebben wij 7 dienstverbanden (inkoop) gerealiseerd. In de praktijk blijkt dat de begeleidingskosten fors hoger zijn dan de € 8.500 die wij van het Rijk ontvangen. Gemiddeld bedragen deze kosten op jaarbasis per persoon € 13.500. Per saldo voor de jaarrekening 2020 een nadeel van in totaal € 45.000.

Uitvoering Sociale Werkvoorziening (algemeen)

Onder SW algemeen is een raming opgenomen voor de kosten van een gemeentelijk dienstverband (1 fte € 34.000), bijdrage aan Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân (NEF) (€ 13.000) en algemene kosten (€ 5.000). In 2020 zijn er geen uitgaven geweest voor het gemeentelijk dienstverband (beëindigd) en de algemene kosten. Daarnaast is de bijdrage aan NEF lager geweest als gevolg van een prijsverschil. Per saldo levert dit een voordeel op voor de jaarrekening van € 40.000.

6.5 Arbeidsparticipatie

Re-integratie

Het budget voor re-integratieprojecten is met € 76.000 overschreden door extra project- en personeelskosten (€ 17.000) en extra individuele trajecten (59.000). Daarnaast is er in 2020 een incidentele bate ontvangen van € 46.000 van het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor de afwikkeling van de subsidie over de periode 2016 – 2019. Per saldo een nadeel voor de jaarrekening op deze budgetten van € 30.000.

Wet inburgering

De opgelegde beperkingen veroorzaakt door Covid19 en uitstel van de wetgeving tot 2022 hebben ervoor gezorgd dat er geen uitgaven zijn geweest ter voorbereiding op de uitvoering van de Wet Inburgering. Een voordeel van € 32.000 voor de jaarrekening 2020.

6.6 / 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

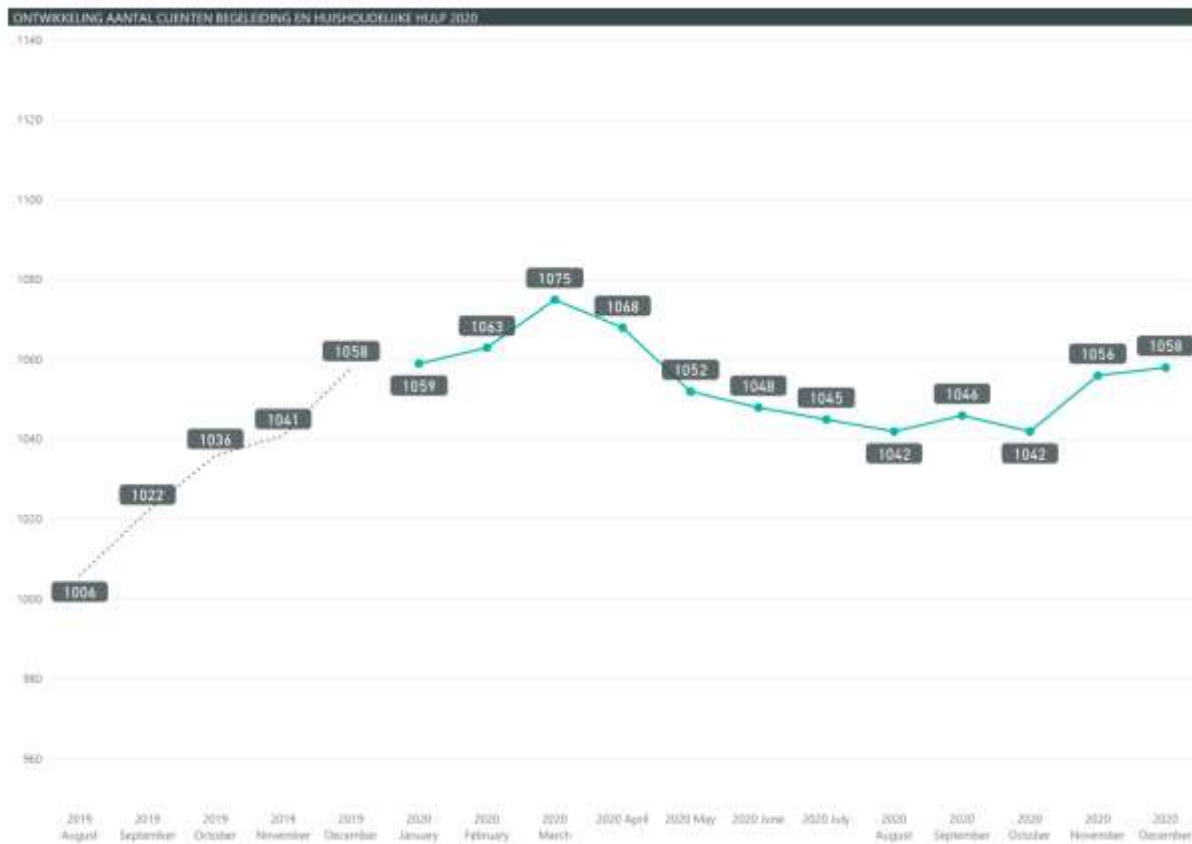
Wmo-maatwerkvoorzieningen

Het voordeel op de Wmo-maatwerkvoorzieningen betreft in totaal € 928.000. Bij de eerste Bestuursrapportage van 2020 is voorgesteld het budget substantieel te verhogen vanwege een toenemend beroep op de Wmo in de afgelopen jaren, in het bijzonder de maatwerkvoorzieningen begeleiding en huishoudelijke hulp. Tegen de verwachting in is het beroep op deze maatwerkvoorzieningen vanaf maart 2020 substantieel gedaald.

Een deel van de verklaring voor deze daling is het gevolg van de corona-maatregelen. Nieuwe aanvragen voor dagbesteding en huishoudelijke hulp waren lager als verwacht. Dit is

terug te zien in het totaal aantal cliënten met een Wmo-voorziening. Dit betreft een incidenteel effect.

Daarnaast hebben wij actief enkele beheersmaatregelen genomen. Er zijn langdurende indicaties voor individuele begeleiding opnieuw onderzocht i.o.m. inwoner en aanbieder. Dit heeft geleid tot verhoogde doorstroom naar de Wet langdurige zorg en waar mogelijk afschalen van zorg, incidenteel ophoging van zorg. Uitgangspunt was een meer passende vorm van ondersteuning voor de inwoner, bij recht op Wlz is dat het meest passend. Een verhoogd kostenbewustzijn bij het indiceren van begeleiding en tussentijds evalueren (na afloop of gedurende een indicatie) heeft effect gehad op de kostenbeheersing.

Schulddienstverlening

Het aantal cliënten schulddienstverlening (Kredietbank Nederland) is in 2020 flink gedaald. Enerzijds zijn er minder aanmeldingen geweest (2019; 49 en 2020; 43). Daarnaast zijn er 67 dossiers beëindigd doordat het traject afgerond was of door opzegging door de cliënten zelf. Dit levert een voordeel van € 96.000 ten opzichte van de begroting.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Jeugd-maatwerkvoorzieningen

Het nadeel op de Jeugd-maatwerkvoorzieningen betreft in totaal € 324.0000. In 2020 is er toename geweest van de inzet van individuele begeleiding bij kinderen die zijn uitgevallen bij speciaal onderwijs (RENN4). Deze kinderen hadden dermate zware problematiek,

waardoor reguliere (en goedkopere) dagbesteding op een groep niet mogelijk was. De kosten van individuele begeleiding pasten niet binnen de reguliere zorgprofielen. Hierdoor zijn er lokaal meer maatwerkafspraken gemaakt met zorgaanbieders dan aanvankelijk had kunnen worden verwacht.

Daarnaast hebben de aanbieders van specialistische zorg aangegeven dat de aard en ernst van de specialistische zorg is toegenomen sinds Corona. Hierbij gaat het in bijzonder om eetstoornissen die enige tijd onder de radar zijn gebleven, waarbij de problematiek pas in beeld kwam toen deze al geëscaleerd was. Gevolg hiervan is dat de gemiddelde prijs per cliënt voor specialistische zorg is toegenomen in 2020.

Project invordering conversiedossiers jeugdhulp

De nieuwe bekostiging van de Specialistische Jeugdhulp vanaf 1 januari 2018 had als onbedoeld neveneffect dat er incidenteel te veel betaald was door de Friese gemeenten aan zorgaanbieders. Na constructief overleg met elke aanbieder over hoeveel geld die aanbieder mogelijk teveel heeft ontvangen van de Friese gemeenten, is er in 2020 een akkoord bereikt over in totaal 4,5 miljoen. Dit betekent bij een totale opbrengst van 4,5 miljoen een opbrengst voor de gemeente Tytsjerksteradiel (5%) van € 225.000. Een deel van de 4,5 miljoen (1,3 miljoen) is echter reeds verrekend met lopende zorgtrajecten. Het resterende deel 3,2 miljoen wordt door de aanbieders terugbetaald aan de gemeenten. Voor de gemeente Tytsjerksteradiel betekent dit dat verwacht wordt een bedrag van in totaal € 160.000 retour te ontvangen, waarvan € 143.000 in 2020 is ontvangen.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+*Beschermd Wonen*

Het product Beschermd Wonen wordt op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). In 2018 bedroeg het totale tekort in de provincie Friesland op Beschermd Wonen nog 4,9 miljoen. In 2019 is dit tekort teruggebracht naar 2,6 miljoen. Door het Dashboard Beschermd Wonen, de inzet van het expertiseteam en het scherper contracteren van aanbieders is het tekort van de afgelopen jaren in 2020 een overschot geworden van in totaal 1 miljoen. Het aandeel van de gemeente Tytsjerksteradiel in dit positieve resultaat is € 53.000 en levert voor de jaarrekening 2020 een voordeel op van € 53.000.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-*Jeugdbescherming en jeugdreclassering*

De Gecertificeerde Instellingen (Leger des Heils, William Schrikker Groep en het Regiecentrum) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke Jeugdbescherming en Jeugdreclasseringsmaatregelen in de provincie Friesland. In 2020 zijn er meer ondertoezichtstellingen (OTS) van jeugdigen geweest in onze gemeente dan waarmee de Gecertificeerde Instellingen (GI's) in hun begroting rekening mee hebben gehouden. Dit hogere aantal leidt nu tot een nadeel in de jaarrekening 2020 van € 120.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	<i>Begroting primitief</i>	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	2.735	2.279	2.319	- 40
Wijkteams	3.756	3.206	3.270	- 63
Inkomensregelingen	11.350	16.281	13.500	2.782
Begeleide participatie	4.054	3.909	3.881	28
Arbeidsparticipatie	754	678	698	- 20
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.092	1.064	872	192
Maatwerkdienstverlening 18+	6.533	8.618	7.831	787
Maatwerkdienstverlening 18-	6.929	7.962	8.265	- 302
Geëscaleerde zorg 18+	250	63	92	- 28
Geëscaleerde zorg 18-	1.377	1.125	1.190	- 65
Totaal lasten	38.831	45.187	41.917	3.270
Baten exclusief reserves	<i>Begroting primitief</i>	Begroting definitief	Rekening	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	164	168	163	- 5
Wijkteams	-	-	36	36
Inkomensregelingen	8.670	13.984	12.020	- 1.964
Begeleide participatie	-	17	-	- 17
Arbeidsparticipatie	-	-	49	49
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	8	5	- 3
Maatwerkdienstverlening 18+	204	224	237	13
Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	9	9
Geëscaleerde zorg 18+	-	-	84	84
Geëscaleerde zorg 18-	-	-	- 47	- 47
Totaal baten	9.038	14.401	12.557	- 1.845
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 29.793	- 30.786	- 29.360	1.426

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		1.426
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		1.206
Lasten		1.206
- Overige verschillen per saldo op programma 6	81	
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering	- 120	
- Maatwerkvoorziening Beschermd Wonen	53	
- Maatwerkvoorzieningen Jeugd	- 324	
- Maatwerkvoorzieningen Wmo	928	
- Kwijtscheldingen	- 47	
- Armoedebelid	- 61	
- Schulddienstverlening	96	
- Bijdrage WM8KTD	- 167	
- Re-integratieprojecten en trajecten	- 76	
- Wet Inburgering	32	
- Sociale Werkvoorziening (algemeen)	40	
- Beschut Werken	- 45	
- Dienstverlening Caparis	17	
- Debiteuren Zelfstandigen	193	
- Bijstandsverlening Zelfstandigen	131	
- Bijstandsverlening (BUIG)	475	
Incidentele voor- of nadelen		220
Baten		220
- Afrekening Personen Verward Gedrag 2019	31	
- Re-integratie: Afwikkeling subsidie ESF over periode 2016-2019	46	
- Project invordering conversiedossiers Jeugdhulp	143	

Verbonden Partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de Verbonden Partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam verbonden partij

Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân

Vestigingsplaats

Dokkum

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is geen verbonden partij conform de definitie van het BBV. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam verbonden partij

Sociaal Domein Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 06. Sociaal domein							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
onqunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens 							
Indicator	Eenheid	Metingen en referentejaar		rek.	begr.	rek.	
meting ten tijde van		O	P	2020	2021	2019	
Achterstand onder jeugd – Kinderen in uitkeringsgezin							
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut – Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.							
Tytsjerksteradiel	%			4,0	4,0	4,0	
Nederland	%			6,0	7,0	7,0	

Achterstand onder jeugd – Werkloze jongeren						
<p>Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey–Jonker Instituut – Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.</p>						
Tytsjerksteradiel	%			2,0	2,0	2,0
Nederland	%			2,0	2,0	2,0
Bijstandsuitkeringen						
<p>Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.</p>						
Tytsjerksteradiel	aantal			382,6	292,7	292,7
Nederland	aantal			459,7	381,7	381,7
Jongeren met delict voor rechter						
<p>Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey–Jonker Instituut – Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.</p>						
Nederland	%			1,0	1,0	1,0
Tytsjerksteradiel	%			0,0	1,0	1,0

Jongeren met jeugdbescherming						
<p>Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.</p>						
Tytsjerksteradiel	%			1,6	1,6	1,3
Nederland	%			1,2	1,2	1,1
Jongeren met jeugdhulp						
<p>Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.</p>						
Tytsjerksteradiel	%			10,9	10,9	8,8
Nederland	%			12,3	12,2	10,0
(1e halfjaar 2019.)						

Jongeren met jeugdreclassering						
<p>Het percentage jongeren (12–23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12–23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.</p>						
Tytsjerksteradiel	%		0,2	0,2	0,2	
Nederland	%		0,4	0,4	0,4	
Lopende re-integratievoorzieningen						
<p>Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15–64 jaar.</p>						
Tytsjerksteradiel	aantal		512,0	507,1	394,1	
Nederland	aantal		202,0	207,0	305,2	
Netto arbeidsparticipatie						
<p>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.</p>						
Nederland	%		68,8	68,8	67,8	

Tytsjerksteradiel	%		68,7	68,7	66,9
<p>Wmo-clïënten met een maatwerkarrangement Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.</p>					
Tytsjerksteradiel	aantal		570,0	600,0	540,0
Nederland	aantal		640,0	670,0	610,0

Volksgezondheid en milieu

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

vGRP (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan)

[Kadernota 2019

nr. 7.01]

Wat wilden we?

Het geldende verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2012 – 2019 loopt af dit jaar. Daarom zijn wij inmiddels bezig met het opstellen van een nieuw plan. De gemeenteraad wordt hierin meegenomen en vaststelling er van is voorzien in het eerste kwartaal van 2020.

Wat hebben we bereikt?

Yn maaie 2020 is vGRP 'WETTERSOARCH' troch de ried fêststeld. Dit is it beliedskader foar de perioade 2020–2025.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.f.t.

Status

 [Gereed]

Actualiseren locatiedossiers op het onderdeel Bodem

[Kadernota 2019

nr. 7.02]

Wat wilden we?

In 2017 zijn de Milieudossiers geactualiseerd door de afdeling Vergunningverlening en Toezicht en handhaving. Het resultaat van deze actualisatie geeft een actie voor het onderdeel Bodem: uitzoeken van vraagstukken met betrekking tot bodembedreigende activiteiten en afronden van bodemdossiers. Er is geen formatie beschikbaar binnen de beleidsuitvoering Bodem om het project op te pakken en de actualisatie Milieudossiers af te ronden. De wens is echter om dit wel op orde te hebben in het kader van de uitvoering van

werkzaamheden binnen vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Wat hebben we bereikt?

De formatie en middelen voor dit onderwerp zijn voor 2021 toegekend en worden dan ook geëffectueerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

De taken worden in 2021 uitgevoerd.

Status

[In ontwikkeling]

Afval/Grondstoffenbeleidsplan

[Kadernota 2019

nr. 7.04]

Wat wilden we?

Tijdens eerdere behandelingen van dit onderwerp in de raad in 2017, 2018 en 20 juni 2019 is duidelijk geworden de raad wil zich inzetten om de VANG – doelstellingen (Milieu) voor 2025 te behalen. Deze doelstellingen zijn het terugbrengen van de hoeveelheid huishoudelijk restafval (fijn, grof en bouw & sloop) naar 30 kg per inwoner per jaar én 90% afvalscheiding. Hiermee dragen wij bij aan het realiseren van de landelijke doelstelling. Het Grondstoffenbeleidsplan bevat de uitwerking van nieuw afvalbeleid in de gemeente Tytsjerksteradiel in de vorm van een nieuwe manier van afvalinzameling en maatregelen voor de jaren 2020 – 2025: volgens het plan ‘Frequentie Gestuurd scheiden’.

‘Frequentie Gestuurd scheiden’ gaat uit van het stimuleren van betere scheiding door aanpassing in de afvalkalender met een volume prikkel. We halen het restafval minder vaak op en de container met bioafval wordt vaker geleegd. Daarnaast worden de mogelijkheden voor het scheiden van grondstoffen uitgebreid.

De keuze is de basis voor het verdere uitvoerings- en communicatieplan. Eind 2022 wordt een evaluatie opgestart en volgt welke maatregelen verder nog nodig zijn om tot de VANG-doelstellingen te komen. Wanneer de VANG-doelstellingen niet gehaald worden kan gekozen worden om als alternatief een (positieve) financiële prikkel introduceren.

Wat hebben we bereikt?

Met het vaststellen van het Grondstoffenbeleidsplan heeft de raad diverse maatregelen vastgesteld om inwoners te bewegen tot betere afvalscheiding van afvalstromen en te stimuleren om afvalstoffen te beperken. Een groot aantal van de maatregelen uit het GBP zijn uitgevoerd,

Per 1 januari 2020 zijn de openingstijden van de milieustraat en het composteerterrein verruimd en zijn nu vergelijkbaar met omliggende gemeenten. Ook is het beperkt 0-tarief op de milieustraat ingevoerd: gesorteerd brengen van afval is gratis. En kunnen inwoners nu één keer per week het KCA naar de milieustraat brengen (GBP maatregel 1, 2 en 3). Ten slotte is het tarief van een extra sortibak verhoogd en is uitvoering gegeven aan een alternatief voor gezinnen groter dan 6 personen en gezinnen met minimaal één kind in de luiers en voor huishoudens met medisch afval. (GBP maatregel 18 en 19).

In 2020 is een eigen bewustwordingscampagne afvalinzameling opgezet en in uitvoering gebracht (GBP maatregel 14).

Per 1 januari 2021 is het frequentie gestuurd scheiden gestart waarbij de sortibak nog één

keer in de drie weken wordt geleegd en de biobak van 1 maart tot 1 november één keer per week wordt geleegd. (hoofdmaatregel GBP). Ook is een afvalcoach (bestaande uit meerdere personen) en een BOA deels actief met de afvalinzameling. (GBP maatregel 16 en 17).

Wat is (nog) niet gelukt?

- Het plaatsen van 20 extra textiel- en glascontainers. (GBP: maatregel 6). Het voornemen is dat deze containers het eerste half jaar van 2021 worden geplaatst.
- Biobak bij ondergrondse restafvalcontainers (GBP maatregel 7). Dit wordt in 2021 of 2022 gerealiseerd.
- Toekomstig OPK-beleid vaststellen (maatregel 8). In het eerste half jaar van 2021 wordt het onderwerp opnieërend en besluitvormend in de raad behandeld.
- De toekomstbestendigheid van de milieustraat en composteerterrein en het grensoverschrijdende gebruik van de milieustraat gaan we nog onderzoeken. (GBP maatregel 4 en 5). Dit onderzoek wordt naar verwachting uitgevoerd in 2022.
- Per 1 januari 2022 gaan we over op een digitale afvalkalender (GBP maatregel 15). In 2021 treffen we hier de voorbereidingen voor.

Status

[Op schema]

Uitbreiding formatie duurzaamheid

[Kadernota 2019

nr. 7.06]

Wat wilden we?

Mondiale, Europese en landelijke ontwikkelingen, akkoorden en doelstellingen volgen elkaar in hoog tempo op. De gemeentelijke opgave op het gebied van duurzaamheid is fors groeiende. Om invulling te kunnen geven aan landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen is uitbreiding van formatie en middelen noodzakelijk. Op basis van kengetallen is een zeer behoudende eerste raming gemaakt waarmee we de taken op het gebied van de Regionale Energie Strategie (RES), visie warmtetransitie, Fairtrade / Global Goals en de ruimtelijke inpassing van energieopwekking denken op te kunnen pakken. Dankzij de samenwerking met Achtkarspelen kunnen wij de kosten verder beperken. Voor Tytsjerksteradiel gaat het om 1,0 fte (€ 70.000) en € 12.000 aan aanvullend budget.

Alle gemeentelijke taken op het gebied van duurzaamheid worden verwerkt in de duurzaamheidsagenda die in het 2e kwartaal van 2020 wordt opgeleverd. Op dat moment is er meer zicht op de feitelijk benodigde capaciteit voor de verschillende taken en kunnen eventueel ook aanvullende keuzes worden gemaakt. Wij gaan er verder vanuit dan ook meer zicht te hebben op de kosten die gemoeid zijn met het opstellen en uitvoeren van plannen om dorpen aardgasvrij te maken. De eerste plannen hiertoe dienen uiterlijk in 2021 gereed te zijn. Met de proeftuin aardgasvrij Garyp wordt op dit vlak reeds ervaring opgedaan. Voor de planvorming en uitvoering worden in de begroting 2020 vooralsnog geen budgetten en formatie opgevoerd, mede in afwachting van de middelen die hoogstwaarschijnlijk vanuit het Rijk beschikbaar gaan komen.

Wat hebben we bereikt?

De formatie is ingevuld en het budget is in de begroting verwerkt.

Wat is (nog) niet gelukt?

Nvt

Status [Gereed]**Uitbreiding formatie en uitvoeringsbudget Energie(k)loket**

[Kadernota 2019

nr. 7.07]

Wat wilden we?

Tytsjerksteradiel beschikt over een energieloket. Eind vorig jaar is het fysieke loket in Hurdegaryp gesloten en is het geïntegreerd in de gemeentelijke balie. Mensen kunnen nu dus bij de gemeentelijke balie in Burgum terecht voor advies. De ondersteunende website <https://energieloket.net/> wordt volledig verzorgd door het bedrijfsleven en er worden door de gemeente quickscans aangeboden die huiseigenaren (bestaande woningvoorraad) helpen inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren om hun woning energiezuinig te maken. In het kader van de energietransitie is dit een belangrijke en noodzakelijke service naar onze inwoners toe. Daar wordt veel gebruik van gemaakt en inmiddels zijn dus ook al heel wat bestaande woningen aangepakt.

Tot 1 juli 2019 zijn bij de vorige Kadernota middelen beschikbaar gesteld voor het energieloket in Tytsjerksteradiel. Dankzij de samenwerking met Achtkarspelen kan het energieloket met behulp van Anno-gelden tot 1 januari 2020 openblijven. De kosten voor het openhouden van het energieloket na 1 januari 2020, bedragen in totaal € 25.500: formatie € 24.000 (0.33 fte) en een werkbudget van € 1.500. Dit bedrag is in de begroting opgenomen. In Achtkarspelen wordt eenzelfde bedrag in de begroting opgenomen. We continueren hiermee een belangrijke service naar de inwoners van beide gemeenten die in het kader van de energietransitie voor belangrijke keuzes komen te staan. Ook zetten we het plaatselijke bedrijfsleven hiermee letterlijk in de etalage. Een mooie vorm van privaat-publieke samenwerking.

In verband met de budgettaire positie van de begroting hebben wij nog eens kritisch naar de diverse onderwerpen van onder meer de Kadernota gekeken. Op basis daarvan hebben wij voor dit onderwerp een verlaging (ad € 3.000) van het gevraagde budget doorgevoerd. De kosten bedragen dan nu € 22.500: formatie € 21.000 en een werkbudget van € 1.500. Dit bedrag is in de begroting opgenomen. In Achtkarspelen wordt eenzelfde bedrag in de begroting opgenomen.

Wat hebben we bereikt?

De formatie is ingevuld binnen de balie en het werkbudget is beschikbaar, waarmee de basis voor het energieloket op orde is. In verband met aanvullende taken voor het energieloket, wordt in de Kadernota 2021 nog enige aanvullende formatie aangevraagd.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status [Gereed]

Milieu, informatieplicht energiebesparing (0,1 fte)

[Kadernota 2019

nr. 7.10]

Wat wilden we?

In het kader van de verplichting voor bedrijven om energiebesparingsmaatregelen te nemen geldt er voor de meeste bedrijven (meer dan voorheen) een registratie en informatieplicht. Deze rapportages moeten door milieuhandhavers wordt beoordeeld, waarna moet worden bekeken of en zo ja welke energiebesparende maatregelen moeten worden getroffen. Hierdoor moet de formatie worden uitgebreid. Voor de implementatie van deze extra taak zijn eenmalig middelen in het gemeentefonds ter beschikking gesteld.

Wat hebben we bereikt?

Een milieutoezichthouder heeft inmiddels uitbreiding van uren gekregen zodat deze taak nu adequaat kan worden opgepakt.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt

Status
 [Gereed]
Uitvoering verbeterplan VTH

[Kadernota 2019

nr. 7.12]

Wat wilden we?

Voor de uitvoering van het verbeterplan VTH wordt een drietal budgetten gevraagd in de kadernota:

1. een éénmalig budget voor het opleidingsplan voor het jaar 2020;
2. een structurele verhoging van het budget voor inhuur van een ingenieursbureau;
3. een structureel budget voor de uitvoering van individuele nulmetingstrajecten EVC-KC.

Wat hebben we bereikt?

VTH-V

1. Alle aangeboden benodigde opleidingen zijn gevolgd.
2. Het budget is structureel verhoogd. (afgewikkeld)
3. Alle benodigde EVC's zijn uitgevoerd. Dit is een continue proces voor nieuwe medewerkers, of voor nieuwe taken voor huidige medewerkers. Hiervoor zijn structurele middelen in de begroting opgenomen. (afgewikkeld)

Wat is (nog) niet gelukt?

VTH-V

1. Niet alle nodige opleidingen zijn gevolgd. Mede door Corona is vertraging in het aanbod bij Werken in Friesland (de instantie die op maat gesneden opleidingen voor Fryslân verzorgd) opgetreden. Het aanbod wordt gevolgd, waarbij medewerkers de benodigde aangeboden opleidingen zullen volgen.
2. Volgende opleidingen komen ten laste van het reguliere opleidingsbudget.

Status

[Vertraging]

Outsourcen Compostering

[MUP nr. TD73001]

Wat wilden we?

Outsourcen Compostering door totale verkoop te overwegen.

Wat hebben we bereikt?

Op basis van een eerste globale inventarisatie is de voorlopige conclusie dat het eventueel 'buiten de deur zetten' van het composteren duurder zal zijn dan het zelf uitvoeren. Dit heeft vooral te maken met de transportkosten. Verder blijft een locatie voor inzameling van groenafval en grond nodig en tot slot is er een grote verwevenheid met de taken en activiteiten die wij als cluster Beheer in de breedte uitvoeren.

Voor meer gedetailleerd onderzoek willen we aansluiten op de onderzoeken naar samenwerking van de beide clusters Beheer van 8KTD. Daarnaast valt ook te denken aan het onderzoeken van het wel/niet aanhouden van een eigen grondbank en/of verkoop daarvan. Er wordt nu werk gemaakt van het goed uitvoeren van onder andere het nieuwe grondstoffenbeleidsplan.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Op schema]

Afvalinzameling

[MUP nr. TD73002]

Wat wilden we?

Mogelijke uitbesteding van de afvalinzameling.

Wat hebben we bereikt?

Dit onderwerp is op dit moment niet actief opgepakt. Op hoofdlijnen is geconcludeerd dat uitbesteding van de afvalinzameling geen bezuiniging is. Vanuit de afdeling Beheer zijn verder voldoende bezuinigingen gevonden voor de Ombuigingen 2020 en is verdere uitwerking op dit onderwerp niet direct nodig.

In september 2020 is wel een eerste onderzoek naar de kosten en baten van het composteerproces uitgevoerd en naar de vraag in hoeverre de gemeentelijke taken zich op dit gebied ten opzichte van het bedrijfsleven verhouden. Op basis hiervan is de voorlopige conclusie dat het voor de gemeente Tytsjerksteradiel duurder wordt als we al het 'groen' en 'grond' zelf moeten transporteren en laten verwerken. Bovendien is er sprake van een grote verwevenheid van taken binnen de buitendienst en sluit deze taak goed aan bij onze voornemens en doelstellingen in het kader van efficiënt beheer, duurzaamheid, milieu- en afvalbeleid.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het Ombuigingspakket 2020 is vormgegeven. Op hoofdlijnen is geconcludeerd dat uitbesteding van de afvalinzameling geen bezuiniging is. Vanuit de afdeling Beheer zijn verder voldoende bezuinigingen gevonden voor de Ombuigingen 2020 en is verdere uitwerking op dit onderwerp niet direct nodig. Het totale onderwerp is daarom nog verder

niet vormgegeven en uitgewerkt.

Status

 [In ontwikkeling]

Duurzaamheidsagenda

[CUP nr. TDCoal001]

Wat wilden we?

We stellen een duurzaamheidsagenda op, te beginnen met een nulmeting. Met de duurzaamheidsagenda willen we hoger op de gemeentelijke duurzaamheidsindex komen.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 wordt de Duurzaamheidsagenda en Transitievisie warmte opgeleverd, waarbij wordt opgetrokken met de gemeente Achtkarspelen. Met de Duurzaamheidsagenda wordt invulling gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Iedere gemeente dient voor eind 2021 een Transitievisie warmte vastgesteld te hebben.

Op 17 april 2019 heeft de raad de startnotitie Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Op basis daarvan heeft het college een concept-Duurzaamheidsagenda en concept-Transitievisie warmte opgesteld. Tijdens de bijeenkomst van het Iepen Podium op 10 september 2020 heeft de raad technische vragen gesteld. Op 17 september is de raad in de gelegenheid gesteld om politieke vragen te stellen. De opiniërende raadsbehandeling heeft in november 2020 plaatsgevonden. Besluitvorming vindt plaats in februari 2021.

Wat is (nog) niet gelukt?

Met het vaststellen van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie warmte zal inzichtelijk worden welke projecten de komende jaren zullen worden uitgevoerd om de vastgestelde ambities te realiseren.

Status

 [Op schema]

Beperken afvalstoffen en betere scheiding van afvalstromen

[CUP nr. TDCoal003]

Wat wilden we?

We beperken afvalstoffen en streven naar betere scheiding van afvalstromen. We willen meer gebruiksvriendelijke openingstijden van de afvalinzamelingspunten.

Wat hebben we bereikt?

Met het vaststellen van het Grondstoffenbeleidsplan heeft de raad diverse maatregelen vastgesteld om inwoners te bewegen tot betere afvalscheiding van afvalstromen en te stimuleren om afvalstoffen te beperken. Per 1 januari 2020 zijn de openingstijden van de milieustraat en het composteerterrein verruimd en deze zijn nu vergelijkbaar met omliggende gemeenten. Met ingang van 1 januari 2021 zal de sortibak (grijze container) eens in de drie weken worden geleegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Status

 [Gereed]

Vergroten biodiversiteit

[CUP nr. TDCoal009]

Wat wilden we?

We willen de biodiversiteit vergroten.

Wat hebben we bereikt?

Wij ontplooiën de volgende activiteiten om de biodiversiteit in onze gemeente te vergroten.

- In ANNO-verband wordt een publiekscampagne soortgelijk aan een Postbus 51 – spotje uitgewerkt om de Friese bevolking op de hoogte te brengen van het belang van biodiversiteit. Daarnaast wordt door de ANNO-gemeenten het plan Bioferskaat opgesteld. Dit wordt gecoördineerd door de Friese Milieu Federatie. Daarbij zien wij zelf het meeste heil in het omvormen van grote aaneengesloten stukken openbaar groen. Bijvoorbeeld door de zode/teelaarde af te graven en het in te zaaien met een wildebloemenmengsel.
- Een deel van het extensief gras binnen de bebouwde kom maaien wij met klein materieel. Het gaat hierbij om (potentieel) botanisch waardevolle locaties.
- Een deel van het extensief gras wordt begraasd door schapen. Hoewel deze beheervorm niet overal geschikt is, is het wel een insectenvriendelijke manier van beheren. Daarnaast vindt een groot deel van de bewoners het mooi om te zien.
- Met de aanvullende middelen voor het bermmaaien (conform voorstel PPN 2018) hebben wij het areaal maaien en afvoeren vergroot en het areaal klepelen verkleind.
- Waar de locatie geschikt is, waar draagvlak is in de dorpen en waarbij in een project financiële ruimte is leggen wij bijenweides aan. In sommige gevallen werken wij samen met Dorpsbelangen of groepen bewoners. Financiële ondersteuning kan hierbij plaatsvinden vanuit het Iepen Mienskipfunts of de Nationale Burendag.
- Bij het grootschalig snoeien van het ijsbaanpark in Hurdegaryp hebben wij in het bestaande bos takkenrillen gemaakt en boomstammen laten liggen. Wij hebben hier veel positieve reacties over gehad van bewoners. Wij willen onderzoeken of wij dit ook op meer locaties kunnen doen.
- Bij de soortkeus van bomen en bosplantsoen houden wij zoveel mogelijk rekening met de waarde voor vlinders, bijen, vogels en kleine zoogdieren. Dit betekent dat wij de voorkeur hebben voor soorten die bloeien en/of vruchten dragen.

Wat is (nog) niet gelukt?

In de Duurzaamheidsagenda zal worden afgewogen welke activiteiten wij op het gebied van biodiversiteit verder kunnen ontplooiën en/of faciliteren en de wijze waarop dat wij dat het beste kunnen doen.

Status

 [Continue proces]

Verminderen gebruik genotsmiddelen

[CUP nr. TDCoal052]

Wat wilden we?

Het gebruik van drugs, tabak en alcohol ontmoedigen en dringen we terug.

Wat hebben we bereikt?

Het nieuwe Ketenbeleid en het uitvoeringsprogramma Middelengebruik zijn in tijd opgeschoven naar 2021. Daarnaast hebben de Corona-maatregelen tot gevolg gehad dat er minder interactie/bestaande activiteiten heeft/hebben kunnen plaatsvinden tussen jongeren

en VNN, scholen, Welzijn, SMOAR, etc.

Trends in de cijfers van de GGD geven aan dat het veelvuldig gebruik van alcohol (bingedrinken, dronken worden) in onze gemeente heel licht is gedaald. Drugsgebruik laat niet echt veranderingen zien, al blijft het percentage jongeren dat ooit in aanraking gekomen is met cannabis lager dan in de rest van Friesland.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het samen met de ketenpartners en spelers in het veld opstellen van een nieuw ketenbeleid en uitvoeringsprogramma Middelengebruik.

Status

 [Vertraging]

Overige ontwikkelingen

Volksgezondheid

Project gecombineerde leefstijlinterventie (GLI). De gemeente heeft deelgenomen aan een pilot ter bevordering van de vitaliteit van de inwoners. Daarin is o.a. samengewerkt met de Friesland zorgverzekeraar en de Veiligheidsregio. De kosten die de gemeente daarvoor maakt zijn 100% declarabel. Dit is inclusief gemaakte uren van ondersteuning door ambtenaren. De declaratie van uren leidt tot een eenmalig voordeel voor de exploitatie van € 12.000.

Duurzaamheid

Het opstellen van de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisiewarmte heeft in 2020 veel tijd gekost. Voor de externe kosten hiervoor is een toereikend incidenteel budget beschikbaar gesteld. Om daarnaast nog nieuwe projecten vanuit het reguliere Duurzaamheidsbudget op te starten is niet mogelijk gebleken. Hierdoor is een voordeel op het reguliere Duurzaamheidsbudget ontstaan. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 73.000.

Proeftuin Aardgasvrij Garyp

De totale uitgaven aan de Proeftuin bedroegen in 2020 € 513.000. De uitgaven worden gedekt uit de middelen van het Rijk voor deze Proeftuin aardgasvrije wijk, die staan gesteld in de reserve Proeftuin Garyp. Daarnaast is er een incidentele subsidie van de provincie Fryslân toegekend voor de uitvoeringskosten. Tegenover de uitgaven in programma 7 staat een baat uit de subsidie € 137.000 en een beschikking uit de reserve van € 373.000 in programma 0, zodat het effect op het resultaat van de jaarrekening nihil is.

Het voordeel op de begrote en werkelijke lasten in programma 7 voor Proeftuin Aardgasvrij Garyp van € 627.000 is even groot dan het nadeel van de begrote en werkelijke storting vanuit de reserve van € 627.000 in programma 0. Het heeft daarmee geen effect op het saldo van de jaarrekening.

Bijdrage FUMO

De bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst is lager dan begroot. De bijdrage voor milieuvergunningverlening en toezicht bestaat uit verplichte basistaken en vrijwillige plustaken. Voor de plustaken wordt op uurbasis een begroting vooraf ingediend voor verschillende diensten. Achteraf blijkt dat gemeente veel minder uren heeft afgenomen voor specialistisch geluidsadvies dan begroot. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 33.000.

Riolering

Het resultaat van het taakveld riolering over 2020 betekent voor de jaarrekening een nadeel van € 182.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden hier kort toegelicht:

Hogere onderhoudskosten gemalen

De onderhoudslasten voor gemalen lagen hoger doordat er per gemaal meer onderdelen worden vervangen in plaats van vervanging van het hele electromechanische deel als investering. Hierdoor zijn de onderhoudslasten hoger dan begroot echter de kapitaalslasten voor vervanging van gemalen lager. Per saldo een nadeel van € 90.000.

Hogere kosten uitbestede werkzaamheden

De uitvoering van rioolreiniging en inspectie in de gehele gemeente vond eind 2019/begin 2020 plaats. Dit heeft ertoe geleid dat de totale kosten in 2020 zijn verantwoord. Voor de jaarrekening betekent dit een overschrijding op het budget van € 50.000.

Rioolheffing

Ten opzichte van de begroting waren de opbrengsten rioolheffing woningen € 150.000 hoger. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een hoger aantal een- en meerpersoonshuishoudens ten opzichte van de oorspronkelijke berekening bij de vaststelling van het tarief.

Diversen

Ontvangen schadevergoedingen van inwoners en aannemersbedrijven voor het toebrengen van schade aan gemeentelijk riool, voordeel van € 30.000.

Voorziening

In plaats van een geraamde onttrekking van € 185.000 aan de voorziening riolering heeft een storting van € 40.000 aan de voorziening plaatsgevonden. Per saldo een nadeel van € 225.000.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel rioolheffing.

Afval

Het resultaat van het taakveld afval over 2020 betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 81.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden hier kort toegelicht:

Afvalstoffenheffing en deelstromen

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote opbrengsten bedraagt € 272.000. Van deze hogere opbrengsten wordt € 220.000 veroorzaakt door een hoger aanbod van afval die geen onderdeel uitmaken van de afvalstoffenheffing (oud papier, glas, textiel en nascheiding

kunststof en drankenkartons). Het resterende verschil van € 52.000 betreft een hogere gerealiseerde afvalstoffenheffing ten opzichte van de begroting.

Voorziening

In de begroting was geen voor of nadeel op taakveld afval voorzien. Er is een voordeel van € 198.000 ontstaan. Dit bedrag is toegevoegd aan de nieuw gevormde voorziening Reiniging.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel afvalstoffenheffing.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgezondheid	1.407	1.375	1.360	15
Riolering	1.842	1.663	1.841	- 178
Afval	3.550	3.359	3.550	- 191
Milieubeheer	1.250	2.232	1.613	620
Begraafplaatsen en crematoria	10	10	7	3
Totaal lasten	8.059	8.640	8.371	269
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgezondheid	-	-	12	12
Riolering	2.190	2.190	2.185	- 4
Afval	4.011	3.858	4.129	272
Milieubeheer	31	456	572	116
Begraafplaatsen en crematoria	17	17	15	- 2
Totaal baten	6.248	6.520	6.913	394
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 1.811	- 2.120	- 1.458	662

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		662
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		23
Lasten	- 58	
- Nadeel op taakveld riolering	- 182	
- Diversen	- 18	
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	36	
- Voordeel lagere bijdrage regionale uitvoeringsdienst FUMO	33	
- Voordeel op regulier duurzaamheidsbudget	73	
Baten	81	
- Voordeel op taakveld afval	81	
Incidentele voor- of nadelen		639
Lasten	627	
- Voordeel Proeftuin Aardgasvrij Garyp; binnen programma 0 nadeel van hetzelfde bedrag; per saldo neutraal.	627	
Baten	12	
- Eenmalig voordeel project gecombineerde leefstijlinterventie	12	

Verbonden Partijen

Hieronder ziet u, voor zover van toepassing, het overzicht van de Verbonden Partijen aan dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

<u>Naam verbonden partij</u>	<u>Vestigingsplaats</u>
FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)	Grou

Vennootschap / Coöperatie

<u>Naam verbonden partij</u>	<u>Vestigingsplaats</u>
OMRIN NV (N.V. Afvalsturing Friesland)	Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2020	begr. 2021	rek. 2019
		O	P			
Hernieuwbare elektriciteit						
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.						
Tytsjerksteradiel	%			8,6	10,1	10,1
Nederland	%			17,6	18,2	0,0
Omvang huishoudelijk restafval						
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.						
Tytsjerksteradiel	kg			166,0	166,0	170,0
Nederland	kg			163,0	163,0	172,0

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)
- 8.3 Wonen en bouwen

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 staat wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019 (jaren 2020–2023) en uit het coalitieakkoord. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Bestemmingsplannen

[MUP nr. TD81001]

Wat wilden we?

Mogelijke uitbesteding van het maken van bestemmingsplannen.

Wat hebben we bereikt?

De procedures voor het opstellen/aanpassen van bestemmingsplannen lopen in Achtkarspelen via een traject waarbij een externe partij het aangepaste bestemmingsplan voorbereidt en in Tytsjerksteradiel verloopt dit geheel binnen de eigen organisatie. Beide werkwijzen hebben voor- en nadelen. Een verkenning om deze werkwijzen wederzijds uit te voeren is door de samenvoeging van de afdelingen gevolgd door corona nog niet gerealiseerd. Daarom is nu de focus om beide werkwijzen in 2021 te verkennen en een nieuwe aanpak te implementeren bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie hiervoor.

Status

 [Vertraging]

Versnelde bouwcapaciteit

[CUP nr. TDCoal012]

Wat wilden we?

Versneld bouwcapaciteit creëren.

Wat hebben we bereikt?

In mei 2020 is een akkoord bereikt met de provincie over de regionale woningbouwafspraken waarbinnen, als mooi resultaat, de 150 woningen compensatie Centrale As behouden zijn voor de gemeente. In juni 2020 is de regionale

woningbouwanalyse herijkt. Aanvullend zijn in het najaar van 2020 dorpenrondes gehouden, waarbij met alle dorpen het gesprek is gevoerd naar aanleiding van de 5 thema's uit de Woonvisie 2021–2024.

Vervolgens is gestart met het opstellen van de gemeentelijke woningbouwprogrammering. Voor versnelde bouwcapaciteit binnen Burgum wordt o.a. gewerkt aan de KiK locatie van Sminiaplein en worden de mogelijkheden voor het invullen van de Centrale As contingenten nader uitgewerkt.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [In ontwikkeling]

Herbestemming panden

[CUP nr. TDCoal016]

Wat wilden we?

We bevorderen herbestemming van panden, ook in het buitengebied.

Wat hebben we bereikt?

Situatie bepaald wanneer een pand zijn bestemming verliest, te onderzoeken welke herbestemming dit kan krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie hierboven.

Status

 [Continue proces]

Nieuwe samenwerkingsvormen woningmarkt

[CUP nr. TDCoal018]

Wat wilden we?

We stimuleren nieuwe vormen van samenwerking op de woningmarkt.

Wat hebben we bereikt?

Wonen en zorg is een actueel aandachtspunt en hangt samen met de streekagenda Stad & Platteland. Er wordt vanuit de gemeente ingezet op een intensievere samenwerking tussen gemeente, corporatie en zorg- en welzijnspartijen om de opgave rond het langer zelfstandig wonen te realiseren (zowel qua huisvesting, ontmoetingsmogelijkheden, woonbegeleiding en het voorkomen van vereenzaming). In de praktijk kan hierbij gedacht worden aan gemeenschappelijke ruimtes van waaruit zorg geboden wordt of maatwerk in de vorm van kleinschalige zorgprojecten. Vanuit de prestatieafspraken wordt hieraan uitvoering gegeven in de vorm van themabijeenkomsten met de betreffende partijen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [In ontwikkeling]

Onderhoud en duurzame verlichting fietspaden

[CUP nr. TDCoal034]

Wat wilden we?

We zorgen voor goed onderhouden fietspaden en gaan de verlichting verder verduurzamen.

Wat hebben we bereikt?

Het goed onderhouden van fietspaden is bestaand beleid. Alle verhardingen worden op een (goed) basisniveau gehouden. Hierin zijn geen bijzonderheden te melden.

Verduurzaming openbare verlichting is een continu proces. Op dit moment zijn er geen planmatige vervangingen. In geval van schade of defect wordt nieuwe duurzame verlichting toegepast. Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan en uitvoeringsprogramma.

Wat is (nog) niet gelukt?

Zie voorgaande.

Status

[Continue proces]

Waterfront versus melkfabriek

[CUP nr. TDCoal035]

Wat wilden we?

We kiezen voor het verder uitvoeren van de Waterfrontvisie, waarin het verbeteren van het aanzicht van Burgum rondom de oude melkfabriek is meegenomen.

Wat hebben we bereikt?

De Molkfabryk is een van de laatste onderdelen van het KIK-programma (Burgum Zuidelijke Entree). Het uitvoeringsprogramma KIK is verlengd tot 31 oktober 2021. We werken samen met de beherende Stichting aan een plan waarbij we het fabrieksterrein via een zelfbedieningspontje verbinden met het Wetter- & Willepark en waarbij het zuidelijke deel van het fabrieksterrein parkachtig wordt ingericht, met een verbinding naar de pont en de bedrijven. Daarnaast wordt er gekeken naar de mogelijkheden van het opwaarderen van de Daam, parkeren en het binnenterrein. De plannen zijn echter nog niet definitief. Separaat hieraan loopt er een afstemmingstraject met de eigenaar van het fabriekscomplex om de afspraken goed vast te leggen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Begin mei heeft de eigenaar van de Molkfabryk de onderhandelingen met de gemeente helaas beëindigd. Hierdoor zijn we (zoals het nu lijkt) genoodzaakt dit project te stoppen en af te ronden.

Status

[In ontwikkeling]

Bereikbaarheid vervoer platteland

[CUP nr. TDCoal037a]

Wat wilden we?

We zetten in op blijvende bereikbaarheid op het platteland en duurzaam vervoer.

Wat hebben we bereikt?

Openbaar vervoer is een provinciale aangelegenheid. Het college wil binnen ANNO en met dorpsbelangen de situatie rondom de Opstapper bespreken. Jobinder is opgezet met als doel flexibel ingezet te kunnen worden, bijvoorbeeld om vrijwilligersvervoer te ondersteunen. Duurzaam vervoer is onderdeel van de duurzaamheidsagenda.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het streven is om in elke kern openbaar vervoer aan te bieden. Dit betreft een continu proces, maar het wordt steeds moeilijker om hier gestalte aan te geven vanwege de druk op het openbaar vervoer.

Status

 [In ontwikkeling]

Duurzame mobiliteit

[CUP nr. TDCoal037b]

Wat wilden we?

We zetten in op blijvende bereikbaarheid op het platteland en duurzaam vervoer.

Wat hebben we bereikt?

Duurzaam vervoer wordt betrokken bij de Duurzaamheidsagenda. Op 17 april 2019 heeft de raad de startnotitie Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Op basis daarvan heeft het college een concept-Duurzaamheidsagenda en concept-Transitievisie warmte opgesteld. Tijdens de bijeenkomst van het Iepen Podium op 10 september 2020 heeft de raad technische vragen gesteld. Besluitvorming vindt in het eerste kwartaal van 2021 plaats.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [In ontwikkeling]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Temporiserings beleidsontwikkeling cultuurhistorische panden

[Nr. TS–8.1 c]

Wat is gerealiseerd?

De gemeenteraad heeft eerder besloten tot een investering voor het formuleren van beleid voor de invoering van karakteristieke/cultuurhistorisch waardevolle panden. Dit is intussen doorgeschoven naar 2021. Deze vertraging houdt in dat de incidentele middelen zijn overgebracht naar 2021 (via een begrotingswijziging) en dat de structurele last van € 5.000 per jaar optreedt vanaf 2022.

Ondertussen is er een opzet vastgesteld voor advisering van bouwplannen door externe adviseurs en de daarvoor benodigde financiering. De inschatting is dat jaarlijks vijf adviestrajecten noodzakelijk zijn en hier is het budget op afgestemd.

Om tot een eenduidige aanpak te komen is het van belang om van bestaande monumenten een redenbeschrijvende registratie te hebben. Dit traject is in gang gezet en zal in 2021 worden afgerond. Hiervoor is een bedrag beschikbaar van € 35.000. Voor de benodigde advisering van bouwplannen door externe adviseurs is vervolgens vanaf 2022 een structureel bedrag beschikbaar van € 5.000.

Wat was het maatschappelijke effect?

Vertraging van de beleidsontwikkeling historische panden.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	5	5	-	-
gerealiseerd	5	5	-	-
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	[onbekend]	[onbekend]

Overige ontwikkelingen**Voorziening regenwatersystemen**

Vanwege het vonnis van de Rechtbank in het proces van de regenwatersystemen is ten laste van 2020 een voorziening getroffen van € 1.380.000. Dit bedrag is bestemd voor schadeloosstelling van de betreffende eigenaren die destijds verplicht van de gemeente een regenwatersysteem moesten aanschaffen. In de jaarrekening betekent dit een nadeel van ditzelfde bedrag.

Gebiedsontwikkeling Midden en Zuid Centrale As

Voor het project Gebiedsontwikkeling Midden en Zuid (deelproject De Centrale As) zijn in 2020 geen uitgaven gedaan. Hierdoor ontstaat binnen dit programma (taakveld 8.1) een voordeel van € 1.188.000, maar binnen programma 0 (taakveld 0.10) een nadeel omdat de geplande inkomsten vanuit de Algemene Reserve niet nodig zijn. Per saldo geen effect op het rekeningresultaat. De reservering schuift door naar 2021.

Herinrichting AZC

Voor de herinrichting van het AZC is in 2020 voor € 250.000 aan werkzaamheden verricht. Van het COA is een bijdrage van € 420.000 ontvangen voor voorbereidingswerkzaamheden. Het verschil tussen beide is meegenomen naar 2021. De werkzaamheden zijn hiermee kostenneutraal opgenomen.

Grondverkoppen (geen bouwgrondexploitaties)

De verkoop van losse bouwkavels en strookjes grond hebben voor 2020 geleid tot een opbrengst van € 122.000. Hier tegenover staat een storting in de voorziening riolering van € 12.000 in verband met de verkoop van kavels in Wyns. Per saldo leidt dit tot een voordeel in de jaarrekening van € 110.000.

Ontwikkelingen bouwgrondexploitaties woningbouw

Voor het complex Hurdegaryp Wijnia kan op basis van de gerealiseerde exploitatie in 2020 het toekomstig negatief resultaat bepaald worden op € 39.000. De geraamde verliesvoorziening kan hierdoor verlaagd worden met een bedrag van € 18.500.

Op basis van de percentage of completion (poc) methode kan in 2020 voor totaal € 260.000 aan winst genomen worden. Per complex is dit:

- Garyp Sanhichte € 87.000
- Hurdegaryp It Sud € 18.000
- Ryptsjerk De Opslag noord € 97.000
- Oentsjerk Kaetsjemuoawei € 35.000
- Tytsjerk De Krite € 23.000

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoordten we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	1.617	2.656	1.585	1.071
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	197	150	168	- 18
Wonen en bouwen	903	686	2.021	- 1.335
Totaal lasten	2.716	3.492	3.773	- 281
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	15	49	259	210
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	-	-	382	382
Wonen en bouwen	285	285	280	- 5
Totaal baten	300	333	921	587
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 2.416	- 3.159	- 2.853	306

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat (x € 1.000)		306
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
Reguliere voor- of nadelen		110
Lasten	110	
- Diversen	6	
- Lagere bijdrage Werkmaatschappij 8KTD	104	
Incidentele voor- of nadelen		196
Lasten	- 174	
- Storting in voorziening regenwatersystemen	- 1.380	
- Verlaging verliesvoorziening Hurdegaryp Wijnia	18	
- Voordeel project Gebiedsontwikkeling Midden en Zuid; binnen programma 0 nadeel van ditzelfde bedrag; per saldo neutraal.	1.188	
Baten	370	
- Winstneming bouwgrondexploitaties woningbouw	260	
- Voordeel verkoop losse bouwkavels en strookjes grond	110	

Overhead

Bij dit programma hoort het taakveld

0.4 Overhead

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2020 hebben we verteld wat we van plan waren in 2020. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2019(jaren 2020–2023). Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Ontwikkelingen evaluatie en vervolg Samenwerking WM8KTD

[Kadernota 2018 nr. 0.04 e]

Wat wilden we?

In het voorjaar zijn belangrijke stappen gezet in de samenwerking met onze partnergemeente Achtkarspelen. Onder het motto 'samen tenzij' pakken we samen meer zaken op. Het biedt kansen in de opgaven die we hebben. In 2019 gaan we verder met de verbetering van de organisatie. Deze inspanningen moeten in 2019 leiden tot een betere dienstverlening naar onze burgers toe, meer grip op de budgetten met name binnen Sociaal Domein, processen op orde, het huishoudboekje op orde en verbeterde medewerkerstevredenheid. Een en ander zodanig dat dit in 2020 wordt beloofd met een goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2019.

Wat hebben we bereikt?

We merken dit onderwerp aan als afgewikkeld. Maar uiteraard is dit een continu proces en zetten we in op doorontwikkeling.

In 2019 en 2020 hebben we hard gewerkt aan verbetering van de organisatie. Financieel gezien raakt de bedrijfsvoering steeds meer in control en de kwaliteit van de beheersorganisatie is verbeterd. Een en ander heeft geleid tot een goedkeurende accountantsverklaring over 2019. In 2020 hebben we – mede vanwege de coronacrisis – volop ingezet op digitalisering van de dienstverlening. De dienstverlening blijven we de komende jaren doorontwikkelen met behulp van o.a. het dienstverleningsplan en de A3 teamplannen. Ook is in 2020 gewerkt aan de voorbereidingen voor de Verbijzonderde Interne Controle, het project procesoptimalisatie en is geïnvesteerd in medewerkerstevredenheid door onder meer de Week van het Werkplezier.

Wat is (nog) niet gelukt?

We zetten blijvend in op doorontwikkeling van de dienstverlening, procesoptimalisatie, medewerkerstevredenheid en op grip op de financiën en risico's. De nieuwe plannen zullen worden opgenomen in de programmabegroting.

Status

[Continue proces]

Uitvoeren 3d-meting, basisregistraties

[Kadernota 2018 nr. 0.04 I]

Wat wilden we?

Begin 2019 gaan we de 3d-metingen uitvoeren als aangekondigd in de kadernota. Een extern bureau is hierin gespecialiseerd. Voor een groot deel van de woningen (met uitzondering van hoogbouw) worden door middel van 3d-metingen berekeningen gemaakt, die in combinatie met de geactualiseerde basisregistraties, zullen leiden tot de noodzakelijke gebruiksoppervlakte. Het werken op basis van gebruiksoppervlakte is vanaf 2022 wettelijk verplicht en daaraan voorgaand zijn enkele jaren voorbereiding noodzakelijk. In 2018 zijn/worden voorbereidende activiteiten uitgevoerd en in 2019 worden de 3d-metingen uitgevoerd en worden waarden in de basisregistraties verwerkt. In 2020 vindt de verdere verwerking en optimalisatie plaats van het werken op basis van gebruiksoppervlakte. In 2021 wordt voor het eerst gewaardeerd op basis van gebruiksoppervlakte, om klaar te zijn op de wettelijke verplichting. Voor de uit te voeren incidentele 3d-meting in 2019 is een budget meegenomen in deze begroting van € 25.000.

Wat hebben we bereikt?

De controles van de 3d-metingen voor de gemeente Tytsjerksteradiel bevinden zich in de afrondende fase. De gebruiksoppervlakten zijn geleverd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Op dit moment wordt gecontroleerd op volledigheid en op juistheid van de levering. Na deze stap worden de gebruiksoppervlakten verwerkt in de basisregistraties BAG en WOZ. Incidenteel zal in voorkomende gevallen nog herstel plaatsvinden waar nodig. De taxatiewerkzaamheden van de woningen in de gemeente Tytsjerksteradiel vinden plaats in 2021.

Status

[Op schema]

Invoering I-documenten (Sociaal Domein)

[Kadernota 2018 nr. 0.04 n]

Wat wilden we?

In 2018 is een project gestart om de post- en archiefstromen in het Sociaal Domein, die nu nog analoog (op papier) zijn, te digitaliseren. Hiertoe wordt iDocumenten geïmplementeerd. Met de invoering van iDocumenten wordt een grote kwaliteitsslag geslagen in het beheersen van post- en archiefstromen. Documenten kan tevens zaakgericht werken ondersteunen. De module iDocumenten brengt extra beheerstaken met zich mee waarvoor de beschikbare

capaciteit bij de applicatiebeheerders Sociaal Domein niet toereikend is. Daarom is voor het verhogen van formatieve ruimte voor applicatiebeheer Sociaal Domein nu € 15.000 p/jaar meegenomen in de begroting (idem voor Achtkarspelen).

Wat hebben we bereikt?

iDocumenten is binnen het Sociaal Domein geïmplementeerd. Samenhangend daarmee zijn de beheerstaken bij applicatiebeheer belegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Arbowet; verplichtingen uit wetswijziging (formatie)

[Kadernota 2018

nr. 0.04 p]

Wat wilden we?

De Arbowet wijzigt en daarom moeten wij binnen de drie organisaties een aantal wijzigingen doorvoeren (wettelijk verplicht). In de eerste plaats moet er een preventiemedewerker worden aangesteld. De kosten hiervan bedragen per gemeente € 27.500. Daarnaast is de werkgever verplicht om alle medewerkers toegang te geven tot een arbeidsgezondheidskundig onderzoek. Hoeveel medewerkers er daadwerkelijk aan gaan deelnemen is vooraf niet in te schatten. We gaan voorlopig uit van een deelnamepercentage van 75%, waarbij eens per drie jaar een werknemer de mogelijkheid heeft om mee te doen aan dit onderzoek. De kosten hiervan bedragen per gemeente € 10.500. Tenslotte zal er met enige regelmaat een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) moeten worden uitgevoerd. De meest recente stamt uit 2014 en daarom staat er in 2019 opnieuw een RI&E gepland. Vor 2019 bedragen de kosten per gemeente € 7.500.

Wat hebben we bereikt?

De preventiemedewerker is sinds 2018 in dienst. De Periodieke Medische Onderzoeken (PMO's) stonden in 2020 gepland maar konden door Covid-19 geen doorgang vinden. Deze worden na de zomer opgepakt.

Wat is (nog) niet gelukt?

De PMO's zijn verplaatst als gevolg van Covid-19 en worden, als het op dat moment veilig kan, alsnog uitgevoerd.

Status

[Vertraging]

Gegevensbescherming (functionaris FG vanaf 2020)

[Kadernota 2019

nr. 0.04a]

Wat wilden we?

Op dit moment is voor de taak bescherming privacy & persoonsgegevens (functionaris FG) tijdelijke formatie beschikbaar. De taak is echter onontkoombaar op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We nemen daarom structureel 0.89 fte op voor de functie FG. De kosten hiervan bedragen € 70.000 totaal, waarvan € 35.000 voor onze

gemeente.

Wat hebben we bereikt?

De formatie is toegekend.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Gereed]

HR21 onderhoudsronde

[Kadernota 2019 nr. 0.04b]

Wat wilden we?

Leidinggevenden kunnen voor de onderhoudsronde HR21 functies aanleveren die niet eerder zijn gewogen aan de hand van HR21 doordat deze functies nieuw zijn, of functies die zodanig veranderd zijn dat de leidinggevende/medewerker verwacht dat de weging verandert. Er ontstaan of veranderen functies die in onze vastgestelde systematiek (HR21) (op)nieuw gewogen moeten worden om eerlijke beloning voor het werk dat gedaan wordt te waarborgen. De structurele kosten hiervan bedragen voor onze gemeente € 80.000 (Beheer TD) en € 57.500 (WM8KTD).

Wat hebben we bereikt?

De herwaarderingsronde 2020 is volledig afgerond, in 2021 volgt een nieuwe ronde.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Gereed]

Uitbreiding formatie HRM (1,55 fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04d]

Wat wilden we?

Op dit moment stagneert de ontwikkeling van de organisatie en de medewerkers binnen de organisatie. De vraag vanuit de organisatie aan HRM-ondersteuning is namelijk al geruime tijd structureel groter dan wat er aan capaciteit (formatie) beschikbaar is. Uit een benchmark met omliggende gemeenten blijkt dat de huidige formatie minimaal 1,55 fte lager ligt dan gemiddeld. De huidige situatie veroorzaakt een enorme werkdruk en het risico op uitval van medewerkers is groot. Om de gevraagde ondersteuning te kunnen bieden en invulling te kunnen geven aan goed werkgeverschap is een structurele uitbreiding van de HRM-formatie met 1,55 fte noodzakelijk. En juist goed werkgeverschap is essentieel om goede medewerkers aan te trekken en te behouden. En het beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel is nodig om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering te kunnen garanderen. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 49.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De benodigde formatie wordt ingezet binnen het team in de vorm van HRM-ondersteuning en begeleiding mobiliteit.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Verzuim module Raet

[Kadernota 2019 nr. 0.04e]

Wat wilden we?

De verzuimmodule helpt voorkomen dat we in geval van een langdurig zieke medewerker een derde ziektejaar moet doorbetalen en geeft een meerwaarde voor zowel HRM, PSA, de leidinggevenden als de gehele organisatie (dienstverlening, risicovermijding, werk-ontlastend). Om het aantal werknemers dat langdurig ziek is terug te dringen, is de Wet Verbetering Poortwachter (WVP) ingesteld. Het uitgangspunt hierbij is dat snel en effectief ingrijpen het verzuim korter maakt. Werkgevers en werknemers hebben een aantal verplichtingen, die al beginnen in de eerste week van de ziekmelding. Deze verplichtingen zijn niet vrijblijvend en als we als werkgever niet kunnen aantonen (tijdens de eerste twee jaar ziekte) dat wij ons voldoende hebben ingespannen om de werknemer te laten re-integreren, dan kan de werkgever verplicht worden om ook het derde jaar loon door te betalen (gemiddelde loonsom € 60.000).

Het is om deze reden onontkoombaar om een adequate verzuimregistratie te voeren. Binnen ons salarispakket is er de mogelijkheid om een verzuimmodule te implementeren. Met deze verzuimmodule worden leidinggevenden meegenomen in de te zetten stappen in het kader van de Wet Verbetering Poortwachter en ons eigen verzuimbeleid. De module is aan de hand van een takenlijst met concrete acties (op basis van de WVP en ons verzuimbeleid), die aanpasbaar is en uit te breiden is. De uitkomsten van de acties worden automatisch gearhiveerd in het personeelsdossier van de betreffende medewerker (in de huidige situatie is dit niet het geval, leidinggevende moet de uitkomst per mail sturen naar de PSA en zij archiveren het vervolgens).

De aanschaf van de verzuimmodule heeft een groot aantal voordelen:

- De module is financieel voordeliger (betreffen eenmalige implementatiekosten) dan het handmatig sturen van signalen vanuit de PSA aan leidinggevenden en HR adviseurs en hun te informeren over de te zetten stappen (werkwijze / formulieren)
- De module slaat uitkomsten van acties automatisch op in het personeelsdossier.
- Leidinggevenden en HR-adviseurs worden conform de Wet Verbetering Poortwachter door de module geleid. Zij kunnen zo de juiste acties ondernemen en worden voorzien van de juiste formulieren.
- We voorkomen het risico op de verplichting om het derde ziektejaar door te betalen (na de eerste twee jaar ziekte), gemiddelde loonsom € 60.000.

Het gaat hier om eenmalige kosten van € 13.000 in totaal (€ 6.500 per gemeente). Dit bedrag wordt ten laste van de Algemene Reserve gebracht.

Wat hebben we bereikt?

De verzuimmodule is geïmplementeerd in de organisatie.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Adviseur Inkoop een Aanbesteding (uitbreiding formatie 0,4 Fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04g-1]

Wat wilden we?

In de afgelopen jaren is gebleken dat de gezamenlijke organisaties in onvoldoende mate voldoen aan de geldende inkoop- en (EU-)aanbestedingsregels. Dit heeft in deze jaren geleid tot (forse) onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels en had afkeurende accountantsverklaringen ten aanzien van de rechtmatigheid tot gevolg. Rechtmatige inkoop en aanbesteding is en blijft een belangrijk punt voor de gezamenlijke organisaties en vraagt adequate advisering en ondersteuning. Om de inkoop- en aanbestedingstrajecten te verbeteren, de huidige kwetsbaarheid te verminderen en de risico's te beperken, is uitbreiding van de huidige capaciteit (1 fte juridisch adviseur inkoop en aanbesteding) met structureel 0,4 Fte noodzakelijk. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 16.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De vacature is ingevuld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Adviseur Inkoop en Aanbesteding (uitbreiding formatie 1,6 Fte)

[Kadernota 2019 nr. 0.04g-2]

Wat wilden we?

Binnen de organisatie is de inkoopfunctie decentraal belegd. Er is geen inkoopafdeling en er zijn geen inkoopadviseurs in dienst. Kortom, de teams/afdelingen zijn zelf geheel verantwoordelijk voor hun inkopen en aanbestedingen binnen de gestelde kaders. Het (rechtmatigheids-) belang van inkoop is groot en de gemeentelijke uitgaven moeten rechtmatig tot stand komen. Het belang van het goed beheersen van de inkoopfunctie en (complexe) aanbestedingsprocedures is toegenomen. Er is decentraal niet voldoende kennis en capaciteit aanwezig om aanbestedingsprocedures te doorlopen. Inkopen en aanbesteden vereist expertise en capaciteit. Zowel kwalitatief als kwantitatief is het noodzakelijk om een

professionaliseringsslag te maken om meer grip te krijgen en in control te komen en te blijven. Dit om de rechtmatigheid te borgen, maar ook zeker adequaat en op juiste wijze te voorzien in de inkoopbehoefte van de organisatie.

De organisatie gaat over naar een centraal gecoördineerd inkoopmodel. Deze vorm combineert de voordelen van centrale- en decentrale inkoop. Een gecoördineerde inkooporganisatie houdt in, dat het management het creëren van draagvlak combineert met een bundeling van behoeften binnen de totale organisatie. De organisatie bereikt dit door medewerkers uit verschillende afdelingen zo actief en gecoördineerd mogelijk te betrekken bij de inkoopactiviteiten. Voor elk inkoopsegment dat men tactisch inkoopt, stelt de organisatie een tijdelijk multidisciplinair inkoopteam samen. Hiervoor is echter voldoende deskundige en personele capaciteit een randvoorwaarde. In de huidige organisatie is het vereist dat per domein een inkoopadviseur wordt aangesteld die optreedt als inkoopadviseur en procesbegeleider van de aanbestedingen. Inkooppakketten kunnen worden toegedeeld aan de inkoopadviseurs waarbij domein specifiek doch integraal wordt gekeken. Ieder domein wordt voorzien van een inkoopadviseur (Bedrijfsvoering 1 fte, Ruimte + Beheerafdelingen 0,6 fte; het Sociaal Domein is al voorzien van een inkoopadviseur). Dit alles wordt centraal gecoördineerd en aangestuurd door een centrale inkoopcoördinator en met ondersteuning/advisering van een juridisch adviseur inkoop en aanbesteding. De structurele kosten van deze uitbreiding bedragen per gemeente € 62.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De vacatures voor inkoopadviseur domein Bedrijfsvoering en het Ruimtelijk domein zijn ingevuld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Kosten voor het MTO (tweejaarlijkse kosten van € 25.000)

[Kadernota 2019 nr. 0.04i]

Wat wilden we?

We achten het belangrijk om iedere twee jaar een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) te houden. We peilen dan de algemene tevredenheid van de medewerkers. Medewerkers rekenen ook op deze frequentie. Dit levert waardevolle informatie op voor het MT en zo kan de bedrijfsvoering eventueel ook bijgesteld worden. De kosten van een dergelijk onderzoek eens per twee jaar zijn ongeveer € 25.000 (per gemeente dus € 12.500 per twee jaar). In het afgelopen jaar (2019) hebben we een dergelijk onderzoek uitgevoerd. In verband met de huidige financiële positie van de gemeente voor de jaren 2020 e.v. is er kritisch gekeken naar onder meer de kosten van dergelijke onderzoeken. We benadrukken nogmaals het belang van een periodiek MTO. Daarom willen we het komende jaar benutten om te bepalen op welke wijze wij in de toekomst de algemene tevredenheid van onze medewerkers willen meten en in welke frequentie. Pas als dit duidelijk is kunnen we ook iets zeggen over de kosten. Daarom stellen wij voor om de, in de kadernota verwerkte reeks van

€ 12.500 per twee jaar per gemeente, voorlopig te laten vervallen.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is het laatste MTO uitgevoerd. Het structurele budget hiervoor ad € 12.500 per twee jaar per gemeente is als taakstellende bezuiniging in de begroting doorgevoerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Wij benadrukken het belang van een periodiek MTO en zijn voornemens deze in 2022 uit te voeren in onze organisaties.

Status

 [Gereed]

Gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening

[Kadernota 2019 nr. 0.04k]

Wat wilden we?

Het doel van gepersonaliseerde digitale gemeentelijke informatievoorziening is verbetering van de (online) dienstverlening. Dit zorgt voor minder belasting op de andere kanalen zoals telefonie en balies door de meer proactieve en persoonsgerichte communicatie. Er zijn vele digitale middelen beschikbaar om de burger gericht en sneller van dienst te zijn. Tal van gemeenten slaan deze weg in, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volgen hierin.

Vorig jaar heeft de raad van Achtkarspelen hiertoe € 30.000 beschikbaar gesteld. In het kader van "Samen tenzij" verdelen we de kosten van gepersonaliseerde dienstverlening, zoals geïnitieerd door de gemeenteraad van Achtkarspelen, over beide gemeenten. Dit betekent voor Tytsjerksteradiel € 15.000. Het budget van de gemeente Achtkarspelen kan worden verminderd met € 15.000.

Wat hebben we bereikt?

Dit jaar is het budget benut om de verschillende bronnen van klant informatie binnen de verschillende gemeentelijke systemen op een goede wijze te ontsluiten. Dit is een goede bijdrage in de vorming van een integraal klantbeeld.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

 [Continue proces]

Kwantitatieve en kwalitatieve impuls financiën & control

[Kadernota 2019 nr. 0.04o]

Wat wilden we?

De kwaliteit van de beheersorganisatie binnen de gemeenten en de Werkmaatschappij is ondermaats. De beheersing van de processen binnen onze organisaties voldoet voor een (belangrijk) deel niet aan de te stellen eisen en er is sprake van meerdere aandachtspunten voor verbetering. De gemeenten zijn in de jaren 2017 en 2018 geconfronteerd met forse financiële tekorten. Door te late, onvolledige en soms foutieve informatievoorziening zijn

besturen, colleges en raden hiermee bij herhaling verrast. Tijdige bijsturing was hierdoor niet of nauwelijks mogelijk. Daarbij kon ook de accountant in de afgelopen jaren niet of in beperkte mate steunen op de interne beheersing. Dit heeft bij de jaarrekeningen geleid tot meerdere oordeelsonthoudingen op het gebied van de getrouwheid en de rechtmatigheid en in enkele gevallen tot afkeurende verklaringen op het gebied van rechtmatigheid en verklaringen met beperking voor getrouwheid.

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Door verbetering van de structurele beheersing van de processen (o.a. op het gebied van processen, procedures, budgethouderschap, budgetbeheer, rollen, taken en verantwoordelijkheden, P&C, integrale advisering en (verbijzonderde) interne controle), moet de bedrijfsvoering weer op orde komen. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden hebben de colleges van B&W op 26 maart 2019 besloten tot een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Als vervolg hierop is een reorganisatieplan geschreven waarin deze impuls is aangebracht. Het DB van de Wwerkmaatschappij heeft een voorgenomen besluit genomen over het reorganisatieplan. Het plan ligt nu voor advies bij de OR.

De belangrijke vereisten die in dit kader aan het team Financiën kunnen worden gesteld, zijn dat zij de toegevoegde waarde (voorzien in maatschappelijke behoeften en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken) van de organisaties kritisch kan beoordelen, zichtbaar kan maken en ook zicht heeft op de besteding van de financiële middelen; kortom een relatie kan leggen tussen maatschappelijke en financiële resultaten. Daarbij wordt de context waarbinnen de teamleden van Financiën werken vanzelfsprekend complexer, eisen en verantwoordelijkheden groter en ook kennis en organisatie van beheersing van IT-systemen steeds groter. Bovendien heeft de komst van de GR Werkmaatschappij 8KTD geleid tot het ontstaan van drie organisaties, wat bij het team Financiën ook zorgt voor een grotere complexiteit.

In het reorganisatieplan wordt voor het team Financiën een uitbreiding voorzien van 3,4 fte, waarvan dus 1 fte tijdelijk voor 2 jaar (2020 en 2021). De structurele uitbreiding van de formatie (2,4 fte) incl. een kwaliteitsimpuls bedraagt structureel € 300.000 per jaar (€ 150.000 per gemeente); de incidentele uitbreiding voor 2020 en 2021 bedraagt € 90.000 per jaar (€ 45.000 per gemeente).

Wat hebben we bereikt?

Het verbeterplan Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het plan voorziet erin dat een deel van de kwaliteitsimpuls tijdelijk is. Gezien de veelheid en complexiteit van het werk dat verzet moet worden om de beheersing van de processen op orde te brengen is de duur van de tijdelijke inzet van 1 fte te kort.

Status

[Op schema]

Energielabel gemeentelijke gebouwen

[Kadernota 2019 nr. 0.04s]

Wat wilden we?

Vanuit de overheid is er een verplichting opgesteld dat kantoorgebouwen groter dan 100m² voor 1 januari 2023 moeten voldoen aan Energielabel C. Dit is opgenomen in het bouwbesluit. Concreet is artikel 5.11 van het bouwbesluit gewijzigd op 17 oktober 2018. Daarin is gesteld dat een kantoorgebouw een energie-index van 1,3 of beter moet hebben. Als dit per 1 januari 2023 niet het geval is mag het gebouw niet meer gebruikt worden. In 2008 heeft een adviesbureau vastgesteld dat het gemeentehuis een Energielabel G heeft. Na 2008 zijn er verschillende verbouwingen en wijzigingen van de installaties geweest. Deze wijzigingen zijn niet verwerkt in het Energielabel overzicht. Het voorstel is om een energie-adviesbureau uit te laten zoeken wat het energielabel van het gemeentehuis nu is en wat ervoor nodig is om het gebouw aan energielabel C te laten voldoen. Uit het onderzoek moet duidelijk worden welke maatregelen nodig zijn en welke kosten dit met zich meebrengt.

We laten een energie adviesbureau uitzoeken wat het energielabel van het gemeentehuis nu is en wat er voor nodig is om het gebouw aan energielabel C te laten voldoen. Uit het onderzoek moet duidelijk worden welke maatregelen nodig zijn en wat de kosten daarvoor zijn. Het vervolgtraject is dan dat we moeten kijken hoe we het gaan financieren en hoe we de werkzaamheden in de tijd weg gaan zetten zonder veel overlast aan medewerkers en bezoekers te veroorzaken. Het uitvoeren van het onderzoek moet naar schatting € 30.000 kosten. De kosten hiervan zijn meegenomen in de bestuursrapportage 2019.

Wat hebben we bereikt?

Het onderzoek is uitgevoerd en de resultaten zijn in een memo vastgelegd. Ondertussen is het energielabel van het gemeentehuis bijgewerkt tot label C.

Wat is (nog) niet gelukt?

Comfort klachten: slechte ventilatie blijft een probleem.

Status

 [Gereed]

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E)

[Kadernota 2019 nr. 0.04w]

Wat wilden we?

Als goed werkgever willen wij onze medewerkers een veilige werkomgeving bieden. In wet- en regelgeving (Arbowetgeving) ligt vast waaraan een veilige werkomgeving moet voldoen en wat de verplichtingen zijn voor ons als werkgever. De Arbeidsinspectie toetst op de naleving hiervan en kan bij het (herhaaldelijk) niet voldoen aan de te stellen eisen hoge boetes opleggen. We beschikken sinds begin dit jaar over een preventiemedewerker (wettelijke verplichting) die zich bezighoudt met de arbeidsomstandigheden binnen onze gemeentelijke organisaties.

In het afgelopen jaar zijn risico's geïnventariseerd door middel van een Risico Inventarisatie

en Evaluatie (RI&E) op de ongeveer 35 locaties van beide gemeenten en is er een risico-inventarisatie voor de verschillende functies van de buitendienst gemaakt (d.m.v. een Taak Risico Analyse- TRA; ook wel Functie RI&E genoemd). Deze TRA wordt gemaakt van de functies, die de risico's niet lopen op de locatie maar onderweg en geldt met name voor functies in de buitendienst. Er is duidelijk geworden waar risico's liggen en welke acties er moeten worden genomen om te voldoen aan wet- en regelgeving.

In 2020 wordt een gestart gemaakt met diverse acties (inhaalslag) om de risico's weg te nemen of te minimaliseren. In de jaren vanaf 2021 worden deze acties gecontinueerd en bijgehouden. De incidentele kosten in 2020 die voortkomen uit de RI&E's en TRA's bedragen € 144.000. Vanaf 2021 bedragen de structurele kosten € 74.000 per jaar.

Onderstaand zijn de verschillende onderdelen (acties) uitgesplitst:

Risico inventarisatie arbozaken (RI&E)

- Vaccinaties medewerkers risicovolle functies (Hepatitis A, Hepatitis B en DTP)
 - € 70.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023)
- Lymescreening
 - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
 - € 30.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 15.000 (2021), € 15.000 (2022), € 15.000 (2023).
 - In 2020 evaluatie van het bedrag en evt. aanpassing.
- Aanpassing werkplekken / werklocaties
 - Verdeling o.b.v. aantal medewerkers
 - € 40.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 40.000 (2021), € 40.000 (2022), € 40.000 (2023)
- Toetsing RI&E's & TRA's
 - Verdeling 50/50
 - € 4.000 (2020, incidentele inhaalslag), € 4.000 (2021), € 4.000 (2022), € 4.000 (2023)

TOTAAL

- 2020 € 144.000
- 2021 € 74.000
- 2022 € 74.000
- 2023 € 74.000

Wat hebben we bereikt?

De vaccinaties zijn in 2020 uitgevoerd. In april 2021 staat de volgende vaccinatieronde gepland. De Lyme-screening heeft plaatsgevonden in februari 2020 en november 2020. De volgende screening is in november 2021. Werkplekaanpassingen worden doorlopend gedaan. De preventiemedewerker kijkt wat er nodig is om de medewerker gezond te laten

werken, vaak in overleg met de bedrijfsarts. Vaak kan dit opgelost worden door de juiste instellingen, af en toe worden hiervoor materialen aangeschaft. Voor de locaties zijn evacuatiematrassen aangeschaft.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2020 zijn geen RI&E's en TRA's getoetst door Covid-19. De verwachting is dat dit in 2021 wel zal plaatsvinden.

Status

[Op schema]

Aanpassen opleidingsbudgetten

[Kadernota 2019 nr. 0.04x]

Wat wilden we?

Op dit moment bedraagt het opleidingsbudget ongeveer 1,2% van de loonsom. Om de gewenste doorontwikkeling van de organisaties, het leiderschap en de medewerkers te kunnen realiseren, is meer opleidings- en ontwikkelbudget noodzakelijk. Binnen de gemeentelijke overheid is een norm van 2% van de loonsom gebruikelijk (A+O Fonds). Op dit moment voldoen we niet aan deze norm. Om te zorgen dat de organisaties in staat zijn om duurzaam van meerwaarde te zijn voor de samenleving, moet er continu in de organisaties en medewerkers worden geïnvesteerd. Dit is passend bij goed werkgeverschap. Toegroeien naar 2% van de loonsom betekent vanaf respectievelijk 2020 en 2021 een uitzetting van € 130.000 en €160.000 per gemeente en vanaf 2022 structureel € 198.000 per gemeente. Deze structurele uitzetting was onderdeel van de Kadernota 2019 zoals die door uw raad in juli 2019 is behandeld. In verband met de huidige financiële positie van de gemeente voor de jaren 2020 e.v. is er kritisch gekeken naar onder meer het opleidings- en ontwikkelbudget. We willen vasthouden aan de groei van dit budget (tot de landelijke norm), maar verlagen voorlopig het tempo waarin dit gebeurt. Zodra de financiële situatie dat weer toelaat willen we het groeitempo weer opvoeren. De temporisering betekent vanaf respectievelijk 2020 en 2021 nu een uitzetting van € 65.000 en € 80.000 per gemeente en vanaf 2022 structureel € 99.000 per gemeente.

Wat hebben we bereikt?

De opleidingsbudgetten zijn opgenomen in de structurele begroting conform voorstel uit de Kadernota 2019.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Aanpassen budget ziektevervang

[Kadernota 2019 nr. 0.04y]

Wat wilden we?

De budgetten voor ziektevervang zijn op dit moment ontoereikend om adequaat in vervangings bij ziekte te kunnen voorzien. De continuïteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering loopt daarmee gevaar. Voor de drie organisatie(s) gezamenlijk is op dit

moment 0,7% van de loonsom beschikbaar om te kunnen vervangen bij ziekte. Onvoldoende om de continuïteit in dienstverlening en bedrijfsvoering te kunnen garanderen met (mogelijk) negatieve gevolgen voor de kwaliteit en klanttevredenheid. Bovendien is er een reële kans dat het ziekteverzuim stijgt als er bij ziekte niet in vervanging kan worden voorzien. Het is noodzakelijk om te groeien naar een budget voor ziektevervangende van 2% van de totale loonsom. Dit betekent een structurele uitzetting van de begroting met € 248.000 per jaar per gemeente.

Wat hebben we bereikt?

De opleidingsbudgetten zijn opgenomen in de structurele begroting conform het voorstel uit de Kadernota 2019.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Status

[Gereed]

Informatieveiligheid en privacy

[Kadernota 2019 nr. 0.04z]

Wat wilden we?

Vanaf mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een update van de huidige BIG, "Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten". De meest basale onderdelen van deze wet- en regelgeving zijn inmiddels geïmplementeerd echter nog in onvoldoende mate. In het recent uitgevoerde RKC-onderzoek is tevens geconstateerd dat beide gemeenten, volgens externe analyses, niet geheel in control zijn op het gebied van informatiebeveiliging. Om in control te komen, zoals ook benoemd in het RKC-rapport, zijn de volgende onderwerpen minimaal benodigd:

- Een bewustwordingscampagne met continue karakter
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

De totale jaarlijkse kosten worden ingeschat op € 35.000 (€ 17.500 per gemeente per jaar). Dit betreft overigens een eerste verkenning van de toenemende urgentie van informatieveiligheid en privacy. Er wordt onderzocht in een meerjarenplan of dit voldoende borging geeft.

Wat hebben we bereikt?

Een bewustwordingscampagne met continue karakter

Door de inzet van het leerportaal van waaruit de informatiebeveiligingstraining is uitgerold, wordt hier aan voldaan. Aangevuld met specifieke berichtgeving via SharePoint, Yammer, posters en acties.

Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligingsbeleidsplan

Het strategisch informatiebeveiliging- & privacybeleid is begin 2020 vastgesteld en zal elke 3 jaar worden herzien. Aanvullend hierop worden voor zowel informatiebeveiliging als privacy jaarplannen opgesteld die zich richten op specifieke projecten.

Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

Er is een GAP analyse verricht waar maatregelen uit voortvloeien op basis van voorgeschreven maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheden. Aanvullend zijn projecten opgestart om per applicatie het Basis Beschermings Niveau te bepalen om zo inzichtelijk te krijgen of er aanvullende maatregelen nodig zijn op applicatieniveau.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses. Dit is een continu proces wat nooit afgerond is. Bij elke nieuwe applicatie die (privacy)gevoelige informatie verwerkt, zal een risicoanalyse moeten worden verricht om duidelijk in beeld te krijgen of eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn.

Status

 [Continue proces]

Voor de periode 2020–2023 is een taakstelling geformuleerd én verwerkt in de begroting. In deze jaarrekening vertellen we

- in hoeverre de taakstelling is gerealiseerd
- wat het maatschappelijke effect was
- wat er nog gerealiseerd moet worden

Afschaffen Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

[Nr. TS-04 Pd 1]

Wat is gerealiseerd?

We zijn daadwerkelijk gestopt met deelname aan de landelijke Aanpak. Mede omdat de eigen gemeentelijke aanpak volstond.

Wat was het maatschappelijke effect?

Geen verandering.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	11	11	11	-
gerealiseerd	11	11	11	-
nog te realiseren	-	-	-	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Centrale Postkamer 8KTD

[Nr. TS-04 IenA 4]

Wat is gerealiseerd?

In 2020 zijn de eerste stappen gezet om een scanstraat te ontwikkelen bij team DIV. Er zijn besluiten genomen over de inrichting van de scanstraat, de formatieve dekking en de overheveling van taken naar het KCC.

Er is besloten om een aantal taken, zoals de routing van gescande inkomende post en e-mail, over te nemen van team DIV. De bedoeling is dat de analoge post en informatie zoveel mogelijk door de scanstraat digitaal ter beschikking wordt gesteld en dat het KCC deze, via

het centraal DMS, plaatst in taakspecifieke applicaties. Dit ondersteunt vakafdelingen en bovendien is informatie daarmee blijvend vindbaar. De teams hebben onderling afspraken gemaakt over overheveling van formatie om deze ontwikkeling mogelijk te maken en voorkomt een formatieve uitzetting. Een bezuiniging is overeenkomstig planning nog voor nu nog niet haalbaar. We streven naar een significant kleinere hoeveelheid analoge post en sturen op de voorkant zoveel mogelijk digitale processen (e-dienstverlening).

Wat was het maatschappelijke effect?

De informatiekanaalen (post, email, balies, telefoon) worden op 1 plaats gecentreerd. De klantvraag is hierdoor integraler en vollediger in beeld en kan daardoor effectiever geholpen worden.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	5	5
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	-	5	5
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Faseren onderzoekskosten Dienstverlening

[Nr. TS-0.4 Pd 2]

Wat is gerealiseerd?

Voor 'mystery guest' onderzoeken, voor vergelijkende onderzoeken of voor eigen onderzoek zijn in 2020 geen kosten gemaakt. Hierdoor is conform de afspraak € 2.500 bespaard.

Wat was het maatschappelijke effect?

Niet merkbaar.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	3	-	3	-
gerealiseerd	3	-	-	-
nog te realiseren	-	-	3	-
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Mindere dienstverlening – kanaal telefonie

[Nr. TS00.4 Pd 4]

Wat is gerealiseerd?

Via het communicatiekanaal telefonie is er op termijn een bedrag van € 20.000 te besparen. In 2020 is er hiertoe € 5.000 minder besteed.

Wat was het maatschappelijke effect?

Telefonisch was de gemeente iets minder bereikbaar dan in voorgaande jaren. Hier ligt geen directe relatie met het lagere budget. Hierbij kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan tijdelijke mindere bereikbaarheid door maatregelen Corona.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	5	10	20	20
gerealiseerd	5	-	-	-
nog te realiseren	-	10	20	20
status	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]	 [gepland]

Uitstel vervanging deel wagenpark

[Nr. TS-0.4 beh 03]

Wat is gerealiseerd?

Het netto voordeel uit het temporiseren van de kapitaallast 2022 van € 52.000 is verwerkt in begroting

Wat was het maatschappelijke effect?

Met uitzondering van een financiële besparing, heeft deze wijziging geen maatschappelijke effecten tot gevolg.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
gepland	-	-	52	12
gerealiseerd	-	-	-	-
nog te realiseren	-	-	52	12
status	 [gerealiseerd]	 [gerealiseerd]	 [gepland]	 [gepland]

Overige ontwikkelingen**Hogere bijdrage WM8KTD**

In programma 0 Bestuur en ondersteuning is toegelicht dat onze bijdrage aan de WM8KTD per saldo € 28.000 lager is dan begroot (positief). Hiervan is op basis van de verplichte verdeling over taakvelden volgens het BBV € 17.000 verantwoord onder programma 0 als onderschrijving van de begroting (positief), waarvan dan weer € 68.000 als nadeel binnen het onderdeel Overhead is verantwoord.

Externe advisering Juridische Zaken en Financiën

Op voorhand is niet aan te geven hoeveel daadwerkelijk jaarlijks van het budget voor externe advisering gebruikt gaat worden. Dit is o.a. afhankelijk van externe factoren als procedures die worden aangespannen tegen en vanuit de gemeente.

De overschrijding in 2020 is vooral te verklaren door enerzijds de kosten voor externe juridische advisering in het proefproces aangaande het regenwatersysteem. Bij Financiën is extra advies ingewonnen voor een aantal complexe fiscale zaken.

De totale overschrijding betreft € 24.000.

Lagere kosten commissies en college

Er waren in 2020 door corona minder vergaderingen dan gepland. Dit heeft geleid tot lagere kosten. Voor de jaarrekening een voordeel van € 19.000.

Ontwikkeling budgetten gemeentehuis*Facilitaire zaken*

Als gevolg van corona zijn er in 2020 meer kosten gemaakt voor o.a. schoonmaakartikelen, schoonmaakwerkzaamheden en onderhoudskosten. Daarnaast was sprake van een lagere kantineopbrengst. Per saldo voor de jaarrekening een nadeel van € 9.000.

Voorziening onderhoud gemeentehuis

In 2020 was een extra dotatie aan de voorziening voor het onderhoud van het gemeentehuis nodig van € 45.000. De structureel in de begroting opgenomen dotatie was gebaseerd op het oude beheerplan. Op basis van het actuele beheerplan bleek dat er extra geld nodig was. voor de jaarrekening 2020 een nadeel van € 45.000.

Per saldo is voor wat betreft de ontwikkeling van de budgetten van het gemeentehuis voor de jaarrekening sprake van een voordelige ontwikkeling van € 36.000.

Ontwikkeling personeelskosten overhead

De reguliere salariskosten en inhuurkosten tonen en overschrijding ten opzichte van de begroting. Tegenover dit nadeel bestaan hogere (uitleen)vergoedingen, lagere inhuurkosten bij ziektevervangning en een aantal onbenutte en onderbestede budgetten. Per saldo is hierdoor sprake van een voordelige ontwikkeling van personeelskosten binnen de overhead van € 122.000.

Voor meer informatie over de ontwikkeling van personeelskosten verwijzen wij u tevens naar de toelichting bij programma 0.

Minder aanspraak op gemeente inzake eigen risico bij WW- en ZW-uitkeringen

Er is minder aanspraak gedaan op de gemeente door uitkeringsinstanties dan begroot, vanwege het eigen risico bij WW- en ZW-uitkeringen voormalig personeel. Voor de jaarrekening een voordeel van € 30.000

Kostprijsverhogende btw

Ingaande 2020 zijn in overleg met onze belastingadviseur alle kostenplaatsen gelabeld conform het voor de werkmaatschappij berekende forfaitaire percentage. Dit heeft een voordeel ten opzichte van de begroting opgeleverd in de bijdrage aan de WM voor kostprijsverhogende btw. Voor de jaarrekening een voordeel van € 138.000.

Wat heeft het gekost?

In de programma's verantwoord en we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	8.507	9.937	9.815	121
Totaal lasten	8.507	9.937	9.815	121
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	219	48	132	85
Totaal baten	219	48	132	85
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 8.289	- 9.889	- 9.683	206

Analyse verschillen rekening – begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Verklaring resultaat	€	206
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
.4 Overhead		206
<u>Structureel</u>		206
Baten	122	
– Ontwikkeling personeelskosten overhead	122	
Lasten	84	
– Hogere bijdrage aan 8KTD	– 68	
– Ontwikkeling budgetten Gemeentehuis	– 36	
– Hogere kosten voor externe advisering Juridische Zaken en Financiën	– 24	
– Lagere kosten commissies en college	19	
– Diversen	25	
– Minder aanspraak op gemeente inzake eigen risico bij WW- en ZW-uitkeringen	30	
– Kostprijsverhogende btw: Voordeel als gevolg van hanteren forfaitair percentage	138	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inkijkje gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

onqunstig neutraal gunstig nog geen (nieuwe) gegevens

Indicator	Eenheid	Metingen en refertejaar		rek.	begr.	rek.
		O	P			
Overhead				2020	2021	2019
Percentage overhead t.o.v. de totale lasten						
Tytsjerksteradiel (Cijfers jaarrekening 2020)	euro			10,6	10,9	10,4
Nederland	euro			onbekend	onbekend	onbekend

3.2 Paragrafen

A – Lokale heffingen

Inleiding

Een deel van de inkomsten van onze gemeente bestaat uit lokale heffingen en belastingen . We geven hieronder een samenvatting zodat inzicht ontstaat in de lokale lastendruk. Dit is van belang om een goede afweging te kunnen maken tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook laten we zien welk beleid de gemeente in 2020 heeft gevoerd op het gebied van de lokale heffingen en de kwijtschelding daarvan.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De heffingen worden voor het grootste deel opgebracht door burgers.

	Begroting 2020	Rekening 2020	Vershil
<i>(x € 1.000)</i>			
Afvalstoffenheffing			
0.2 Burgerzaken	-	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-	-	-
7.3 Afval	3.811	3.987	176
Begraafenisrechten			
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	17	15	- 2
Bouwvergunningen			
0.2 Burgerzaken	-	2	2
8.3 Wonen en bouwen	279	244	- 35
Burgerzaken			
0.2 Burgerzaken	323	296	- 27
2.1 Verkeer en vervoer	-	17	17
Omgevingsvergunningen			
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	12	- 7
2.1 Verkeer en vervoer	6	-	- 6
8.1 Ruimtelijke ordening	15	6	- 9
8.3 Wonen en bouwen	- 7	23	30
Overig			
0.2 Burgerzaken	-	3	3
1.2 Openbare orde en veiligheid	4	3	- 1
2.3 Recreatieve havens	82	90	8
2.4 Economische havens en waterwegen	2	7	5
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	-	- 2

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	18	9	- 9
7.4	Milieubeheer	2	1	- 2
8.3	Wonen en bouwen	12	12	-
OZB				
0.61	OZB woningen	5.577	5.563	- 14
0.62	OZB niet-woningen	2.320	2.325	5
Precario				
0.64	Belastingen overig	2.026	2.016	-10
5.2	Sportaccommodaties	8	-	- 8
Reclame				
0.64	Belastingen overig	46	43	- 3
Rioolheffing				
7.2	Riolering	1.994	2.143	148
Toeristenbelasting				
3.4	Economische promotie	215	321	106
TOTAAL		16.773	17.136	363

Uitgangspunten leges- en tarievenbeleid

Voor de jaarrekening gebruiken we de uitgangspunten van de programmabegroting 2020. Deze vindt u in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van alle huishoudens als dekking in de kosten van het ophalen van het huishoudelijk afval (een wettelijk verplichte taak). Het is een algemene heffing. Dat wil zeggen, dat elke huishouding afvalstoffenheffing betaalt, ook al zou men beweren dat men niet gebruik maakt van de dienstverlening van de gemeente.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2020 € 3.261.000. De opbrengsten waren € 3.459.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2020 106%.

Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten ad € 198.000 hebben we gestort in de Voorziening afval. Daardoor kunnen we dit gebruiken voor de taak waarvoor het is bestemd. Daarnaast zijn de lasten weer in evenwicht met de baten zodat er 100% kostendekkendheid ontstaat.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de afvalstoffenheffing voor 2020 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2019.

Tarieven afvalstoffenheffing	2020	2019	Vershil	Vershil %
Eenpersoonshuishouden	198,00	139,80	58,20	29,39%
Meerpersoonshuishouden	283,20	199,80	83,40	29,45%

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven over alle gebouwen als dekking voor de kosten voor het onderhouden en in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel en voor de zorg van afvoer van grond- en hemelwater.

De gemeente mag voor een groot deel zelf de hoogte van de rioolheffing bepalen. We gaan daarbij uit van het volgende:

- Heffing op basis van vaste tarieven bij gebruiker en eigenaar.
- Voor gebruikers maken we verschil tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens in de verhouding 70:100.
- De opbrengsten van de rioolheffing moet de kosten dekken maar mag niet hoger zijn dan 100%. Waarbij het uitgangspunt van het geldende verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) is, dat dit langjarig geldt.
- Er is een basisheffing voor alle percelen.

De kosten die worden toegerekend aan de rioolheffing komen van een aantal taakvelden, waarbij taakveld riolering het centrale taakveld is. Van dit taakveld wordt nagenoeg 100% van de kosten toegerekend. Daarnaast worden kosten toegerekend van taakveld wegen, het gaat om een deel van de kosten van straatreiniging, onderhoud duikers en tractiemiddelen. Verder wordt een deel van de kosten van de werkplaats toegerekend.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

Bij de opbrengsten is er naast de rioolheffing nog sprake van vergoedingen voor individuele diensten, zoals het aanleggen van huisaansluitingen of het legen van beerputten.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2020 € 2.103.000. De opbrengsten waren € 2.143.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2020 102%.

Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten ad € 40.000 hebben we gestort in de Voorziening riolering. Daardoor kunnen we dit gebruiken voor de taak waarvoor het is bestemd. Daarnaast wordt door deze last de kostendekkendheid weer teruggebracht tot 100%.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de rioolheffing voor 2020 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2019.

Tarieven rioolheffing	Begroting 2020	Begroting 2019	Vershil	Vershil %
Niet aangesloten percelen	48,00	46,80	1,20	2,50%
Eigenaar/bewoner				
Eenpersoonshuishouden	138,00	134,40	3,60	2,61%
Meerpersoonshuishouden	154,20	150,00	4,20	2,72%
Huurder				
Eenpersoonshuishouden	87,00	84,60	2,40	2,76%
Meerpersoonshuishouden	103,20	100,20	3,00	2,91%
Bedrijven	181,20	176,40	4,80	2,65%

Reclamebelasting

Op 19 december 2013 heeft de raad besloten tot het invoeren van een reclamebelasting. De opbrengsten worden gestort in een ondernemersfonds. Daarmee kunnen ondernemers in het centrum promotionele activiteiten organiseren en inspelen op de ontwikkelingen van het Nieuwe Winkelen en de leegstandsproblematiek.

De reclamebelasting rekent een vast bedrag van € 75 per object en een flexibel bedrag van €1,90 per € 1.000 van de WOZ-waarde (niet-woningen). De WOZ-waarde kan elk jaar veranderen. Om toch een financieel stabiel fonds te houden kan het flexibele bedrag ook elk jaar aangepast worden.

De werkelijke opbrengst reclamebelasting bedroeg in 2020 € 42.837. Dit is gestort in de Voorziening ondernemersfonds. Uit de voorziening is in 2020 een voorschotbijdrage aan de Stichting Ondernemersfonds Burgum uitgekeerd van € 36.000. De voorziening bedraagt op 31 december 2020 € 50.730.

Precariobelasting

De heffing van precariobelasting is eindig. Voor 2020 en 2021 kunnen we nog precariobelasting heffen. De wettelijke mogelijkheid voor de gemeenten om precariobelasting te heffen op kabels en leidingen van nutsbedrijven is ingaande 2016 afgeschaft. Er is een overgangperiode van toepassing tot en met het jaar 2021.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dan moeten ze wel voldoen aan de voorwaarden van de Invorderingswet.

Kwijtschelding	2020	2019
Aantal toegewezen aanvragen	538	483
Aantal afgewezen aanvragen	134	131
Totaal aantal aanvragen	672	614
Automatische kwijtschelding	348	303
Toekenning op aanvraag (volledig)	133	171
Toekenning op aanvraag (gedeeltelijk)	17	9
Totaal aantal kwijtscheldingen	498	483
Kwijtgescholden belastingbedragen	158.412	118.000

B – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We zijn verplicht om in een paragraaf het weerstandsvermogen en de risicobeheersing op te nemen.

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente.

Deze paragraaf geeft een beeld van de weerstandscapaciteit en de risico's en het beleid dat daarbij hoort. Ook presenteren we een aantal verplichte kengetallen. Deze vertellen iets over de financiële positie van onze gemeente.

Verloop reserves en voorzieningen in begrotingsperiode

Het saldo van de jaarrekening beschouwen we als *incidentele weerstandscapaciteit*. De reserves zien we als *structurele weerstandscapaciteit*.

De raad beslist over de inzet van de Algemene Reserve. De Bestemmingsreserves zijn nadrukkelijk voor specifieke doelen bestemd.

De stand van het eigen vermogen bedraagt, na verwerking van het rekeningresultaat, eind 2020 € 28.564.000.

Eigen vermogen (reserves) <i>(x € 1.000)</i>	Boekwaarde per 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde per 31-12-2020
• Algemene reserve	12.412	6.804	444	18.772
• Bestemmingsreserve	10.454	2.688	2.467	10.675
• Resultaat na bestemming	4.522	883-	4.522	883-
TOTAAL	27.388	8.609	7.433	28.564

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit zegt hoe de gemeente eenmalige tegenvallers op kan vangen. Feitelijk is dit de optelsom van het *vrij te gebruiken* deel van de reserves en de *stille* reserves.

- Het vrij te gebruiken deel van de reserves is dat deel waarvan nog geen bestemming is vastgelegd. In onze gemeente is dit de Algemene Reserve.
- De stille reserves zijn bezittingen die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde én op korte termijn verkoopbaar zijn. Voor zover op dit moment bekend, heeft onze gemeente geen stille reserves.

Daarnaast hebben we in de exploitatie een aantal stelposten opgenomen voor onvoorziene eenmalige uitgaven.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in het jaar op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van bestaande taken.

Bij ons gaat het dan om het *begrotingsoverschot* en de *onbenutte belastingcapaciteit*. De onbenutte belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre we de mogelijkheid hebben om vooral de OZB-tarieven te verhogen.

Structurele weerstandscapaciteit (x € 1.000)	prim.begr.	begr. na wijziging	rekening
Begrotingsoverschot	-1.550	-2.218	-883
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit (ASH)	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit (Rioolrecht)	-	-	-
TOTAAL	-1.550	-2.218	-883

Risico's

Niet ieder risico heeft direct gevolgen voor de weerstandscapaciteit. We spreken van een risico als het gaat om

- relatief grote bestaande of toekomstige verplichtingen
- met een buitengewoon karakter
- waarbij de omvang en de kans onmogelijk is in te schatten
- en die niet kan worden afgedekt door een voorziening, verzekering of andere beheersmaatregel.

Risico's waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 100.000 wordt geschat beschouwen we als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Daarboven worden ze in de paragraaf weerstandsvermogen.

Gewone risico's, het overschrijden van de begroting, betekenen niet automatisch dat er een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om open-einde regelingen, aantallen bijstandsgerechtigden en bijstelling van Rijksbudgetten. Maar ook om vertragingen in processen, het niet realiseren van beleidsdoelstellingen, risico's met betrekking tot arbo en veiligheid, faillissement van aannemers en het aantreffen van

bodemvervuiling bij aankoop van grond. Dergelijke afwijkingen melden we via de bestuursrapportages.

Verzekering van risico's

Een deel van de risico's kan worden afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Dat betekent een afweging tussen de kans op schade en de kosten daarvan enerzijds en de verzekeringspremie anderzijds. We bekijken van tijd tot tijd of er bijstelling nodig is.

Risico's ten laste van de weerstandscapaciteit

In de programmabegroting hebben wij een aantal risico's beschreven. Hieronder vertellen we per onderwerp in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich ook ná 2020 zal voordoen.

In de programmabegroting 2020 zijn een aantal risico's beschreven.

Hieronder wordt per onderwerp aangegeven in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich voortzet ná 2020.

Onderwerp	Sociaal Domein
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Door de aanhoudende tekorten binnen het sociaal domein drukt dit op de toekomstige begrotingen en jaarrekeningen. Het risico dat er door noodzakelijke bezuinigingen op andere beleidsonderdelen ook verschraling gaat optreden is hierdoor aanwezig. Een gevolg hiervan zou kunnen zijn een toename van klachten van de inwoners.
Financieel risico	€ 800.000
Kans van optreden	50%
Benodigd weerstandsvermogen	€ 400.000

Onderwerp	Bouwgrondexploitatie
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Het hebben van een bouwgrondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. In de paragraaf Grondbeleid worden de financiële risico's van de bouwgrondexploitatie toegelicht. Door het jaarlijks opstellen van geactualiseerde berekeningen op basis van de meest recente ontwikkelingen kunnen wij de raad tijdig informeren via de reguliere P&C-cyclus.
Financieel risico	€ 625.000
Kans van optreden	20%
Benodigd weerstandsvermogen	€ 125.000

Onderwerp	Algemene uitkering
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Voor het meerjarenperspectief wordt in de circulaires van het Rijk onvoldoende aangegeven waar de gemeenten rekening mee kunnen houden. In die zin blijft de algemene uitkering als belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente een risico. Berichtgeving betreffende ontwikkelingen algemene uitkering uit het gemeentefonds nauwlettend volgen. Zodra meer zekerheid wordt geboden zullen wij een nieuwe berekening confronteren met de berekende algemene uitkering in de begroting. Eventuele verschillen inbrengen via reguliere planning- en controlcyclus en daar waar nodig de raad vooraf informeren.
Financieel risico	€ 400.000 – € 800.000
Kans van optreden	50%
Benodigd weerstandsvermogen	€ 200.000 – € 400.000

Onderwerp	Borgstelling geldleningen aan woningbouwcorporaties
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	<p>Onze gemeente staat per 31-12-2020 borg voor een bedrag van 93,5 miljoen voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties. Van dit bedrag heeft 82,1 miljoen betrekking op woningcorporatie WoonFriesland. Het totale bedrag aan borgstellingen is overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt.</p> <p>Dit betekent in de praktijk, dat de corporatie in eerste instantie wordt aangesproken (primair), daarna het WSW (secundair) en dan pas de gemeente en het rijk, elk voor 50%. Het betreft een relatief gering risico.</p>
Financieel risico	relatief gering
Kans van optreden	heel klein
Benodigd weerstandsvermogen	niet van toepassing

Onderwerp	Covid-19
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	<p>Onvoorziene kosten en daling van inkomsten door Covid-19. Compensatie-uitkeringen vanuit het rijk zijn hopelijk voldoende om de extra kosten te kunnen dekken. Voor het verslagjaar 2021 is de verwachting dat er extra beroep zal worden gedaan op de gemeentelijke BUIG-middelen en de maatschappelijke opvang. Bij continuering van het thuiswerken zullen extra kwalitatieve investeringen nodig zijn in ICT, thuiswerkplekken en andere facilitaire voorzieningen.</p>
Financieel risico	€ 500.000 - € 920.000
Kans van optreden	60%
Benodigd weerstandsvermogen	€ 300.000 - € 552.000

Onderwerp	PAS en PFAS
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	<p>PAS Minder stikstof, sterkere natuur en economische ontwikkeling zijn de doelen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Dit kan ook voor onze gemeente gelden.</p> <p>PFAS Op basis van het nieuwe beleid (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart) en verruimde normen voor PFAS zijn er geen (grote) belemmeringen voor de afvoer of toepassing van grond. Voor het toepassen van baggerspecie afkomstig uit baggerwerken zijn echter nog wel belemmeringen. In de toepassingslocaties van het Wetterskip Fryslân, voormalige zandwinputten zoals De Wiide Ee, zijn de normen nog niet versoepeld. Wanneer de bodemkwaliteitskaart niet geldig is als erkend bewijsmiddel moet men in de huidige situatie wel structureel extra kosten maken voor het analyseren van PFAS binnen een partijkeuring of waterbodemonderzoek.</p>
Financieel risico	-
Kans van optreden	-
Benodigd weerstandsvermogen	-

Onderwerp	Ombuigingen (begroting 2021) en maatregelenpakket (begroting 2020)
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Het risico is aanwezig dat de begrote bezuinigingsbedragen niet of niet geheel worden gerealiseerd in het betreffende jaar waarin deze bedragen zijn begroot.
Financieel risico	€ 3.200.000
Kans van optreden	10%
Benodigd weerstandsvermogen	€ 320.000

Onderwerp	Omgevingswet
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden, lopen wij in meer of mindere mate risico's die zijn weerslag kunnen hebben op het weerstandsvermogen. De invoering van de Omgevingswet is de grootste stelstelwijziging binnen het fysieke domein en in die zin vergelijkbaar met de recente decentralisaties in het sociale domein.
Financieel risico	niet bekend
Kans van optreden	niet bekend
Benodigd weerstandsvermogen	niet bekend

Onderwerp	Duurzaamheid
Risico bewaarheid (J/N)	N
Beschrijven optreden risico bij 'J'	n.v.t.
Onttrokken aan reserve	€ 0
Gestort in reserve	€ 0
Continuering risico na 2020 (J/N)	J
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2021	In de gemeentelijke Duurzaamheidsagenda is een aantal keuzes opgenomen die in meer of mindere mate van invloed kunnen zijn op het weerstandsvermogen. Met name de energietransitie op basis van het klimaatakkoord zal veel extra inzet, en dus kosten, met zich meebrengen. Uit een eerste ruwe uitkomst van het onderzoek van de Raad voor het openbaar bestuur blijkt dat aangaande de benodigde inzet om invulling te kunnen geven aan het klimaatakkoord in de periode 2022-2030 fors is. Het is nog niet duidelijk of hier ook structureel Rijksmiddelen tegenover staan.
Financieel risico	niet bekend
Kans van optreden	niet bekend
Benodigd weerstandsvermogen	niet bekend

Voor de risico's in deze jaarrekening is op basis van bovenstaande classificatie een te verwachten beslag op de weerstandscapaciteit berekend. De conclusie is, dat de financiële impact van de risico's kan worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit van onze rekening en begroting.

Onderwerp	Financieel risico	Kans van optreden	Benodigd weerstandsvermogen
Sociaal domein	800.000	50%	400.000
Bouwgrondexploitatie	625.000	20%	125.000
Algemene uitkering	600.000	50%	300.000
Borgstelling geldleningen aanwoningbouwcorporaties	-	-	-
PAS en PFAS	-	-	-
Covid-19	710.000	60%	426.000
Ombuigingen ca.	3.200.000	10%	320.000
Omgevingswet	-	-	-
Duurzaamheid	-	-	-
Totaal	5.935.000		1.571.000
Algemene reserve			17.888.000

Kengetallen

Kengetallen zijn verplicht en ze vertellen iets over de financiële gezondheid van de gemeente. Hieronder worden ze weergegeven vanaf 2017.

LEGENDA					
t.o.v. vorige meting		prognose mjb 2021 – 2023			
ongunstig		ongunstig			
neutraal		neutraal			
gunstig		gunstig			
nog geen gegevens		geen/onvoldoende gegevens			
Kengetal	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2020
Grondexploitatie	4,42	3,45	1,78	0,69	4,73
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote	47,69	37,64	28,90	24,80	52,05
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32,22	33,72	25,19	22,10	48,57
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Solvabiliteitsrisico	24,45	19,69	34,62	35,01	12,11
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Structurele exploitatie­ruimte	-3,20	-4,44	-0,84	3,59	0,70
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					
Belastingcapaciteit	109,40	100,35	101,37	108,30	101,37
t.o.v. begroting 2020					
prognose o.b.v. historie					

Toelichting

Grondexploitatie	<p>Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond in exploitatie zich verhoudt ten opzichte van de totale baten, exclusief reservemutaties, in het begrotingsjaar. Op grond van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV zijn de ruwe gronden per 1-1-2016 gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Hierdoor is het kengetal met een flinke sprong gedaald.</p> <p>Een daling van het percentage betekent dat de waarde van de grond in exploitatie ten opzichte van de totale lasten lager wordt. Dit heeft een gunstig effect op mogelijke risico's.</p>
Netto schuldquote	<p>De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.</p>
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<p>De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen. Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.</p>
Solvabiliteitsrisico	<p>Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het getal, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De uitkomst is afhankelijk van de wijze waarop bezittingen in de gemeente worden gewaardeerd. Dat verschilt nogal per gemeente. Verbeteren van de solvabiliteit kan door het eigen vermogen te vergroten (bijvoorbeeld door het verkopen van de aandelen) en door het vreemd vermogen te verkleinen (bijvoorbeeld door minder te lenen).</p>
Structurele exploitatieruimte	<p>Dit kengetal kijkt naar de structurele baten en de structurele lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief getal geeft aan dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer kan verbeteren door meer structurele baten of minder structurele lasten op te voeren.</p>
Belastingcapaciteit	<p>Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen dan wel of er ruimte is voor nieuw beleid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen is gerelateerd aan de totale woonlasten. En die ruimte wordt dan bepaald door de vergelijking met de gemiddelde woonlasten in Nederland (in het vorige jaar).</p>

C – Onderhoud kapitaalgoederen

Tytsjerksteradiel heeft een flink aantal vierkante kilometers aan openbare ruimte in beheer. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Daarvoor zijn goederen nodig in de vorm van wegen, riolering, water, groen, verlichting, gebouwen enz. We noemen dat kapitaalgoederen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en daarmee ook voor de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf gaan wij hier verder op in.

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. En die daarna regelmatig onderhoud vergen. Vaak is de blik gericht op nieuwe investeringen. Maar onderhoud van de bestaande kapitaalgoederen is minsten zo belangrijk. Belangrijk voor de huidige gebruikers maar ook om deze in stand te houden voor toekomstige generaties. Het onderhoud beslaat vaak ongeveer vijftien procent van de begroting.

In het afgelopen jaar (2020) zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) diverse beheerplannen geactualiseerd. We noemen hier o.m. het beheerplan voor Onderhoud gemeentelijke gebouwen, het beheerplan Wegen (en conservering beweegbare bruggen), en het verbreed Gemeentelijk Riolering Plan (vGRP).

Wegen

We werken aan het kapitaalgoed wegen (en conservering beweegbare bruggen) vanuit het in 2014 vastgestelde beeldkwaliteitsplan “Behear yn Byld”, daarin is het onderhoudsniveau Basis gekozen, en onderhoudsniveau Basis+ voor de winkelcentra en voetpaden. De kwaliteit van het areaal voldoet nu nog aan de vastgestelde normen voor beeldkwaliteit en streefwaardes o.b.v. de beheer systematiek van het CROW. In de afgelopen jaren zijn de budgetten in meerdere bezuinigingsronden naar beneden bijgesteld. Financieel gezien zijn de beschikbare budgetten (vooralsnog) toereikend om adequaat het areaal te onderhouden. Wel stellen we vast dat de komende jaren een deel van de voorziening nodig is om dit niveau vast te houden.

Gebouwen

De essentie van een beheerplan voor gemeentelijke gebouwen is de instandhouding van het gebouw nadat het gerealiseerd is tot aan het moment dat het ofwel een kapitaalinjectie behoeft (functioneel niet meer te gebruiken / een andere functie moet krijgen / niet meer aan de geldende eisen voldoet), ofwel wordt afgestoten/gesloopt. Het beheerplan voorziet dus in een goede staat houden van de gemeentelijke gebouwen in de gebruiksfase. De werkzaamheden die daaruit voortvloeien worden bepaald door wettelijke eisen waaraan voldaan moet worden, zoals legionella, en veiligheid en normen voor elektrische installaties. De onderhoudssituatie van de gemeentelijke gebouwen is goed op orde en de beschikbare middelen zijn toereikend om hierin te blijven voorzien. Wel is er besloten om meerdere vervangingsinvesteringen in gemeentelijke gebouwen uit te stellen (hangt samen met de ontwikkeling van de visie op het maatschappelijk vastgoed die in 2021 aan bod zal komen).

Een specifieke, aan corona gerelateerde, ontwikkeling betreft de eisen die aan ventilatiesystemen worden gesteld. In 2020 is uitgebreid aandacht besteed aan het ventilatiesysteem i.v.m. mogelijke verspreiding van het Sars-cov 2 virus door het systeem. Waar mogelijk is de recirculatie van de lucht afgebouwd, en is de totale hoeveelheid in te blazen frisse buitenlucht verhoogd. Er is inzichtelijk gemaakt hoeveel personen per ruimte aanwezig mogen zijn, gerelateerd aan de frisse luchthoeveelheid die in een ruimte wordt geblazen. Het ventilatiesysteem moet nog verder geoptimaliseerd worden, samen met Arbo wordt gewerkt aan een traject om dit te realiseren.

Riolering

Om de gemeentelijke wettelijke zorgplicht met inzake de waterhuishouding zo goed mogelijk in te vullen is het vGRP geactualiseerd. Hierbij is de keuze gemaakt door de gemeenteraad, met het oog op de voorziene klimatologische veranderingen, om het beheer vanuit een “klimaat robuust scenario” vorm te geven. Het nieuwe vGRP biedt daarmee een uitvoeringsinstrument voor de gemeentelijke watertaken. In het vGRP wordt een beleidskader gegeven voor de periode van 2020–2025, en hierin zijn ambities uitgewerkt waarin meer aandacht is voor het klimaat robuust inrichten van de openbare ruimte, meer inzet op advies en voorlichting aan burgers op het gebied van vergroening, afkoppeling, en klimaat robuust handelen. Hiermee is ook tegemoetgekomen aan de accenten die vanuit de gemeenteraad en burgers aan de gemeentelijke beheersorganisatie zijn meegegeven.

D – Financiering

Financiering, ook wel treasury genoemd, betekent het beheren van het geld binnen de gemeente. Zo moeten er steeds tijdig financiële middelen aanwezig zijn om de rekeningen te kunnen betalen. Bij tekorten moet de gemeente bijlenen, overschotten moeten we tijdelijk bij de staat beleggen.

Het Rijk heeft regels opgesteld over hoe gemeenten hun geld moeten beheren. Deze regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet bepaalt ook, dat gemeenten een treasurystatuut moeten hebben. Daarin staat hoe wij geld mogen lenen of uitlenen.

Treasurybeleid

De wet stelt verplichtingen op het gebied van treasury. We hebben daarnaast ook zelf verplichtingen vastgelegd in het Treasurystatuut. De wet Fido stelt dit verplicht. Er staat in waarvoor we verantwoordelijk zijn:

- de treasuryfunctie
- de uitvoering van de treasury
- het risicobeheer

Het nieuwe Treasurystatuut is vastgesteld door de Raad in haar vergadering van 23 april 2020. De treasuryfunctie is binnen de regels van het treasurystatuut uitgevoerd.

Schatkistbankieren

Vanaf december 2013 zijn gemeenten verplicht hun eventuele overtollige tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit zogenaamde “schatkistbankieren” zorgt voor verlaging van de Nederlandse EMU-schuld. Om efficiencyredenen mogen we een relatief gering bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. Dit bedrag, het drempelbedrag, is voor onze gemeente in 2020 €627.000. Het gemiddelde tegoed van de gemeente over een kwartaal mag niet hoger zijn dan deze drempel.

Onderstaande tabel toont het gemiddelde tegoed over de vier kwartalen.

Schatkistbankieren	Stand per 31-12-2020
<i>(x € 1.000)</i>	
• Kwartaal 1	471
• Kwartaal 2	430
• Kwartaal 3	439
• Kwartaal 4	494
Gemiddeld	459

Renterisico

Grote schommelingen in de stand van de rente voor financieringen kunnen ervoor zorgen dat de rente die de gemeente aan de bank betaalt ook sterk schommelt. Daarom bepaalt de wet Fido dat gemeenten aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voldoen.

Kasgeldlimiet

Om tijdelijke tekorten op de lopende rekening aan te vullen trekt de gemeente kortlopende geldleningen aan. Het voordeel van dit type leningen is dat het rentepercentage zeer laag is. Dit mag tot aan een bepaald maximum, de kasgeldlimiet. Deze limiet beperkt dus het renterisico op financieringen voor de korte termijn.

Kasgeldlimiet <i>(x € 1.000)</i>	2020
• begrotingstotaal per 1 januari	83.642
• het door de minister vastgestelde percentage	8,5%
Kasgeldlimiet	7.110

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2020 maximaal € 7,1 miljoen aan kortlopende geldleningen mocht aantrekken. Dat doen we in de vorm van kasgeldleningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In alle vier kwartalen van 2020 heeft de gemeente de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op financieringen voor de lange termijn. Het totaal van de aflossingen en het bedrag waarop een renteherziening van toepassing mag in elk jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn. Hieronder staat de norm voor 2020.

Renterisiconorm <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020
• begrotingstotaal per 1 januari	83.642
• vastgesteld percentage (wet FIDO)	20,0%
• renterisiconorm ($1 / 2 \times 100$)	16.728
• aflossingen	-
• ruimte onder renterisiconorm	16.728

Uit de tabel hierboven blijkt dat we de renterisiconorm niet hebben overtreden.

Renteschema

We zijn verplicht om een renteschema op te nemen. Dit schema biedt een cijfermatig inzicht in de rentelasten en hoe we dat toerekenen. Voor 2020 ziet het er als volgt uit.

Renteschema rekeningjaar 2020 (bedragen x € 1.000)	
Externe rentelasten lange financiering	942
Externe rentelasten korte financiering	8-
Externe rentebaten (WoonFriesland)	1-
Externe rentebaten hypotheek	38-
Externe rentebaten korte financiering	-
Saldo externe rentelasten	895
	-
Rente toe te rekenen aan de bouwgrondexploitatie	43-
Rente toe te rekenen wegens projectfinanciering	1-
Rentebaten van doorverstrekte leningen projectfinanciering	1
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	43-
TOTAAL aan taakvelden toe te rekenen externe rente	852
	-
Rente eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd tegen contante waarde)	-
Aan taakvelden (incl. taakveld overhead) toe te rekenen rente	852
	-
Boekwaarde vaste activa per 01-01-2020 (excl. bouwgrond)	58.115
Boekwaarde leningen woningbouw per 01-01-2020	35
Boekwaarde voor berekening omslagpercentage per 01-01-2020	-
	-
Omslagpercentage	1,465%
Omslagpercentage afgerond	1,500%
	-
WERKELIJK aan taakvelden toegerekende rente	871
	-
Renteresultaat op taakveld treasury	19-

Het renteresultaat is een administratief resultaat. Het gaat om het verschil tussen het *saldo van de externe rentelasten* en de *aan de programma's toegerekende rentelasten*. Dit renteresultaat heeft géén invloed op het begrotings- en/of rekeningsaldo.

Leningen

Voor de volledigheid is hieronder relevant cijfermateriaal opgenomen met betrekking tot uitgezette en opgenomen langlopende leningen.

Opgenomen langlopende leningen (excl. woningbouw)

Schuld per 1-1-2020	Schuld per 31-12-2020	Rente in %
113.445	113.445	0,00%
1.440.000	1.320.000	3,86%
2.080.000	1.920.000	4,45%
1.680.000	1.560.000	4,85%
6.720.000	6.240.000	4,95%
2.240.000	2.080.000	5,00%
2.400.000	2.240.000	1,16%
2.040.000	1.920.000	4,70%
2.160.000	2.040.000	3,20%
1.900.000	1.800.000	3,02%
2.000.000	1.900.000	2,73%

Uitgezette leningen gemeenteambtenaren

Het saldo aan uitgezette hypotheekleningen bedraagt op:

- 31-12-2019 : € 2.602.299
- 31-12-2020 : € 2.415.301

E – Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is gericht op de interne dienstverlening, die nodig is voor de uitvoering van de programma's. Wij informeren u over de onderwerpen die in 2020 bij hebben gedragen aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering of die speciale aandacht hebben gekregen, naar het onderdeel "Overhead" binnen de programma's en het onderdeel "Bestuur en Dienstverlening" binnen hoofdstuk 1.3 "In vogelvlucht".

F – Verbonden partijen

Met de verplichte opname van het onderdeel Overhead in de programmabegroting zijn de onderwerpen die voorheen in deze paragraaf werden beschreven opgenomen in het programma Overhead.

In deze paragraaf wordt op onderdelen een inhoudelijke verdieping gegeven.

Gemeenschappelijke regeling

Naam	Veiligheidsregio Fryslân		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Veiligheid)</i>		
vestigingsplaats	Leeuwarden		
openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Behartigen preventieve taken op het gebied van de volksgezondheid en infectieziektenbestrijding; • Zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding, alsmede hulpverlening bij ongevallen en rampen bewerkstelligen. 		
visie op de verbonden partij	<p>Met ingang van 1 januari 2007 zijn de gemeenschappelijke regelingen GGD Fryslân en Brandweer Fryslân opgeheven en zijn beide organisaties ondergebracht in de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân.</p> <p>Het betreft de wettelijke taken op gebied van gezondheid en brandweer die zijn ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling.</p>		
beleidsvoornemens	<p>Gezondheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid krijgt een prominente plek. • De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. • De huidige vaccinatiegraad blijft op peil. • Bijdragen aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg. • Voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient. • Er valt niemand tussen wal en schip. <p>Brandweer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen aantoonbaar paraat. • Samen aantoonbaar vakbekwaam. • Risicobewust en risicogericht samenwerken. • Nieuwbouw kazernes waar vervanging noodzakelijk is. • Vervanging brandweerauto's verspreid over de regio. 		
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 2.805	€ 0	€ 2.952
financieel belang gemeente %	4,7	0,0	4,7

toelichting	nvt
bestuurlijk belang	1 lid in het Algemeen Bestuur
risicoprofiel	 [Hoog]

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 5.266	€ 5.266	€ 3.615
einde	€ 3.615	€ 5.266	€ 3.615

Vreemd vermogen

begin	€ 58.560	€ 58.560	€ 69.718
einde	€ 69.718	€ 58.560	€ 69.718

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ -524	onbekend	onbekend

*Bron**Begroting 2020 en 2021 Veiligheidsregio***Toelichting**

In verband met de inzet van de Veiligheidsregio Fryslân bij de corona werkzaamheden zijn een groot aantal werkzaamheden blijven liggen. Deze werkzaamheden zijn doorgeschoven naar het volgende jaar.

Naam	FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)</i>		
vestigingsplaats	Grou		
openbaar belang	Toezicht houden en vergunning verlening.		
visie op de verbonden partij	De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is een gemeenschappelijke regeling van provincie, gemeenten en waterschap in Friesland. De gemeente heeft een deel van haar milieutaken op het gebied van vergunningverlening en toezichthouden verplicht aan deze organisatie uitbesteed. Het betreft de uitvoering van wettelijke taken.		
beleidsvoornemens	Met alle deelnemers is een ontwikkelprogramma gestart onder de naam FUMO 2.0 met als doel om de organisatie te verbeteren zodanig dat zij haar volledige taak binnen het toegekende budget gaat uitvoeren. Met de uitvoering van de Ontwikkelagenda FUMO 2.0 wordt intensief gewerkt aan de doorontwikkeling van de FUMO. Uit de tussenevaluatie volgt dat in 2019, met een doorloop naar 2020, nog inzet nodig is om een aantal belangrijke onderwerpen uit de ontwikkelagenda tot resultaat te brengen. Hierbij is samenwerking met de deelnemers cruciaal. De kosten voor FUMO 2.0 zijn opgenomen in de transitiebegroting.		
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 285	€ 0	€ 385

financieel belang gemeente %	2,0	0,0	2,3
toelichting	Het financieel belang is bepaald op basis van de begrote deelnemersbijdrage van de gemeente te delen op de totale deelnemersbijdragen.		
bestuurlijk belang	1 lid in Algemeen Bestuur		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 647	€ 647	€ 1.365
einde	€ 1.365	€ 647	€ 1.626

Vreemd vermogen

begin	€ 4.245	€ 4.245	€ 4.792
einde	€ 5.572	€ 4.245	€ 5.572

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 390	onbekend	€ 325

Bron voorlopige jaarcijfers FUMO 2020

Toelichting N.v.t.

Naam	Recreatieschap Marrekrite
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)</i>
vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	Beheer van de toeristische voorzieningen op water en land in de provincie.
visie op de verbonden partij	Recreatieschap Marrekrite is er om de toeristische basisinfrastructuur op water en land in Fryslân in stand te houden en verder te ontwikkelen. De ontsluiting van toeristische routes is van cruciaal belang voor het faciliteren van recreanten en gasten.
beleidsvoornemens	Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 35 kilometer aan vrije ligplaatsen in de Friese natuur, zorgt voor afvoer van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Tevens beheert en onderhoudt Marrekrite het fietsknooppuntnetwerk en het wandelknooppuntnetwerk. Het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort ook tot het werk van Marrekrite.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 38	onbekend	€ 38
financieel belang gemeente %	3,3	0,0	3,3
toelichting	nvt		
bestuurlijk belang	1 lid in het algemeen bestuur		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 4.137	€ 4.137	€ 4.750
-------	---------	---------	---------

einde	€ 4.750	€ 4.137	€ 4.750
-------	---------	---------	---------

Vreemd vermogen

begin	€ 1.380	€ 1.380	€ 480
-------	---------	---------	-------

einde	€ 480	€ 1.380	€ 480
-------	-------	---------	-------

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
---------	-----	-----	-----

werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend
-----------	----------	----------	----------

*Bron**Begroting 2020 en 2021 Marrekrite***Toelichting**

Marrekrite zal in overleg met de provincie voor de komende jaren een baggerplan opstellen. Het is moeilijk om de waterdiepte op alle aanlegplaatsen in beeld te brengen in verband met de grote hoeveelheid slibverplaatsing. In eerste instantie zullen nu de drukbezochte vaarroutes eerst in kaart worden gebracht.

Naam	Werkmaatschappij Achtkarspelen–Tytsjerksteradiel		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>		
vestigingsplaats	Buitenpost / Burgum		
openbaar belang	De Werkmaatschappij 8KTD is een samenwerkingsverband op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, waarbij gezamenlijk taken op het terrein van dienstverlening en bedrijfsvoering worden uitgevoerd, die leiden tot een behoud van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners.		
visie op de verbonden partij	.		
beleidsvoornemens	Hiervoor wordt verwezen naar het jaarverslag 2020 van Werkmaatschappij 8KTD.		

Cijfers opgenomen in onze

	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 15.750	€ 14.364	€ 17.390

financieel belang gemeente %	50,0	48,0	51,0
------------------------------	------	------	------

toelichting

De jaarrekening voer 2020 sluit uiteindelijk met een saldo van € 0, doordat de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel volledig bijdragen in de gemaakte kosten in de WM8KTD.

Het gerealiseerd totaal van bijdragen van beide gemeenten bedroeg 34.160. De verdeling in bijdrage voor beide gemeenten is als volgt:

- Achtkarspelen € 16.770
- Tytsjerksteradiel € 17.390

bestuurlijk belang Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitters van beide colleges en één wethouder per gemeente. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de leden van de twee colleges van burgemeester en wethouders van beide gemeenten.

risicoprofiel [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0

Vreemd vermogen

begin	€ 7.812	€ 7.812	€ 4.019
einde	€ 3.980	€ 7.812	€ 3.980

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0

Bron jaarrekening 2019 Werkmaatschappij 8KTD

Toelichting

-

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam	Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>		
vestigingsplaats	Dokkum		
openbaar belang	Via het mobiliteitsbureau wordt uitvoering gegeven aan gemeentelijke vervoerstaken ; WMO-vervoer, leerlingen-, gym-vervoer (via "JoBinder").		
visie op de verbonden partij	Achterliggende visie voor oprichting van deze lichte GR is het door samenwerking efficiënt en kostenbesparend regionaal organiseren van vervoerstromen uit WM, leerlingen- en gymvervoer.		
beleidsvoornemens	Het mobiliteitsbureau werkt met een regiemodel. Gemeenten en provincie zijn verantwoordelijk voor het beleid. Het mobiliteitsbureau is verantwoordelijk voor contractmanagement, doorontwikkeling systeem en planning van de ritten. De uitvoering daarvan ligt bij de vervoerders. De bijdrage betreft zowel de feitelijke vervoerskosten als ook een gemeentelijk aandeel in systeemkosten, beheer, kostenbeheersing en rapportage.		
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 1.193	onbekend	€ 1.111
financieel belang gemeente %	21,0	onbekend	22,0

toelichting	Het mobiliteitsbureau kent geen eigen vermogen. De mee- en tegenvallers worden direct verrekend met de deelnemende partijen.
bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR wordt gevormd door een vertegenwoordiger uit de deelnemende partijen.
risicoprofiel	 [Middel]

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0

Vreemd vermogen

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0

Financieel resultaat

begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 0	onbekend	€ 0

*Bron**Begrotingen en jaarrekeningen GR Jobinder*

Toelichting	De Corona-crisis heeft een negatieve invloed op de inzet van de taxibedrijven. Door de voorschotbetalingen op basis van de begroting te voldoen is gezorgd voor de instandhouding en voortbestaan van de taxibedrijven.
--------------------	---

Vennootschap / Coöperatie

Naam	OMRIN NV (N.V. Afvalsturing Friesland)
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Verwerking van afval.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte. Hierbij zijn duurzaamheid en zo laag mogelijke maatschappelijke kosten leidende principes. OMRIN is van en voor de overheid; commerciële activiteiten dienen ter ondersteuning van publieke taken.
beleidsvoornemens	Opstellen nieuwe strategie.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 54	onbekend	€ 54
financieel belang gemeente %	3,1	3,1	3,1

toelichting	Bedrag gebaseerd op jaarverslag.
bestuurlijk belang	geen
risicoprofiel	 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 50.585	onbekend	€ 57.000
einde	€ 57.000	onbekend	€ 61.055

Vreemd vermogen

begin	€ 102.203	onbekend	€ 88.817
einde	€ 80.331	onbekend	€ 80.331

Financieel resultaat

begroot	€ 2.749	€ 3.344	€ 3.344
werkelijk	€ 6.536	onbekend	€ 5.176

Bron Jaarverslagen cq begrotingen van Afvalsturing Friesland NV van de betreffende jaren.

Toelichting nvt

Naam	Vitens
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Zwolle
openbaar belang	Zakelijke en particuliere klanten voorzien van schoon en veilig drinkwater.
visie op de verbonden partij	Gezien de bijzondere positie van drinkwater via een beperkt aantal aandelen toegang tot de algemene vergadering van aandeelhouders te verwerven (Raadsbesluit 22-2-2007).
beleidsvoornemens	Continueren aandeelhouderschap.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 11	€ 11	€ 11
financieel belang gemeente %	0,0	0,0	0,0
toelichting	Jaarverslag 2020 nog niet beschikbaar (25-03-2021)		
bestuurlijk belang	De gemeente is aandeelhouder.		
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij**Eigen vermogen**

begin	€ 533.300	€ 534	€ 533.300
einde	€ 533.300	€ 533	€ 533.300

Vreemd vermogen

begin	€ 1.240.000	€ 1.193	€ 1.293.000
einde	€ 1.293.000	€ 1.234	€ 1.293.000

Financieel resultaat

begroot	€ 14.000	€ 21	€ 0
werkelijk	€ 11.100	€ 0	€ 0

Bron Kerncijfers jaarrekening 2019

Toelichting Jaarverslag 2020: rekening houdende met de toekomst investeren in infrastructuur.

Naam	BNG Bank NV
-------------	--------------------

alle bedragen x € 1.000

(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)

vestigingsplaats

Den Haag

openbaar belang

De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

visie op de verbonden partij
beleidsvoornemens

Zakenpartner voor bancaire dienstverlening.

Continueren aandeelhouderschap en gebruik maken van de bancaire dienstverlening.

Cijfers opgenomen in onze

jaarrekening 2019

begroting 2020

rekening 2020

financieel belang gemeente €

€ 122.000

€ 122

€ 122.000

financieel belang gemeente %

0,1

0,1

0,1

toelichting

Geen informatie bekend over 2020. Daarom vermelding cijfers 2019 in 2020 e.v. De BNG heeft nog steeds de hoogst mogelijke rating ("AAA") en behoort daarom tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.

bestuurlijk belang

De gemeente is aandeelhouder.

risicoprofiel

 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin

€ 4.991.000

€ 4.991

€ 4.887.000

einde

€ 4.887.000

€ 4.843

€ 4.887.000

Vreemd vermogen

begin

€ 132.518.000

€ 132.518

€ 144.802.000

einde

€ 144.802.000

€ 153.728

€ 144.802.000

Financieel resultaat

begroot

€ 0

€ 337.000

€ 100.000

werkelijk

€ 163.000

onbekend

€ 0

Bron

Jaarstukken 2019 en halfjaarbericht 2020 BNG

Toelichting

VOORUITZICHTEN gemeld door BNG op 9/9/20:

BNG Bank verwacht mede naar aanleiding van de lage rentetarieven de jaardoelstelling voor nieuwe verstrekte langlopende leningen van EUR 10 miljard te overtreffen. Door de ingrijpende maatschappelijke en financiële gevolgen van de COVID-19-pandemie blijven klanten onzeker. BNG Bank zal blijven doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. De volatiliteit op de financiële markten zal dit jaar als gevolg van de pandemie naar verwachting groot blijven en dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2020 niet verantwoord.

Overige samenwerkingsvormen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is formeel gezien geen gemeenschappelijke regeling. En dus geen verbonden partij. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam	Sociaal Domein Fryslân		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>		
vestigingsplaats	Leeuwarden		
openbaar belang	In het samenwerkingsverband gaat het om de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet. Door voor samenwerking te kiezen wordt getracht om de (zorgvragende) inwoners van de provincie op de meest klantvriendelijke en efficiënte wijze te helpen.		
visie op de verbonden partij	Friese gemeenten werken binnen het platform dat SDF biedt, samen aan provinciaal beleid voor een krachtig Sociaal Domein Fryslân. Door de samenwerking is het mogelijk om één uniforme beleidslijn, werkwijze en centrale inkoop te organiseren in het Sociaal Domein.		
beleidsvoornemens	In 2020 verder professionaliseren, opdat we de komende jaren de complexe en ingewikkelde uitdagingen kunnen omzetten in de beste zorg en arbeidsparticipatie voor alle Friezen.		
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2019	begroting 2020	rekening 2020
financieel belang gemeente €	€ 117	onbekend	€ 137
financieel belang gemeente %	5,0	onbekend	5,0
toelichting	In de regeling is opgenomen dat voor- of nadelige resultaten worden verrekend met de deelnemers.		
bestuurlijk belang	N.v.t.		
risicoprofiel	 [Hoog]		
<u>Kerncijfers verbonden partij</u>			
Eigen vermogen			

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 0	onbekend	€ 0

Bron

Begrotingen en jaarrekeningen van Sociaal Domein Fryslân.

Toelichting

Evaluatie van de centrumregeling.

G – Grondbeleid

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat waaraan de inrichting en verantwoording van onder meer begroting en rekening moet voldoen.

Er staan ook regels in over het grondbeleid. Het grondbeleid moeten we inzichtelijk maken vanwege

- het grote financiële belang en de risico's daarvan
- de relatie met de verschillende programma's omdat het grondbeleid tot extra baten of lasten kan leiden

Het grondbeleid moet het uitvoeren van programma's ondersteunen. Het is de taak van de raad om dit te controleren.

Visie op grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid is een middel om maatschappelijke doelen te bereiken, zoals wonen, werken, natuur, sport, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Voor de samenwerking hanteerden de gemeenten een grondbeleid variërend van actief tot faciliterend. Bij grondbeleid gaat het om de totale set aan instrumenten, die de gemeente ter beschikking staat voor het op een zo economisch verantwoord mogelijke wijze uitvoeren van haar ruimtelijk beleid. Dit is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2020 – 2024.

Actief of faciliterend

Het onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid is enigszins achterhaald. Bij vrijwel elke locatieontwikkeling is tegenwoordig sprake van overleg en onderhandelingen tussen de gemeente en marktpartijen. Zelden is het alleen de gemeente of alleen een marktpartij die de gebiedsontwikkeling tot stand brengt. Het is vrijwel onmogelijk om gemeentebreed of alleen een actief of alleen een faciliterend beleid te voeren. De gemeente kiest daarom voor de komende jaren voor situationeel grondbeleid.

Grond is schaars en dus is de ruimte beperkt. Het gebruiken van ruimte door de één heeft direct consequenties voor het ruimtegebrek van de ander. Daarom heeft de overheid een taak met betrekking tot het gebruik van de ruimte. Ook de gemeente komt hier in beeld, via het grondbeleid. Dit is vastgelegd in de notitie Grondbeleid (mei 2015). Via het grondbeleid houden we ons bijvoorbeeld bezig met

- Volkshuisvesting (betaalbare woningen en woningen voor ouderen/senioren)
- Economische zaken (behoud van werkgelegenheid)
- Milieu (zorg voor de bodemkwaliteit en waterkwaliteit)
- Financiën (winsten in bepaalde grondexploitaties gebruiken voor ontwikkelingen, die weliswaar verlies opleveren maar wel wenselijk of noodzakelijk zijn)

Ons grondbeleid zal steeds meer faciliterend zijn. Er zullen in principe geen nieuwe (planmatige) dorpsuitbreidingen meer volgen. Dit staat allemaal in de nieuwe Woonvisie 2019–2024.

Wat is een bouwgrondexploitatie?

Een bouwgrondexploitatie is een berekening die inzicht geeft in de geldstroom van het verwerven, ontwikkelen en het uitgeven van bouwrijpe grond voor ontwikkeling van de beschikbare ruimte.

De *kosten* in de exploitatie zijn alle kosten die te maken hebben met de omzetting van ruwe grond naar bouwrijpe grond. De *opbrengsten* bestaan uit de verkoop van bouwrijpe grond, subsidies en andere bijdragen. In de berekening houden we rekening met toekomstige kosten- en opbrengstenstijgingen en wat dit betekent voor de rentekosten en -baten.

Resultaat bouwgrondexploitatie

In de begroting is geen resultaat van de bouwgrondexploitatie opgenomen. Het werkelijk gerealiseerde resultaat bedraagt € 237.000 waarvan € 368.000 (voordeel) betrekking heeft op de woningbouwlocaties en € 131.000 (nadeel) betrekking heeft op de bedrijventerreinen.

Lopende complexen

In het onderstaande overzicht is het verloop van de in exploitatie zijnde complexen opgenomen. Met de betrekking tot de woningbouwcomplexen is een winst genomen ten bedrage van € 260.000 en is de verliesvoorziening verlaagd met € 18.000 tot een bedrag van € 39.000. Met betrekking tot de bedrijventerreinen is een winst genomen van € 38.000 en is de verliesvoorziening verlaagd met € 258.000.

Uit de exploitatie nemen van complex Bedrijventerrein Garyp Noard

Dit complex is uit de bouwgrondexploitatie genomen omdat er geen reëel uitzicht is op daadwerkelijke ontwikkeling. De gronden zijn afgewaardeerd naar agrarische waarde. Per saldo een nadeel van € 280.000 (verliesneming €454.000 -/- reeds gevormde verliesvoorziening € 174.000).

Afgewikkelde complexen

In 2020 heeft nog een aantal verkopen plaatsgevonden met betrekking tot reeds afgewikkelde complexen. Dit betreft o.a. de verkoop van 3 kavels in Wyns. Deze verkopen leveren in totaal na aftrek van de gemaakte kosten een incidentele bate op van € 90.000.

Overige incidentele baten of lasten

Binnen de voorziening afgewikkelde complexen kon een bedrag van € 27.000 met betrekking tot Noardburgum bedrijventerrein en Hurdegaryp Schalmei vrijvallen, omdat de werkzaamheden voor deze complexen zijn afgerond. Voor de jaarrekening een incidentele bate.

Financieel overzicht van de diverse complexen

Hieronder schetsen we het financiële verloop in 2020 voor de diverse complexen.

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarden 1 januari 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Vinst Verlies	Boekwaarden 31 december 2020	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2020
nr.: Woningbouw							
22 Garpj Sanhichte	(92.327,00)	(1.754,26)	161.865,00	25.000,00	(230.946,26)	-	(230.946,26)
32 Hurdegaryp It Súd II (fase 1&2)	(474.613,94)	138.573,94	3.367,02	18.000,00	(321.407,02)	-	(321.407,02)
33 Ryptsjerk De Opslach-noord	(177.252,85)	46.715,70	-	97.000,00	(33.537,15)	-	(33.537,15)
40 Suwâld (3e fase)	(42.452,97)	(916,98)	728,59	-	(44.098,54)	-	(44.098,54)
43 Munein 3e fase	389.753,02	14.620,23	488.297,50	62.000,00	(21.924,25)	-	(21.924,25)
44 Dentsjerk Kaetsjemuoivei	(32.218,40)	71.122,44	177.749,59	35.000,00	(103.845,55)	-	(103.845,55)
48 Tytsjerk	39.023,11	842,90	108.086,99	23.000,00	(45.220,98)	-	(45.220,98)
50 Sumar 2e fase	162.566,68	3.511,44	-	-	166.078,12	-	166.078,12
51 Hurdegaryp Locatie Wynia	510.712,46	46.683,70	-	-	557.396,16	(38.855,06)	518.541,10
	283.190,11	319.399,10	940.094,69	260.000,00	(77.505,48)	(38.855,06)	(116.360,54)
nr.: Bedrijventerreinen							
63 Dentsjerk Sanjesfjild	725.187,27	19.364,04	-	-	744.551,31	-	744.551,31
75 Burgum West bedrijventerrein	150.550,74	5.412,16	73.333,91	-	82.628,99	-	82.628,99
79 Garpj Noard bedrijventerrein	783.235,53	16.917,89	346.275,00	(453.878,42)	(0,00)	-	(0,00)
80 Centrumplan Gytsjerk	49.781,63	10.273,28	183.599,08	38.000,00	(85.544,17)	-	(85.544,17)
	1.708.755,17	51.967,36	603.207,99	(415.878,42)	741.636,12	-	741.636,12
	1.991.945,28	371.366,46	1.543.302,68	(155.878,42)	664.130,64	(38.855,06)	625.275,58
Verliesvoorziening	(315.120,06)				(38.855,06)		
Boekwaarde balans 31-12-2019	1.676.825,22				625.275,58		

Wat verwachten we?

De bouwgrondexploitatie en het grondbeleid kunnen rekenen op veel aandacht. Dat is logisch vanwege de maatschappelijke en financiële risico's en de invloed hiervan op de beleids(on)mogelijkheden van de gemeente. Het is daarom erg belangrijk om de risico's duidelijk te hebben.

De raad moet kunnen controleren. Daarom is een tabel opgenomen waarin niet alleen de stand van zaken van de bouwgrondexploitatie voor dit moment is opgenomen maar waarin ook de prognose staat.

Bouwgronden in exploitatie	Bouwkosten		Mqg te maken		Verwachte		Indicatie		Mqg te verkopen		Looptijd		Primaire uitgifte		Verwachting			
	31 december 2020	kurten	opbrengst	in m ²	in m ²	kevelr	t/m jaar	t/m 2024	2025 o.v.	sc 1	sc 2	sc 3						
nr.: Woningbouw																		
22 Garyp Sanichte	I	(230.946)	I	188.517	I	-	I	(42.429)	uinrt	-	m2	-	2021	-	-	☺	☺	☺
32 Hurdeqaryp It Sôd II (fare 182)	I	(321.407)	I	538.484	I	(281.700)	I	(64.623)	uinrt	1.878	m2	4	2021	4	-	☺	☺	☺
33 Rypzjerk De Oprelech-naard	I	(33.537)	I	23.791	I	-	I	(9.746)	uinrt	-	m2	-	2021	-	-	☺	☺	☺
40 Suidgld (3e fare)	I	(44.099)	I	122.935	I	(88.160)	I	(9.324)	uinrt	608	m2	1	2021	1	-	☺	☺	☺
43 Munein 3e fare	I	(21.924)	I	77.305	I	(67.570)	I	(12.189)	uinrt	466	m2	1	2023	1	-	☺	☺	☺
44 Oentzjerk Kaerjemuiswei	I	(102.846)	I	103.007	I	-	I	(838)	uinrt	-	m2	-	2021	-	-	☺	☺	☺
48 Tytzjerk	I	(45.221)	I	139.047	I	(113.940)	I	(20.114)	uinrt	633	m2	1	2022	1	-	☺	☺	☺
50 Sumar 2e fare	I	166.078	I	308.390	I	(534.325)	I	(59.857)	uinrt	3.685	m2	8	2025	8	-	☺	☺	☺
51 Hurdeqaryp Locatie Wynia	I	557.396	I	102.097	I	(620.638)	I	38.855	verlior	4.081	m2	14	2023	14	-	☹	☹	☹
	I	(77.505)	I	1.603.573	I	(1.706.333)	I	(180.266)	uinrt	11.351	m2							
nr.: Bedrijventerreinen																		
63 Oentzjerk Sanjerfjild	I	744.551	I	982.513	I	(1.958.300)	I	(231.236)	uinrt	29.060	m2	14	2023	14	-	☺	☺	☺
75 Burgum West bedrijventerrein	I	82.629	I	107.515	I	(203.940)	I	(13.796)	uinrt	4.537	m2	2	2023	2	-	☺	☺	☺
80 Centrumplan Gytzjerk	I	(85.544)	I	486.684	I	(566.600)	I	(165.461)	uinrt	4.081	m2	16	2021	16	-	☺	☺	☺
	I	741.636	I	1.576.712	I	(2.728.840)	I	(410.492)	uinrt	37.678	m2							
	I	664.131	I	3.180.285	I	(4.435.173)	I	(590.758)	uinrt	49.029	m2							
Verlievoorziening	I	(38.455)																
Bouwkosten balans 31-12-2020	I	625.276																

Legenda:

	= winstprognose	sc 1	scenario 1; huidige verwachting
		sc 2	scenario 2; vertraging verkopen met drie jaar
	= verliesprognose	sc 3	scenario 3; vertraging verkopen met vijf jaar
	= kostendekkend		

Wat zijn de risico's?

We willen de risico's inzichtelijk hebben en waar mogelijk kunnen opvangen. Daarvoor hebben we een verliesvoorziening. Daarom hebben wij verschillende scenario's rondom de grondexploitatie beoordeeld. Op basis hiervan is destijds ten laste van de jaarrekening 2014 een verliesvoorziening getroffen. De verliesvoorziening bedraagt op dit moment € 39.000 en is toereikend om eventuele toekomstige verliezen binnen de diverse complexen te kunnen opvangen.

nr: Verliesvoorziening complexen	Boekjaar 2020			
	Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde
	1 januari			31 december
51 Hurdegaryp locatie Wynia	57.355,06	-	18.500,00	38.855,06
75 Burgum West bedrijventerrein	84.000,00	-	84.000,00	-
79 Garyp Noord bedrijventerrein	173.765,00	-	173.765,00	-
	315.120,06	-	276.265,00	38.855,06

Soms worden nog kosten gemaakt voor complexen die al afgewikkeld zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om herstraten en herinrichting van het openbaar groen. Daarvoor is een voorziening getroffen. De Voorziening afgewikkelde complexen bedraagt op dit moment € 249.000. Dat is genoeg om de nog te maken kosten te kunnen opvangen.

Nr. Voorzieningen afgew. complexen	Jaar 2020			
	Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde
	1 januari			31 december
16 Sumar 1e fase	22.550,00	-	-	22.550,00
62 Sumar bedrijventerrein	22.053,75	-	-	22.053,75
77 Noardburgum bedrijventerrein	11.000,00	-	11.000,00	-
5 Burgum West	90.000,00	-	1.439,20	88.560,80
23 Eastermar	55.554,21	-	3.853,96	51.700,25
28 Hurdegaryp Rietlandsvaart	39.837,29	-	548,63	39.288,66
81 Hurdegaryp Schalmei	16.050,77	-	16.050,77	-
73 Jistrum bedrijventerrein	25.000,00	-	-	25.000,00
	282.046,02	-	32.892,56	249.153,46

4.1 Balans

Balans per 31 december 2020 (x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	42.619	42.644
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.784	10.374
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.399	5.240
In erfpacht	-	-
Totaal materiële vaste activa	58.802	58.258
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	331	331
- gemeenschappelijke regelingen	-	-
- overige verbonden partijen	-	-
Leningen aan:		
- openbare lichamen	-	-
- woningcorporaties	-	35
- deelnemingen	-	-
- overige verbonden partijen	-	-
Overige langlopende leningen	2.415	2.602
Uitzettingen in Rijks schatkist met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	-	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	-	-
Totaal financiële vaste activa	2.746	2.968
TOTAAL VASTE ACTIVA	61.548	61.226
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	625	1.677
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Vooruitbetalingen	3	3
Totaal voorraden	628	1.680

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	6.094	6.468
Verstrekke kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-
Overige verstrekke kasgeldleningen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.782	1.215
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd < 1 jaar	-	-
Overige vorderingen	8.639	2.880
Overige uitzettingen	-	-
Totaal uitzettingen rentetypische looptijd >= 1 jaar	16.515	10.563
Liquide middelen		
Kas-, bank- en girosaldo	1.105	882
Totaal liquide middelen	1.105	882
Overlopende activa		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		-
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.780	2.558
Totaal overlopende activa	1.780	2.558
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	20.028	15.683
TOTAAL	81.576	76.909

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	18.771	12.412
Bestemmingsreserve	10.675	10.454
Resultaat na bestemming	883-	4.522
Totaal eigen vermogen	28.563	27.388
Voorzieningen		
Voorzieningen	11.143	8.144
Financiële vaste passiva	11.143	8.144
Vaste schulden met een rentetypische looptijd		
>= 1 jaar		
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	35
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.133	24.660
- binnenlandse bedrijven	-	-
- openbare lichamen	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	113
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
- door derden belegde gelden	-	-
- waarborgsommen	14	14
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd	23.147	24.822
>= 1 jaar		
TOTAAL VASTE PASSIVA	62.853	60.354
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd		
< 1 jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	5.000	3.000
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	3.045	6.821
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.045	9.821

Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume arbeidskosten	10.678	6.734
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
– Europese overheidslichamen	–	–
– Het Rijk	–	–
– Overige Nederlandse overheidslichamen	–	–
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	–	–
Totaal overlopende passiva	10.678	6.734
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	18.723	16.555
TOTAAL	81.576	76.909
Gewaarborgde leningen (specificatie borg- en garantstellingen: zie toelichting op de balans)	93.461	93.501

4.2 Baten en lasten

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Rekening		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	3.528	1.528	- 2.000	3.803	1.731	- 2.072	3.931	781	- 3.149
1. Veiligheid	2.150	31	- 2.118	2.238	23	- 2.214	2.163	18	- 2.145
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.934	278	- 5.656	7.026	1.569	- 5.457	5.690	1.480	- 4.210
3. Economie	653	298	- 355	549	350	- 199	1.031	801	- 230
4. Onderwijs	4.235	646	- 3.588	5.042	1.432	- 3.610	5.392	1.865	- 3.527
5. Sport, cultuur en recreatie	6.709	1.281	- 5.427	6.650	1.050	- 5.601	6.610	1.181	- 5.429
6. Sociaal domein	38.831	9.038	- 29.793	45.187	14.401	- 30.786	41.917	12.557	- 29.360
7. Volksgezondheid en milieu	8.059	6.248	- 1.811	8.640	6.520	- 2.120	8.371	6.913	- 1.458
8. Vrosh	2.716	300	- 2.416	3.492	333	- 3.159	3.773	921	- 2.853
Overhead	8.507	219	- 8.289	9.937	48	- 9.889	9.815	132	- 9.683
Algemene dekkingsmiddelen									
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	51.069	51.069	-	53.464	53.464	-	53.921	53.921
Belastingen overig	32	2.096	2.064	32	2.096	2.064	61	2.064	2.003
Overige baten en lasten	1.822	15	- 1.807	565	15	- 550	300	35	- 266
OZB niet-woningen	159	2.320	2.161	155	2.320	2.165	162	2.325	2.163
OZB woningen	241	5.577	5.336	233	5.577	5.345	195	5.563	5.368
Dividend	-	104	104	-	154	154	-	30	30
subtotaal	83.577	81.050	- 2.527	93.549	91.085	- 2.464	89.411	90.586	1.175
Mutaties reserves	1.614	2.591	977	5.095	5.341	245	4.049	1.990	- 2.058
TOTAAL	85.191	83.642	- 1.550	98.644	96.426	- 2.218	93.460	92.577	- 883

Verdeling taakvelden over de programma's

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	begroting			rekening			saldo		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Progr. Bestuur en ondersteuning	9.883	70.699	60.816	8.698	66.709	58.011	1.185	- 3.989	- 2.804
0.1 Bestuur	1.898	1.016	- 882	2.263	3	- 2.260	- 365	- 1.013	- 1.378
0.10 Mutaties reserves	5.095	5.341	245	4.049	1.990	- 2.058	1.047	- 3.350	- 2.304
0.2 Burgerzaken	1.206	323	- 883	1.082	302	- 780	124	- 21	103
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	459	359	- 100	470	429	- 41	- 11	70	59
0.5 Treasury	240	187	- 53	116	78	- 38	124	- 109	15
0.61 OZB woningen	233	5.577	5.345	195	5.563	5.368	37	- 14	23
0.62 OZB niet-woningen	155	2.320	2.165	162	2.325	2.163	- 7	5	- 2
0.64 Belastingen overig	32	2.096	2.064	61	2.064	2.003	- 28	- 32	- 61
0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	53.464	53.464	-	53.921	53.921	-	457	457
0.8 Overige baten en lasten	565	15	- 550	300	35	- 266	264	20	284
Progr. Veiligheid	2.238	23	- 2.214	2.163	18	- 2.145	75	- 6	69
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.792	-	- 1.792	1.755	-	- 1.755	37	-	37
1.2 Openbare orde en veiligheid	446	23	- 422	407	18	- 390	38	- 6	32
Progr. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.026	1.569	- 5.457	5.690	1.480	- 4.210	1.336	- 90	1.246
2.1 Verkeer en vervoer	6.601	1.440	- 5.161	5.270	1.329	- 3.942	1.331	- 111	1.219
2.3 Recreatieve havens	260	101	- 159	265	121	- 144	- 5	21	15
2.4 Economische havens en waterwegen	165	29	- 137	155	29	- 125	11	1	12
Progr. Economie	549	350	- 199	1.031	801	- 230	- 482	451	- 31
3.1 Economische ontwikkeling	401	-	- 401	401	-	- 401	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	129	129	472	471	- 2	- 472	341	- 131
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	71	5	- 66	70	8	- 62	1	2	4
3.4 Economische promotie	77	216	139	87	323	235	- 10	107	97
Progr. Onderwijs	5.042	1.432	- 3.610	5.392	1.865	- 3.527	- 350	433	83
4.1 Openbaar onderwijs	434	425	- 9	538	528	- 10	- 104	103	- 1
4.2 Onderwijshuisvesting	2.226	73	- 2.153	3.160	898	- 2.262	- 934	825	- 109
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.381	934	- 1.448	1.694	438	- 1.255	688	- 495	192
Progr. Sport, cultuur en recreatie	6.650	1.050	- 5.601	6.610	1.181	- 5.429	41	131	172

5.1 Sportbeleid en activering	213	81	- 132	187	85	- 102	26	4	29
5.2 Sportaccommodaties	2.709	759	- 1.950	2.823	854	- 1.969	- 114	95	- 19
5.3 Cultuurpresent., -prod. en -participatie	453	57	- 395	468	59	- 410	- 16	1	- 14
5.4 Musea	68	-	- 68	67	-	- 67	1	-	1
5.5 Cultureel erfgoed	44	14	- 30	37	4	- 33	7	- 10	- 3
5.6 Media	701	-	- 701	701	-	- 701	-	-	-
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.464	138	- 2.325	2.327	179	- 2.148	137	41	178
Progr. Sociaal domein	45.187	14.401	- 30.786	41.917	12.557	- 29.360	3.270	- 1.845	1.426
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.279	168	- 2.111	2.319	163	- 2.156	- 40	- 5	- 45
6.2 Wijkteams	3.206	-	- 3.206	3.270	36	- 3.233	- 63	36	- 27
6.3 Inkomensregelingen	16.281	13.984	- 2.297	13.500	12.020	- 1.480	2.782	- 1.964	818
6.4 Begeleide participatie	3.909	17	- 3.892	3.881	-	- 3.881	28	- 17	11
6.5 Arbeidsparticipatie	678	-	- 678	698	49	- 649	- 20	49	29
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.064	8	- 1.057	872	5	- 867	192	- 3	189
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.618	224	- 8.394	7.831	237	- 7.594	787	13	800
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.962	-	- 7.962	8.265	9	- 8.256	- 302	9	- 294
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	63	-	- 63	92	84	- 8	- 28	84	56
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.125	-	- 1.125	1.190	- 47	- 1.237	- 65	- 47	- 111
Progr. Volksgezondheid en milieu	8.640	6.520	- 2.120	8.371	6.913	- 1.458	269	394	662
7.1 Volksgezondheid	1.375	-	- 1.375	1.360	12	- 1.348	15	12	28
7.2 Riolering	1.663	2.190	527	1.841	2.185	344	- 178	- 4	- 183
7.3 Afval	3.359	3.858	499	3.550	4.129	580	- 191	272	81
7.4 Milieubeheer	2.232	456	- 1.776	1.613	572	- 1.041	620	116	735
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	10	17	6	7	15	8	3	- 2	1
Progr. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	3.492	333	- 3.159	3.773	921	- 2.853	- 281	587	306
8.1 Ruimtelijke ordening	2.656	49	- 2.607	1.585	259	- 1.326	1.071	210	1.281
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	150	-	- 150	168	382	214	- 18	382	364
8.3 Wonen en bouwen	686	285	- 401	2.021	280	- 1.740	- 1.335	- 5	- 1.339
Overhead	9.937	48	- 9.889	9.815	132	- 9.683	121	85	206
0.4 Overhead	9.937	48	- 9.889	9.815	132	- 9.683	121	85	206
TOTALEN	98.644	96.426	- 2.218	93.460	92.577	- 883	5.185	- 3.849	1.335

4.3 Grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Daarbij geldt dat activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin zij betaalbaar zijn gesteld.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten als vakantiegeld.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigings-prijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden hierop in mindering gebracht.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs (= inkoopprijs plus bijkomende kosten minus bijdragen van derden). Het nettobedrag van de investering wordt door middel van afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. De afschrijvingen worden op basis van de verwachte levensduur, lineair of annuïtair berekend. Per soort van activa bestaan hiervoor vaste afspraken.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het moment van gereedkomen of ingebruikneming afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Eventuele restwaarden worden buiten beschouwing gelaten. Op grond met economisch nut, dus buiten de openbare ruimte, wordt niet afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten vangt met ingang van 2005 aan op het moment dat het betreffende actief gereed dan wel in gebruik genomen is.
- Op activa die voor 2004 al bestonden zijn in het verleden soms extra afschrijvingen gedaan zonder dat daar een economische noodzaak voor was. Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het verkrijgen van lagere toekomstige lasten lag aan deze handelwijze ten grondslag.

- De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met de vóór 2016 bijgeschreven rente. Als de taxatiewaarde van deze gronden lager is dan de boekwaarde dan worden deze gronden uiterlijk 2020 afgewaardeerd tot die taxatiewaarde.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vlottende activa

De voorraden op de balans bestaan uit onderhanden werken binnen de grondexploitatie en de magazijnvoorraad van gemeentewerken. De waardering van de magazijnvoorraad van gemeentewerken gebeurt tegen de laatst bekende inkooprijzen.

De voorraad gronden is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (= vervaardigingskosten plus exploitatiekosten minus opbrengst verkopen). Het jaarlijkse resultaat op de verkochte gronden wordt bepaald door het gemiddelde resultaat per m² bouwterrein per complex te relateren aan de daadwerkelijk verkochte m² bouwterrein. De jaarlijkse winst op verkochte gronden wordt gestort in de algemene reserve.

Overige activa

De waardering van de overige activa vindt plaats tegen nominale waarde.

Reserves en voorzieningen

De waardering van reserves en voorzieningen wordt gevormd door het wettelijk kader van de Wet op de jaarrekening en het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV). In deze voorschriften wordt een scherp onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen. Daarnaast zijn er gemeentelijke kaders, waarvan de hoofdlijnen zijn vastgesteld in de notitie reserves en voorzieningenbeleid. Deze notitie is door de raad op 23 januari 2020 vastgesteld.

Reserves zijn vermogensbestanddelen, die als eigen vermogen zijn aan te merken en waar geen verplichting uit het verleden op ligt. De raad is daardoor vrij om aan de reserves een bestemming te geven. Reserves kunnen worden onderverdeeld in:

- a. Algemene reserves (aangehouden t.b.v. de jaarlijkse renteopbrengst);
- b. Bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
- c. Overige bestemmingsreserves (aangehouden t.b.v. een vastgelegde bestemming).

Reserves worden gevormd na de bepaling van het resultaat. Ze worden ingesteld bij de verdeling van het resultaat. De vorming van reserves heeft daardoor geen invloed op de hoogte van het resultaat, tenzij de raad hier afspraken over heeft vastgelegd. Bij de reserves moet ten minste eenmaal per jaar worden aangegeven, welke verplichtingen er al zijn aangegaan ten laste van de reserve en in welk jaar zij waarschijnlijk tot uitgaven zullen leiden.

De belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot het vormen van reserves zijn:

- beperking van het aantal reserves;
- structurele uitgaven moeten altijd een structurele dekking hebben;
- incidentele uitgaven kunnen gedurende één of een paar jaren ten laste van de reserve worden gebracht via de exploitatierekening;
- alle rente wordt als bate verantwoord op de gewone dienst.

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Voorzieningen worden niet gevormd voor de zogenaamde jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen worden gevormd voordat het resultaat wordt bepaald. De instelling van een voorziening verlaagt het resultaat. Het bepalen van de noodzakelijke omvang van de voorzieningen is niet vrijblijvend. De bevoegdheid tot vorming van voorzieningen ligt daarom bij het college van burgemeester en wethouders.

Voorziening APPA pensioenen

De voorziening APPA pensioenen is gebaseerd op een actuariële berekening. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige ontwikkelingen van de verplichting. Bij de actuariële berekening zijn onderstaande grondslagen gehanteerd:

Toekomstige pensioenen

- de peildatum voor het deelnemersbestand uit onze opbouwadministratie is 30 september 2020
- berekeningen zijn gemaakt aan de hand van de wettelijke factoren voor individuele waardeoverdracht in 2021 met pensioenrichtleeftijd 68 jaar
- de gehanteerde rente voor actieve deelnemers is 0,082% (rente afgeleid van de RTS 30 september 2020 voor verplichtingen met een looptijd van 25 jaar)
- contante waarde voor het nabestaandenpensioen is eveneens opgenomen
- voor de wettelijke tarieven is uitgegaan van de periodetafel GBM/V 2010–2015.

Reeds ingegane pensioenen

- de peildatum voor het deelnemersbestand uit onze opbouwadministratie is 30 september 2020
- de rente voor gepensioneerden is 0%
- wij berekenen het bruto jaar pensioenbedrag op AOW-gerechtigde leeftijd of, daar waar deze afwijkt van de AOW-leeftijd, op de ingangsdatum van het pensioen, geïndexeerd naar de peildatum 31 december 2020
- waarde voor het nabestaandenpensioen is, waar nodig, eveneens opgenomen.

Overige passiva

De waardering van de overige passiva vindt plaats tegen nominale waarde.

Algemeen

Alle bedragen zijn afgerond op duizenden euro's.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over het verslagjaar volgt uit de programmarekening en is afzonderlijk als passiefpost op de balans opgenomen. Bestemming van dit saldo vindt plaats nadat de rekening is vastgesteld.

Covid-19

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2020 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente Tytsjerksteradiel.

In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het Covid-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen.

Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven. Dit verbod was tijdelijk (deels) opgeheven, maar is op 15 december 2020 weer van kracht gegaan en zal in ieder geval tot halverwege mei 2021 duren (mogelijkerwijs worden sommige maatregelen na deze datum verlengd).

De (nadelige) gevolgen van de Covid-19 virus lopen zodoende ook in het boekjaar 2021 door. De maatregelen om het Covid-19 virus tegen te gaan, hebben wereldwijd aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid. De gevolgen voor het boekjaar 2021 en verder zijn nog niet te overzien. Ook voor de gemeente heeft de uitbraak van het Covid-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2020, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan er vooral uit dat alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen.

Dit heeft impact op de werkzaamheden van de gemeente. In 2020 heeft dit als gevolg gehad dat onder meer de financiële effecten zoals benoemd in het jaarverslag hebben plaatsgevonden.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de gemeente. Voor het boekjaar 2020 zijn deze gevolgen reeds in kaart gebracht. Vanaf het boekjaar 2021 kunnen (ook) financiële gevolgen van toepassing zijn. Op dit moment zijn de effecten nog niet volledig te overzien. Mochten zich er ontwikkelingen voordoen dan nemen wij die mee in de begrotingswijzigingen van 2021.

De uitbraak van het Covid-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2020 anders dan diverse over- en onderschrijdingen van de begroting. De directie heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De directie en het bestuur van de gemeente acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de gemeente Tytsjerksteradiel.

4.4 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen die *langer dan een jaar* in bezit blijven.

Vaste activa kunnen bestaan uit

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

Vaste activa (x € 1.000)	Boek- waarde per 1-1-2020	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Aflossing/ afwaar- dering	Boek- waarde per 31-12-2020
• Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
• Materiële vaste activa	58.258	8.437	32	3.214	4.394	254	58.801
• Financiële vaste activa	2.968	-	35	-	-	187	2.746
Totaal	61.226	8.437	67	3.214	4.394	441	61.547

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die *niet tastbaar* zijn. Het gaat om bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer *objectief* bepaald kan worden welke waarde ze hebben.

Onze gemeente heeft op dit moment geen immateriële activa.

Materiële vaste activa

Bezettingen die niet in één keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht maar waarop moet worden afgeschreven. Voorbeelden hiervan zijn grond en gebouwen, machines en installaties, transportmiddelen en computers.

Materiële vaste activa (x € 1.000)	Boek- waarde per 1-1-2020	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Bijdragen derden	Boek- waarde per 31-12-2020
a1 Gronden en terreinen	2.706	-	-	60	-	-	2.646
a2 Strategische gronden	3.123	346	-	12	-	-	3.457
b Woonruimten	348	-	-	11	-	-	337
c Bedrijfsgebouwen	29.139	6.050	-	1.473	141	4.394	29.181
d Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	16.118	1.469	12	723	14	-	16.838
e Vervoermiddelen	1.702	121	-	276	12	-	1.535
f Machines, apparaten en installaties	3.558	319	-	402	60	-	3.415
g Overige materiële activa	1.564	132	20	257	27	-	1.392
h In erfpacht	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	58.258	8.437	32	3.214	254	4.394	58.801

In 2020 is een groot aantal investeringen gedaan, waaronder Sporthal Nije westermar, zwembad Sawn Doarpen, vervanging van de damwand woonschepenhaven Earnewâld, investering in lichtmasten, riolering Freerk Bosgraafstrjitte Burgum en uitbreiding van de keuken in de Pleats.

Investeringen > € 100.000

Sporthal Nije Westermar	€ 5.793.000
Zwembad Sawn Doarpen	€ 100.000
Vervanging damwand woonschepenhaven E'wâld	€ 153.000
Lichtmasten	€ 114.000
Riolering Freerk Bosgraafstrjitte Burgum	€ 648.000
Uitbreiding Keuken de Pleats	€ 206.000

Economisch en maatschappelijk nut

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of ze bijdragen aan het genereren van middelen. Bijvoorbeeld riolering (rioolheffing) en zwembaden (entregelden). Investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd, dus op de balans worden geplaatst.

Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economisch nut maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. In onze situatie voornamelijk betonwegen, lichtmasten, oeverbescherming en bruggen.

Tot 2017 was het niet verplicht om investeringen met een maatschappelijk nut te activeren. Vanaf 2017 zijn de regels gewijzigd en is activering verplicht. In het verloopoverzicht is een splitsing gemaakt van investeringen t/m 2016 (oude systematiek) en investeringen vanaf 2017 (nieuwe systematiek) volgens de eisen van het BBV.

Het verloop hiervan is als volgt.

Economisch en mij. nut <i>(x € 1.000)</i>	Boek- waarde per 1-1-2020	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Bijdragen derden	Boek- waarde per 31-12-2020
• Economisch nut	42.583	6.969	20	2.334	238	4.394	42.566
• Economisch nut met tarief	10.374	1.065	-	639	16	-	10.784
• Maatschappelijk nut t/m 2016	4.056	404	12	232	-	-	4.216
• Maatschappelijk nut vanaf 2017	1.184	-	-	-	-	-	1.184
Totaal	58.196	8.438	32	3.205	254	4.342	58.801

In 2020 is in totaal € 254.000 aan extra afschrijvingen (afwaarderingen) verricht conform de bepalingen uit het BBV. Het betreft o.a. de afwaardering van de AZC school. Een specificatie is beschikbaar op de financiële administratie.

De afschrijvingstermijnen variëren gemiddeld tussen de 10 jaar (auto's) en 40 jaar (betonwegen).

Het afschrijvingsbeleid is in januari 2020 vastgesteld in de raad. Doelstelling van het afschrijvingsbeleid is het realiseren van een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten in de administratie. Voor alle investeringen geldt dat de afschrijving is gebaseerd op de historische kostprijs. Dit is het bedrag waarvoor het actief is aangeschaft, of waarvoor de investering is gerealiseerd.

Activa kunnen lineair of op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Voor (roerende) bedrijfsmiddelen met een relatief korte afschrijvingsduur (maximaal 10/15 jaar) wordt gekozen voor annuïtaire afschrijvingen. Juist bij korte looptijden is er een groot verschil tussen de kapitaallasten in het eerste en het laatste jaar. Wanneer er in die gevallen lineaire afschrijving zou worden toegepast, zou de exploitatie van de desbetreffende taak een onregelmatig beeld te zien geven. De andere activa worden lineair afgeschreven.

Overzicht investeringskredieten

Op grond van de financiële verordening bevat de jaarrekening een overzicht van de geraamde bedragen voor investeringen en de aanwending daarvan. Omwille van de overzichtelijkheid is dit overzicht weergegeven op programmaniveau.

Programma <i>(x € 1.000)</i>	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten
0 Bestuur en ondersteuning	1.099	346	-	-
1 Veiligheid	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	468	461	-	-
3 Economie	-	-	-	-
4 Onderwijs	532	45	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	4.122	6.151	-	4.426
6 Sociaal Domein	274	290	-	-
7 Volksgezondheid en milieu	2.157	1.064	100	-
8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	-	-	-	-
Totaal	8.652	8.357	100	4.426

Financiële vaste activa

Hierbij gaat het voornamelijk om deelnemingen in het kapitaal van verbonden partijen, of verstrekte leningen. Het verloop is als volgt:

Financiële vaste activa <i>(x € 1.000)</i>	Boekwaarde per 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Aflossingen	Boekwaarde per 31-12-2020
• Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	331	-	-	-	331
• Leningen aan woninbouwcorporaties	35	-	35	-	-
• Overige langlopende leningen	2.602	-	-	187	2.415
• Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar	-	-	-	-	-
TOTAAL	2.968	-	35	187	2.746

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd $>$ 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen.

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen hebben te maken met aandelen van de gemeente in de Bank Nederlandse Gemeenten, Afvalsturing Friesland, Vitens N.V. en het ter beschikking stellen van werkkapitaal aan de Stichting Kredietbank Nederland.

De leningen aan woningbouwcorporaties bestaat uit een lening aan Stichting WoonFriesland. Dit betreft een doorfinanciering van door ons aangetrokken lening aan WoonFriesland. Per 31 december 2020 is deze lening afgelost.

'Overige langlopende leningen' hebben te maken met het verstrekken van hypothecaire geldleningen aan personeel via de gemeente. De wet Fido (financiering decentrale overheden) is gewijzigd, waardoor met ingang van 1 januari 2009 de hypotheekverstrekking aan eigen personeel niet meer is toegestaan. De bestaande verstrekkingen van voor 1 januari 2009 blijven bij de gemeente.

Flottende activa

Flottende activa bestaan uit

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen

Voorraden

Voorraden kunnen bestaan 'normale' voorraden maar ook uit onderhanden werk, zoals bouwgronden in exploitatie.

Voorraden	Boekwaarde per	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2020			31-12-2020
• Bouwgronden in exploitatie	1.677	371	1.423	625
• Overige voorraden	3	-	-	3
TOTAAL	1.680	371	1.423	628

De voorraad gronden wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met vervaardigingskosten inclusief bijgeschreven exploitatiekosten verminderd met de opbrengst verkopen en bijdragen.

De totale voorraad nog te verkopen m² bouwgrond bedraagt 49.029 m², waarvan met betrekking tot woningbouw 11.351 m² en met betrekking tot bedrijven 37.678 m². De waardering van de bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op geactualiseerde berekeningen. De realisatie van deze berekeningen is sterk afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen waaronder het realiseren van begrote verkopen. Hierdoor bestaat een onzekerheid ten aanzien van deze balanspost.

Bouwgronden in exploitatie	Mutaties
<i>(x € 1.000)</i>	
Boekwaarde per 01-01-2020	1.677
• Strategische gronden	-
• Kosten bouwrijp maken	-
• Storting in voorziening	-
• Overige vermeerderingen	371
• Winstafdracht	-
• Rentelasten	-
Subtotaal	2.048
• Grondverkopen	1.197
• Overige verminderingen	346
• Winst/Verliescompensatie	156
• Verliesvoorziening	276-
Boekwaarde per 31-12-2020	625
<i>Nog te verkopen m²</i>	<i>49.029</i>

De in exploitatie genomen gronden zijn de complexen binnen de bouwgrondexploitatie waar op dit moment daadwerkelijk woningen en/of bedrijfsvestigingen worden gerealiseerd. Het verloop daarvan in 2020 is als volgt:

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarden 1 januari 2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Winst Verlies	Boekwaarden 31 december 2020	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2020
nr.: Woningbouw							
22 Garyp Sanhichte	(92.327,00)	(1.754,26)	161.865,00	25.000,00	(230.946,26)	-	(230.946,26)
32 Hurdegaryp It Súd II (fase 1&2)	(474.613,94)	138.573,94	3.367,02	18.000,00	(321.407,02)	-	(321.407,02)
33 Ryptsjerk De Opslach-noord	(177.252,85)	46.715,70	-	97.000,00	(33.537,15)	-	(33.537,15)
40 Suwâld (3e fase)	(42.452,97)	(916,98)	728,59	-	(44.098,54)	-	(44.098,54)
43 Munein 3e fase	389.753,02	14.620,23	488.297,50	62.000,00	(21.924,25)	-	(21.924,25)
44 Oentsjerk Kaetsjemuoivei	(32.218,40)	71.122,44	177.749,59	35.000,00	(103.845,55)	-	(103.845,55)
48 Tytsjerk	39.023,11	842,90	108.086,99	23.000,00	(45.220,98)	-	(45.220,98)
50 Sumar 2e fase	162.566,68	3.511,44	-	-	166.078,12	-	166.078,12
51 Hurdegaryp Locatie Wynia	510.712,46	46.683,70	-	-	557.396,16	(38.855,06)	518.541,10
	283.190,11	319.399,10	940.094,69	260.000,00	(77.505,48)	(38.855,06)	(116.360,54)
nr.: Bedrijventerreinen							
63 Oentsjerk Sanjesfjild	725.187,27	19.364,04	-	-	744.551,31	-	744.551,31
75 Burgum West bedrijventerrein	150.550,74	5.412,16	73.333,91	-	82.628,99	-	82.628,99
79 Garyp Noard bedrijventerrein	783.235,53	16.917,89	346.275,00	(453.878,42)	(0,00)	-	(0,00)
80 Centrumplan Gytsjerk	49.781,63	10.273,28	183.599,08	38.000,00	(85.544,17)	-	(85.544,17)
	1.708.755,17	51.967,36	603.207,99	(415.878,42)	741.636,12	-	741.636,12
	1.991.945,28	371.366,46	1.543.302,68	(155.878,42)	664.130,64	(38.855,06)	625.275,58
Verliesvoorziening	(315.120,06)				(38.855,06)		
Boekwaarde balans 31-12-2019	1.676.825,22				625.275,58		

Bouwgronden in exploitatie	Balanswaarde 31 december 2020	Nog te maken kosten	Verwachte opbrengst	Verwacht resultaat	
nr.: Woningbouw					
22 Garyp Sanhichte	(230.946,26)	188.516,89	-	(42.429,37)	winst
32 Hurdegaryp It Súd II (fase 1&2)	(321.407,02)	538.483,98	281.700,00	(64.623,04)	winst
33 Ryptsjerk De Opslach-noord	(33.537,15)	23.790,69	-	(9.746,46)	winst
40 Suwâld (3e fase)	(44.098,54)	122.934,71	88.160,00	(9.323,83)	winst
43 Munein 3e fase	(21.924,25)	77.305,25	67.570,00	(12.189,01)	winst
44 Oentsjerk Kaetsjemuoiewei	(103.845,55)	103.007,33	-	(838,22)	winst
48 Tytsjerk	(45.220,98)	139.047,08	113.940,00	(20.113,90)	winst
50 Sumar 2e fase	166.078,12	308.390,11	534.325,00	(59.856,77)	winst
51 Hurdegaryp Locatie Wynia	557.396,16	102.097,15	620.638,48	38.854,82	verlies
	(77.505,48)	1.603.573,17	1.706.333,48	(180.265,79)	
nr.: Bedrijventerreinen					
63 Oentsjerk Sanjesfjild	744.551,31	982.513,17	1.958.300,00	(231.235,53)	winst
75 Burgum West bedrijventerrein	82.628,99	107.515,03	203.940,00	(13.795,98)	winst
79 Garyp Noord bedrijventerrein	-	-	-	-	
80 Centrumplan Gytsjerk	(85.544,17)	486.683,60	566.600,00	(165.460,57)	winst
	741.636,12	1.576.711,80	2.728.840,00	(410.492,08)	
	664.130,64	3.180.284,97	4.435.173,48	(590.757,87)	
Verliesvoorziening	(38.855,06)				
Boekwaarde balans 31-12-2019	625.275,58				

Vorderingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Met uitzettingen worden vorderingen bedoeld, zoals verstrekte leningen, die een looptijd korter dan 1 jaar hebben.

Uitzettingen < 1 jaar <i>(x € 1.000)</i>	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 1-1-2020	per 31-12-2020
• Vorderingen op openbare lichamen	6.468	6.094
• Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-
• Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.215	1.782
• Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
• Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	-	-
• Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd < 1 jaar	-	-
• Overige vorderingen	2.880	8.639
• Overige uitzettingen	-	-
TOTAAL	10.563	16.515

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen. De afwikkeling ken een normaal verloop.

Liquide middelen

De specificatie hiervan is als volgt:

Liquide middelen <i>(x € 1.000)</i>	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 1-1-2020	per 31-12-2020
• Kas- banksaldi	882	1.105
TOTAAL	882	1.105

De bank- en girosaldi bestaan uit een positief (=debet) saldo van € 3.470.142 en een negatief (=credit) saldo van € 2.364.747. Wij hebben naast onze hoofd rekening bij de BNG meerdere rekeningen bij diverse banken. Specificaties zijn aanwezig op de financiële administratie.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 is voorgeschreven dat de gemeente inzicht geeft over de benutting van het drempelbedrag in het kader van het verplicht schatkistbankieren. In de paragraaf treasury van het jaarverslag wordt hier nader op ingegaan. De drempel voor 2020 bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal, dat is $0,75\% \times \text{€ } 83.642.000 = \text{€ } 627.000$.

Uit de tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Schatkistbankieren (x € 1.000)	Stand per 31-12-2020
• Kwartaal 1	471
• Kwartaal 2	430
• Kwartaal 3	439
• Kwartaal 4	494
Gemiddeld	459

Overlopende activa

De specificatie van de overlopende activa is als volgt:

Overlopende activa (x € 1.000)	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
• De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
– Europese overheidslichamen	–	–
– het Rijk	–	–
– overige Nederlandse overheidslichamen	–	–
• Overige nog te ontvangen bedragen	–	–
• Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.558	1.780
TOTAAL	2.558	1.780

Passiva

Vaste passiva

Met vaste passiva bedoelen we:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Eigen vermogen

Passiva zijn de bronnen waarmee de gemeente gefinancierd wordt. Het bestaat uit vreemd vermogen (schulden of verplichtingen) plus het eigen vermogen.

We onderscheiden drie soorten:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

De stand van het eigen vermogen bedraagt, na verwerking van het rekeningresultaat, eind 2020 € 28.564.000.

Eigen vermogen (reserves) <i>(x € 1.000)</i>	Boekwaarde per 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde per 31-12-2020
• Algemene reserve	12.412	6.804	444	18.772
• Bestemmingsreserve	10.454	2.688	2.467	10.675
• Resultaat na bestemming	4.522	883-	4.522	883-
TOTAAL	27.388	8.609	7.433	28.564

Het verloop van de afzonderlijke reserves in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Verloop reserves	Saldo per 1-1-2020	Resultaat			Saldo per 31-12-2020
		toevoeging	bestemming	vermindering	
• Algemene reserve	12.412	2.282	4.522	444	18.772
• Bestemmingsreserve					
Reserve plattelandsvernieuwing	24	-	-	24	-
Reserve pensioenen wethouders	1.768	-	-	80	1.688
Reserve Kansen in kernen	1.727	-	-	507	1.220
Risicoreserve bouwgrondexploitatie	241	-	-	241	-
Reserve overlopende posten	527	1.704	-	201	2.030
Reserve Aardgasvrij Garyp	5.363	-	-	373	4.990
Reserve Decentralisatie uitkeringen c.a.	804	63	-	120	747
	10.454	1.767	-	1.546	10.675
• Resultaat 2019	4.522	-	-	4.522	-
• Resultaat 2020	-	- 883	-	-	- 883
Totaal	27.388	3.166	4.522	6.512	28.564

Overig

In de raadsvergadering van 10 december 2020 is aan de raad gerapporteerd, dat het budget voor beschermd wonen kwam te vervallen. De geraamde onttrekking van € 250.000 aan de algemene reserve kan ook vervallen en komt weer vrij beschikbaar voor de algemene reserve.

De afwikkeling van de herstructurering van Caparis heeft in 2019 plaatsgevonden, de bijdrage van de algemene reserve van € 25.000 kan dan ook komen te vervallen en komt weer vrij beschikbaar voor de algemene reserve.

Doordat de uitvoering van projecten niet (geheel) volgens planning plaatsvindt in het rekeningjaar, maar in het jaar daarop of later, ontstaan er als gevolg van temporisering voordelen/nadelen in de exploitatie en nadelen/voordelen op het onderdeel mutaties in de reserves (taakveld 0.10 mutaties reserves). Om de benodigde stortingen in/onttrekkingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Dit betreft:

Digitalisering administratieve processen buitendienst	€	50.000
Actualisering locatiedossiers op het onderdeel bodem	€	7.000
Bijdrage omgevingswet	€	60.000
Bijdrage karakteristieke panden	€	45.000
Gebiedsontwikkeling Midden en Zuid	€	1.188.000
Kansen in Kernen	€	1.079.000
Actualisatie wegenlegger	€	18.000
Aardgasvrij Garyp	€	<u>627.000</u>
	€	3.074.000

Resultaat na bestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2020 is aan de algemene reserve onttrokken. Het resultaat van de jaarrekening 2020 is € 883.000.

De bestemmingsreserves reserve plattelandsvernieuwing van € 24.000 en reserve bouwgrondexploitatie van € 241.000 zijn opgeheven en de saldi zijn overgeheveld naar de algemene reserve.

Voorzieningen

Een voorziening is een 'potje' dat in de toekomst kan worden aangewend voor het doel waarvoor het is bestemd. In de voorziening kunnen, meestal periodiek, bedragen worden gestort voor een bepaald doel. Dit kan bijvoorbeeld groot onderhoud aan een gebouw zijn. Een voorziening mag alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij oorspronkelijk werd opgezet. Het bepalen van de omvang is niet vrijblijvend omdat dit invloed heeft op het resultaat. Als het doel van de voorziening niet (meer) kan worden bereikt dan moet het saldo alsnog ten gunste van het resultaat worden gebracht.

Voorzieningen	Boekwaarde per	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2020			31-12-2020
• Verplichtingen en verliezen (BBV – art. 44a)	2.777	1.847	12	4.612
• Risicovoorzieningen (BBV – art. 44b)	290	22	47	265
• Onderhoudsvoorzieningen (BBV – art. 44c)	2.594	747	646	2.695
• Bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen (BBV – art. 44d)	-	-	-	-
• Van derden verkregen middelen (BBV – art. 44, lid 2)	2.070	1.124	36	3.158
• Voorzieningen Master Frankeskoalle (BBV – art. 44, lid 2)	413	-	-	413
Totaal voorzieningen	8.144	3.740	741	11.143

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Voorziening APPA

Op basis van de BBV moeten wij de pensioenverplichtingen aan wethouders in een voorziening aanhouden. Dit heeft te maken met de mogelijkheid dat een wethouder in de toekomst een verzoek kan doen tot waardeoverdracht van zijn opgebouwde pensioenrechten naar een nieuwe werkgever. De hoogte van de "Voorziening APPA" is gebaseerd op een actuariële berekening, die door een externe partij wordt verzorgd.

Voorziening schadeloosstelling

Deze voorziening betreft de schadeloosstelling van een aantal ondernemers in het winkelcentrum Gytsjerk. De schadeloosstelling is in eerdere jaren grotendeels afgewikkeld.

Voorziening regenwatersysteem

De rechtbank heeft bij vonnis van 9 december 2020 geoordeeld dat de gemeente in strijd met artikel 122 van de Woningwet heeft gehandeld door het afnemen van een regenwatersysteem te verplichten bij de aankoop van een bouwkaavel. De voorwaarde van de gemeente, inhoudende een afnameverplichting van een regenwatersysteem en artikel 4.3 uit de Algemene Voorwaarden zijn daarom nietig (ongeldig). De gemeente moet van de rechtbank de onverschuldigd betaalde aanschafkosten aan de twee kopers die de procedure hebben aangespannen terugbetalen en de installatiekosten aan hen vergoeden.

Het college neemt zich voor om geen hoger beroep in te stellen en de onverschuldigd betaalde aanschafkosten, de installatiekosten en aantoonbare onderhoudskosten aan de kopers te vergoeden. Aan opvolgende eigenaren, bouwbedrijven en kopers van AB, BC leveringen is het voornemen om alleen die kosten te vergoeden die zij verplicht moesten maken en ook daadwerkelijk hebben gemaakt, en een voorziening te treffen van € 1,38 miljoen en dit ten laste van de exploitatie (jaarrekening 2020) te brengen.

De vermeerderingen bestaan uit:

- storting in de voorziening APPA (€ 467.000)
- storting in voorziening regenwatersysteem (€ 1.380.000)

De verminderingen bestaan uit:

- overheveling van voorziening APPA naar reserve pensioenen wethouders € 899.000
- uitkering vergoeding regenwatersysteem (€ 11.000)

Risicovoorzieningen

Voorziening afwikkeling schades

Indien wij door derden aansprakelijk worden gesteld voor geleden schade wordt dit in het algemeen door onze verzekeraar (Centraal Beheer) vergoed. Wel is er een eigen risico van € 2.500. Voor schades, die onder het eigen risico vallen, of het deel van de schadevergoeding vallende onder het eigen risico is er sinds 1995 een voorziening gevormd. De storting in de voorziening afwikkeling schades betreft de geraamde storting van € 18.000.

Voorziening afgewikkelde complexen bouwgrondexploitatie

Binnen deze voorziening gaat het om complexen, die in principe volledig zijn afgewikkeld, maar waar nog kosten zouden kunnen worden gemaakt voortvloeiende uit onder meer een allerlaatste oplevering, of een laatste aanpassing aan de infrastructuur.

De vermeerderingen bestaan uit:

- reguliere storting in voorziening afwikkeling schade (€ 18.000)

De verminderingen bestaan uit:

- ten laste van de voorzieningen afwikkeling schade uitgekeerde schadevergoedingen (€ 14.000).
- Vrijval voorziening afgewikkelde complexen (€ 27.000)
- Kosten ten laste van voorziening afgewikkelde complexen (€ 6.000)

Onderhoudsvoorzieningen

Voorziening onderhoud gemeentehuis

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan het gemeentehuis.

Voorziening sportvelden

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan sportvelden.

Voorziening inrichting rondom sportterreinen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan rondom sportterreinen.

Voorziening onderhoud wegen

Bij de voorziening onderhoud wegen gaat het om een gelijkmatige verdeling van de kosten van groot onderhoud van wegen over een aantal begrotingsjaren, waarmee een (forse) schommeling van de lasten binnen de verschillende begrotingsjaren van het meerjarenperspectief wordt voorkomen. Doordat door omstandigheden (o.a. weer) het niet altijd mogelijk is geweest om het geplande onderhoud aan wegen in een jaar uit te voeren wordt hiervoor in 2020 € 50.000 in de voorziening gestort.

Voorziening onderhoud lichtmasten

Vanaf 2008 betaalt elke gemeente de werkelijke kosten van beheer en onderhoud van lichtmasten in de eigen gemeente. Als gevolg hiervan fluctueren de jaarlijkse kosten voor onderhoud en is bij de jaarrekening 2008 besloten een voorziening in te stellen voor het beheer en onderhoud. In het najaar van 2009 is het beleidsplan Openbare Verlichting 2010–2015 opgesteld en op basis hiervan is bepaald om alleen de kosten van technisch onderhoud en schades via de voorziening te laten lopen. Andere kosten zoals het administratieve beheer kennen een jaarlijks gelijkmatig patroon en hoeven daarom niet via de voorziening te lopen.

Voorziening baggeren

Op grond van de BBV-voorschriften mag het reguliere baggerwerk niet meer worden geactiveerd. Daarom is om een gelijkmatige verdeling van de kosten van het baggeren over een aantal begrotingsjaren te krijgen, een voorziening ingesteld. Hiermee wordt een (forse) schommeling van de lasten binnen de verschillende begrotingsjaren van het meerjarenperspectief voorkomen.

Voorziening onderhoud bruggen

Groot onderhoud (van de beweegbare bruggen) mag op grond van het BBV niet geactiveerd worden. Er is gekozen voor een (onderhouds-) voorziening. Daarmee wordt een gelijkmatige verdeling van de kosten over de verschillende begrotingsjaren gerealiseerd.

Voorziening onderhoud sportgebouwen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan sportgebouwen.

Voorziening onderhoud welzijnsgebouwen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan welzijnsgebouwen.

Voorziening havens

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan havens.

Voorziening woningen en garageboxen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan woningen en garageboxen.

Voorziening gebouwen buitendienst

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan gebouwen buitendienst.

De vermeerderingen bestaan uit:

- geplande stortingen in de onderhoudsvoorziening (€ 698.000)
- storting in de voorziening onderhoud wegen (€ 50.000)

De verminderingen bestaan uit:

- onderhoud diverse gebouwen (€ 422.000)
- onderhoud met betrekking tot sportterreinen (€ 60.000)
- overig onderhoud (€ 164.000)

Het onderhoud van gebouwen betreft het gemeentehuis (€ 108.000), sportgebouwen (€ 57.000), welzijnsgebouwen (€ 200.000), gebouwen van de buitendienst (€ 48.000), en woningen en garageboxen (€ 9.000).

Er is onderhoud gepleegd aan diverse sportvelden (€ 53.000) en aan de inrichting rondom de sportvelden (€ 7.000).

Het overige onderhoud betreft onderhoud lichtmasten (€ 63.000), baggeren (€ 94.000) en onderhoud havens (€ 7.000).

Voorzoningen i.v.m. van derden verkregen middelen

Voorziening onderwijshuisvesting leerlingen AZC

Door het aanwijzen van het AZC te Burgum in 2013 als gezinslocatie is het aantal kinderen dat naar de school gaat gestegen. Met het COA is overeengekomen, dat een bijdrage is verkregen voor de noodzakelijke uitbreiding van de school. De COA heeft hiervoor een bijdrage over 15 jaar ineens beschikbaar gesteld. De bijdrage valt onder de Onderwijs Huisvestingsvoorzoningen voor Basisonderwijs aan Asielzoekers, afgekort de OHBA regeling. Gedurende de tijd dat de plannen met betrekking tot de permanente huisvesting van asielzoekers en het daarmee samenhangende voornemen om ook de school een permanent karakter te geven, zal de huisvesting in de noodlokalen voortduren.

Voorziening ondernemersfonds

De opbrengst van de reclamebelasting wordt jaarlijks in de voorziening ondernemersfonds gestort. Het bedrag wordt ter beschikking gesteld voor door de ondernemers georganiseerde activiteiten in het centrum van Burgum.

Voorziening riolering

In 2012 is bij de vaststelling van het vGRP, ingestemd met het vormen van de voorziening riolering. Daarmee kan meerjarig gezien een 100% kostendekking van de rioleringsheffing worden gekregen zonder schommelingen in het tarief. Voor de rioleringen is € 52000 in de voorziening gestort.

Voorziening reiniging

In 2020 is ingestemd met het vormen van de voorziening reiniging. Daarmee kan meerjarig gezien een 100% kostendekking van de reinigingsheffing worden gekregen zonder schommelingen in het tarief. Voor de reiniging is € 198.000 in de voorziening gestort.

De vermeerderingen bestaan uit:

- storting in de voorziening onderwijshuisvesting leerlingen AZC (€ 832.000)
- storting van de opbrengst van de reclamebelasting (€ 43.000) in de voorziening ondernemersfonds.
- storting in voorziening riolering (€ 52.000)
- storting in voorziening reiniging (€ 198.000)

De verminderingen bestaan uit:

- bijdragen van de voorziening ondernemersfonds aan het ondernemersfonds (€ 36.000).

Voorzoningen elders belegd

Voorziening bestuurscommissie en voorziening vermogen Mr. Frankesskoalle

Met ingang van 1 januari 2008 zijn de financiële banden tussen Stichting OPO Tytsjerksteradiel en de gemeente vervallen. De bestuurscommissie Frankeskoalle is als

zodanig nog steeds werkzaam. De voorziening zal dus wat dat betreft dan ook blijven bestaan in de gemeentelijke boeken.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar

Vaste schulden zijn schulden op langere termijn, zoals obligatieleningen, onderhandse leningen en waarborgsommen.

De samenstelling en het verloop van de vaste schuld is als volgt:

Vaste schulden looptijd \geq 1 jaar (x € 1.000)	Boek- waarde per 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Aflos- singen	Boek- waarde per 31-12-2020
• Obligatieleningen (BBV – art. 46a)	–	–	–	–	–
• Onderhandse leningen (BBV – art. 46b)					
– binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	35	–	–	35	–
– binnenlandse banken c.a.	24.660	–	–	1.640	23.020
– binnenlandse bedrijven	–	–	–	–	–
– openbare lichamen	–	–	–	–	–
– overige binnenlandse sectoren	–	–	–	–	–
– buitenlandse instellingen, fondsen, banken en overige sectoren	113	–	–	–	113
• Door derden belegde gelden (BBV – art. 46c)	–	–	–	–	–
• Waarborgsommen (BBV – art. 46d)	14	–	–	–	14
TOTAAL	24.822	–	–	1.675	23.147

De vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar betreffen langlopende geldleningen. De term 'vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een goede maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van risico's.

De aflossingen in 2020 betreffen reguliere aflossingen van de langlopende geldleningen. De totale rentelasten van bovenstaande leningen bedragen voor 2020 € 942.000.

In het totaal van onze vaste schulden zit voor een bedrag van € 35.000 aan aangetrokken geldlening voor doorfinanciering aan WoonFriesland. Per 31 december 2020 is deze lening afgelost.

Flottende passiva

Flottende schulden zijn kortlopende schulden die binnen één jaar betaald zouden moeten worden. Een belangrijke passiva-post is bijvoorbeeld de crediteuren, kasgeldleningen of bankschulden. De samenstelling en het verloop van de flottende schuld is als volgt:

De flottende passiva bestaan uit de volgende componenten:

Flottende passiva <i>(x € 1.000)</i>	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
• Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	9.821	8.045
• Overlopende passiva	6.734	10.678
TOTAAL	16.555	18.723

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Schulden looptijd < 1 jaar <i>(x € 1.000)</i>	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
• Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	3.000	5.000
• Overige kasgeldleningen	-	-
• Banksaldi	-	-
• Overige schulden	6.821	3.045
TOTAAL	9.821	8.045

Onder de netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar verstaan we kortlopende schulden. De afwikkeling van de schulden kent een normaal verloop. De term 'netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen flottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van de risico's.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen. Het betreft in ieder geval altijd verplichtingen die in het boekjaar zijn ontstaan. De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva (x € 1.000)	Stand per	Stand per
	31-12-2019	31-12-2020
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume arbeidskosten.	6.734	10.678
• De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.		
– Europese overheidslichamen	–	–
– het Rijk	–	–
– overige Nederlandse overheidslichamen	–	–
• Overige nog te ontvangen bedragen	–	–
• Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	–	–
TOTAAL	6.734	10.678

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en vorderingen

Gewaarborgde leningen en overige garantstellingen

De Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is in 1983 opgericht met als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Tegen betaling van een borgstellingsvergoeding door de betreffende woningcorporaties biedt het WSW zekerheid aan geldgevers van die woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. Om te voorkomen dat het WSW wordt aangesproken op zijn borgstelling zijn er verschillende vangnetten en buffers. Een corporatie die niet voldoet aan de kredietwaardigheidseisen van het WSW komt in beginsel voor sanering in aanmerking. Daarbij ontvangt deze corporatie saneringssteun, opgebracht door de sector en geaccordeerd door de minister. Het fondsvermogen van het WSW is daarna de eerste buffer om aanspraken van geldgevers op te kunnen vangen. Deze reserve kan het WSW zo nodig aanvullen door het onderpand van de noodlijdende corporatie uit te winnen. De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties

voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan het WSW. De derde en laatste buffer bestaat uit de achtervang van Rijk en gemeenten, die indien nodig het WSW voorzien van renteloze leningen. Deze renteloze leningen worden terugbetaald als het vermogen van het WSW weer op voldoende peil is. De renteloze leningen worden verdeeld volgens de verhouding 50% Rijk, 25% schadegemeenten en 25% alle gemeenten op basis van het relatieve aandeel.

Onze gemeente staat borg voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties ten bedrage van € 93,5 miljoen. Deze borgstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt. Voor de verantwoording hiervan verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op basis van de systematiek van tertiaire achtervang betreft dit een relatief gering risico.

Borgstellingen waarborgfonds WSW met achtervang gemeente Tytsjerksteradiel	1-1-2020	31-12-2020
(bedragen in €x 1000)		
Woningbouwcorporatie Friesland	82.100	82.100
Woningbouwcorporatie Accolade	11.401	11.361
Totaal borgstellingen waarborgfonds WSW	93.501	93.461

Niet afgewikkelde investeringen

Tevens willen wij, als niet uit de balans blijkende verplichtingen, de investeringen noemen, waarvan de definitieve afwikkeling in een later jaar plaatsvindt. Voor de lasten, die uit deze lopende projecten voortvloeien, zijn specificaties op de administratie aanwezig. De dekking is voldoende geregeld binnen de toekomstige exploitatiebegrotingen.

Crediteuren

Daarnaast behoren ook de crediteuren met meerjarige verplichtingen tot de niet uit de balans blijkende verplichtingen. Het betreft hier meerjarige verplichtingen met betrekking tot diverse organisaties, zoals hieronder weergegeven.

Taxicentrale Waaksma, De Vrije Energie Producent B.V., Ziezzo payroll B.V., Eneco Zakelijk B.V., AB Vakwerk Uitzendorganisatie B.V., Centraal beheer Achmea, Marsh Nederland, De Vier Gewesten BV.

4.5 Toelichting baten en lasten

Saldi per programma

Programma <i>(x € 1.000)</i>	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning	48.639	50.681	50.387	- 294
1. Veiligheid	- 2.118	- 2.214	- 2.145	69
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	- 5.656	- 5.457	- 4.210	1.246
3. Economie	- 355	- 199	- 230	- 31
4. Onderwijs	- 3.588	- 3.610	- 3.527	83
5. Sport, cultuur en recreatie	- 5.427	- 5.601	- 5.429	172
6. Sociaal domein	- 29.793	- 30.786	- 29.360	1.426
7. Volksgezondheid en milieu	- 1.811	- 2.120	- 1.458	662
8. Vrosh	- 2.416	- 3.159	- 2.853	306
Onttrekkingen/stortingen reserves	977	245	- 2.058	- 2.304
TOTAAL	- 1.550	- 2.218	- 883	1.335

Specificatie incidentele baten en lasten

Posten die het structureel begrotingsevenwicht beïnvloeden **-279.000**

'-' = nadelig, '+' = voordelig

TOTAAL LASTEN en BATEN **-279.000**

Lasten **-2.808.000**

Bestuur en ondersteuning

Veiligheid

Verkeer, vervoer en waterstaat

 Temporisering Kansen in Kernen -1.079.000

Economie

 Ontwikkelingen bouwgrondexploitatie bedrijventerreinen 131.000

Onderwijs

 Vrijval middelen Lokaal Onderwijsbeleid -48.000

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Volksgezondheid en milieu

 Temporisering proeftuin Aardgasvrij Garyp -624.000

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern

 Temporisering project Gebiedsontwikkeling Midden en Zuid -1.188.000

Baten **2.529.000**

Bestuur en ondersteuning

 Ontwikkeling reserves c.a 3.320.000

 Algemene uitkering oude jaren -229.000

Verkeer, vervoer en waterstaat

Economie	
Bijdrage coronacompensatiepakket Rijk	-69.000
Onderwijs	
Afrekening subsidie Peuterspeelzalen 2019	-38.000
Sport, cultuur en recreatie	
Uitkering verzekeringsgeld kunstgrasveld	-25.000
Btw teruggave	-30.000
Sociaal domein	
Volksgezondheid en milieu	
Project gecombineerde leefstijlinterventie	-12.000
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Verlaging verliesvoorziening Hurdegaryp-locatie Wynia	-18.000
Opbrengst verkoop losse bouwkavels en strookjes grond	-110.000
Winstneming bouwgrondexploitatie woningbouw	-260.000

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de BBV-Kadernota Rechtmatigheid is er ander sprake van onrechtmatige besteding.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2020 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's:

Programma's 0, 3, 4 en 8

Wij vinden dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid. Voor een toelichting op de overschrijding verwijzen wij u naar het betreffende programma.

4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op de gemeente Tytsjerksteradiel. Het voor de gemeente Tytsjerksteradiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (2019: € 194.000). Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

In onderstaande tabellen worden de WNT-gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen over 2019 en 2020 vermeld. In Tytsjerksteradiel betreft het de functies van gemeentesecretaris en raad-griffier.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking

Gegevens 2020 (bedragen x € 1)	H.M. van Gils	O.E. de Vries	A. Dam
Funcctiegegevens	gem.secr.	griffier	adjunct griffier
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	0,82
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.262	€ 86.186	€ 55.306
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.573	€ 15.562	€ 9.240
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 143.836</i>	<i>€ 101.747</i>	<i>€ 64.545</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000	€ 165.641
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 143.836	€ 101.747	€ 64.545
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019 (bedragen x € 1)	H.M. van Gils	O.E. de Vries	A. Dam
Funcctiegegevens	gem.secr.	griffier	adjunct griffier
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,89	0,79
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.293	€ 75.125	€ 51.210
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.537	€ 12.919	€ 9.767
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 131.830</i>	<i>€ 88.044</i>	<i>€ 60.977</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 172.660	€ 152.689
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 131.830	€ 88.044	€ 60.977

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Er zijn geen topfunctionarissen in 2020 bij de gemeente Tytsjerksteradiel zonder een vaste dienstbetrekking.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder. Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700. De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor als zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing voor de gemeente Tytsjerksteradiel.

4.7 Single Information Single Audit

SISA is de afkorting voor 'Single Information, Single Audit'. Basisidee bij het principe SISA is dat het Rijk bij het vragen van informatie zoveel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de medeoverheden zelf. Bij 'Single Information' hoeft de gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling niet speciaal een aparte verantwoording voor het Rijk op te stellen, maar kan het eigen jaarverslag worden gebruikt. In een bijlage bij de jaarrekening wordt de verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen die het Rijk nodig heeft om de specifieke uitkeringen te kunnen beoordelen. Met 'Single Audit' wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

In de onderstaande tabel zijn de specifieke uitkeringen in 2020, die onder de SISA-werking vallen, opgenomen.

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout of onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	geen	–	n.v.t.
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	geen	–	n.v.t.
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstanden-beleid 2019–2022	geen	–	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020–2022	geen	–	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	geen	–	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	geen	–	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020	geen	–	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	geen	–	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering investering sport (SPUK Sport)	geen	–	n.v.t.
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	geen	–	n.v.t.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021

FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06</i>
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: C1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02</i>				
			€ 425.000	Nee				
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/06</i>	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
			1 2019-620801	€ 148.291	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	
			1 2019-620801	€ 148.291		Nee		

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04
		Gemeenten	€ 318.692	€ 32.329	€ 60	€ 331.567
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08
			1			
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04
		Provincies en Gemeenten	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08
			1 <i>Verbreiden van fietspaden</i>	Nee	1.600	
			2 <i>Drempel op fietskruispunt GCHVSE.TV - fietsoversteek in twee richtingen over zijweg</i>	Nee	1	
			3 <i>Wijzigend fiets-voetgangerspad - 25,50 meter</i>	Nee	160	
			4 <i>Aanleg van een kruispuntplateau.ETV-ETV-30</i>	Nee	4	
			5 <i>Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel</i>	Nee	2	
			6 <i>Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Afscherming - 2 st</i>	Nee	2	
			7 <i>Aanleg van een fietsoversteek (middelenland), alleen bij een kruispunt 30</i>	Nee	2	
			8			

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicator: E27B/02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E27B/03</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicator: E27B/04</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicator: E27B/05</i>	
			1 1309808	€ 3.509	€ 3.509			
			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06</i>	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07</i>	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10</i>	
			1 1309808	€ 25.379	€ 25.379		Ja	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 7.029.228	€ 179.799	€ 739.827	€ 22.312	€ 68.941	€ 160
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12</i>
			€ 148.792	€ 92.417	€ 0	€ 477.480	€ 0	Ja

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)	
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 12.319	€ 0	€ 0	€ 0	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i>							
		Ja							

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.055.064	€ 298.270	€ 0	€ 7.626	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 347.925	€ 15.000	€ 33.270	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 254.477	€ 55.314	€ 30.222	€ 295	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	421	44	€ 0	Nee	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	76	3		Nee	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	87	5		Nee	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 812.629	€ 138.160				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>			
1 Tytsjerksteradiel	€ 674.469	€ 538.678	€ 92.260	€ 43.531				
	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)					
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>						
1 Tytsjerksteradiel	€ 674.469	83,00%						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	
€ 11.250	€ 13.040	€ 11.250	€ 13.040	Ja				

4.8 Controleverklaring accountant

Wordt separaat toegezonden.